

Riksdagens protokoll

2009/10:31

Tisdagen den 17 november

Kl. 13.00 – 16.03
18.00 – 19.25

Protokoll
2009/10:31

1 § Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott

Från sammansatta utrikes- och försvarsutskottet hade följande promemoria inkommit:

Sammansatt utrikes- och försvarsutskott

1 bil.

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har jämlikt riksdagsordningen 4 kap. 8 § i separata beslut den 12 november 2009 överenskommit att genom deputerade i sammansatt utskott gemensamt bereda propositionen 2009/10:38 *Fortsatt svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan*.

Till deputerade och suppleanter i det sammansatta utskottet har utsetts de i bifogade förteckning upptagna riksdagsledamöterna.

Det sammansatta utskottet, som benämns Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU), har vid konstituerande sammanträde den 12 november 2009 utsett följande presidium:

Urban Ahlin (s), ordförande

Karin Enström (m), vice ordförande

Stockholm den 12 november 2009

Martin Brothén

Tf. kanslichef utrikesutskottet

Ingemar Wahlberg

Kanslichef försvarsutskottet

Bilagan hade följande lydelse:

Ledamöter och suppleanter i sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU)

Ur utrikesutskottet

Ledamöter

Urban Ahlin (s)
Carina Hägg (s)
Kerstin Engle (s)
Göran Lennmarker (m)
Anne-Marie Pålsson (m)
Mats Sander (m)
Kerstin Lundgren (c)
Holger Gustafsson (kd)
Hans Linde (v)

Suppleanter

Ameer Sachet (s)
Gustav Blix (m)
Walburga Habsburg Douglas (m)
Birgitta Ohlsson (fp)
Rosita Runegrund (kd)
Max Andersson (mp)

Ur försvarsutskottet

Ledamöter

Anders Karlsson (s)
Peter Jonsson (s)
Åsa Lindestam (s)
Karin Enström (m)
Nils Oskar Nilsson (m)
Allan Widman (fp)
Else-Marie Lindgren (kd)
Peter Rådberg (mp)

Suppleanter

Michael Hagberg (s)
Peter Jeppsson (s)
Mats Berglind (s)
Isabella Jernbeck (m)
Rolf K Nilsson (m)
Ulf Grape (m)
Staffan Danielsson (c)
Kjell Eldensjö (kd)
Gunilla Wahlén (v)

Promemorian lades till handlingarna.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2009/10:80

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:80 Gränsproblematiken
av Lars Mejern Larsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredag 20 november 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa.

Stockholm den 28 oktober 2009

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:87 Sjunkande produktivitet i svenskt näringsliv

av Bosse Ringholm (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 4 december 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 12 november 2009

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2009/10:88

Till riksdagen

Interpellation 2009/10:88 Åtgärder mot bonussystem

av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 27 november 2009.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och engagemang som inte kunnat flyttas.

Stockholm den 12 november 2009

Finansdepartementet

Mats Odell (kd)

Enligt uppdrag

Erik Nymansson

Expeditions- och rättschef

3 § Svar på interpellationerna 2009/10:68 och 78 om en samlad regionalpolitisk utvecklingsstrategi för hela Sverige

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att få till stånd en samlad regionalpolitisk utvecklingsstrategi för hela Sverige och Hans Stenberg har frågat mig vad jag avser att göra för att staten ska ta sitt ansvar för utvecklingen i Västernorrland.

Jag har vid ett flertal tillfällen haft möjlighet att här i kammaren beskriva regeringens politik för regional tillväxt. Den regionala tillväxtpolitiken är inriktad mot att stärka den lokala och regionala konkurrenskraften och skapa bättre förutsättningar för företagande, innovationer och investeringar i alla delar av landet. Regeringen tillhandahåller en rad verktyg och satsningar som den lokala och regionala nivån kan använda utifrån de prioriteringar som de finner är bäst utifrån de lokala förhållandena.

Redan i december 2006 fattade regeringen beslut om en strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. Strategin bidrar till att skapa utvecklingskraft i alla delar av landet genom

konkreta åtgärder inom områdena innovation och förnyelse, tillgänglighet, kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud samt gränsöverskridande samarbete.

Under 2009 genomförs en uppföljning av strategin. Uppföljningen har bland annat genomförts genom dialoger med samtliga län om vilka de viktigaste utvecklingsförutsättningarna är. Uppföljningen visar att den nationella strategins inriktning fortsatt är aktuell och att länen anser att de i huvudsak har de verktyg som behövs för att bidra till att skapa regional tillväxt. Uppföljningen visar också att de viktigaste utmaningarna för länen är arbetskrafts- och kompetensförsörjning samt energi- och klimatfrågor.

I regeringens landsbygdsstrategi presenteras en rad åtgärder för att visa på och utveckla de förutsättningar som landsbygden har för att skapa ökad sysselsättning och regional tillväxt. Arbetet med att realisera dessa åtgärder samt genomföra nytillkomna åtgärder är ett löpande arbete. Exempelvis tillförs ytterligare 50 miljoner kronor till kommersiell service för att öka möjligheterna för medborgare och företag att leva och verka i alla delar av landet. Inom ramen för det svenska landsbygdsprogrammet satsar regeringen 253 miljoner kronor för en utbyggnad av bredband på landsbygden under åren 2010–2012.

Regeringen har vidtagit närmare hundra åtgärder för att stärka företaget. Detta bidrar i stor utsträckning till att skapa jobb i alla delar av Sverige. Därtill kommer bland annat den så kallade närtidssatsningen inom infrastrukturområdet, kraftfulla insatser för forskning och innovation samt miljö- och klimatåtgärder, vilket sammantaget skapar goda förutsättningar för jobb och företagande i hela Sverige.

Under 2009 spenderas 48 miljarder kronor, och budgetpropositionen för 2010 innehåller förslag till ytterligare offensiva åtgärder för att möta lågkonjunkturen i spåren av finanskrisen. Totalt föreslås 35 miljarder kronor för åtgärder under 2010. Det betyder att de åtgärder som regeringen vidtagit för att möta den ekonomiska krisen sedan sommaren 2008 uppgår till sammanlagt 83 miljarder kronor. Det är åtgärder som även kommer Sollefteå och Västernorrlands län till del.

I tider av ekonomisk kris och lågkonjunktur har det visat sig att långsiktiga strategier och regionala partnerskap har haft stor betydelse för att skapa möjligheter att samla resurser och fatta snabba beslut. Inriktningen för regeringens regionala tillväxtpolitik, med tyngdpunkt i långsiktiga strategier, och regionalt och lokalt inflytande har visat sig vara framgångsrikt för att även möta en ekonomisk kris. Det är genom egen kraft, byggd på de förutsättningar som kommuner och regioner själva har bäst kunskap om, som man kan skapa en långsiktigt god jordmån för företag och därmed fler jobb. Detta är det bästa sättet att stödja såväl Sollefteå kommun som Västernorrlands län och andra delar av landet.

Regeringen bedriver i dag och kommer att fortsätta att bedriva en samlad regional tillväxtpolitik för hela landet.

Anf. 2 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka näringsministern för svaret på interpellationen. Det är trevligt när näringsministern tar sig tid att svara på interpellationer inom sitt ansvarsområde. Jag har två gånger tidigare försökt att interpellera ministern om jobben i Ånge. Båda gång-

erna har jag fått svar från justitieministern. Tredje gången gillt! Det känns ju bra.

Anledningen till att jag tidigare ställde de här interpellationerna till näringsministern var att jag ville ha en lite vidare regionalpolitisk debatt om vad staten egentligen har för ansvar när man lägger ned statlig verksamhet i utsatta glesbygdskommuner. När jag läser ministerns svar på min interpellation och hör det läsas upp här i kammaren förstår jag på sätt och vis att hon har undvikit debatten, för i det svaret finns ju ingenting som stöder särskilt utsatta glesbygdskommuner. Där finns heller ingenting om hur staten ska ta sitt ansvar när man lägger ned verksamheter i små kommuner. Jag tycker dessutom att regeringens faktiska agerande i fallet Sollefteå och Ånge visar att det tyvärr inte finns någon sådan politik.

Tittar man på till exempel Ånge kommun, som nog är den kommun som – tillsammans med Sollefteå – är mest utsatt i mitt län, kan man se att befolkningen har halverats på 50 år. Det har under resans gång försvunnit ett stort antal industrijobb. För att svara upp mot det har staten genom årens lopp försökt att föra dit statliga verksamheter som kan lokaliseras var som helst i landet.

Under den här hösten försvinner 90 arbetstillfällen i den lilla kommunen när Viskananstalten läggs ned och SVT:s digitaliseringsverksamhet försvinner. Det här handlar inte om någon effektivisering eller om några jobb som egentligen försvinner utan det är verksamheter som flyttas. Internerna på Viskan flyttas till andra anstalter där det krävs minst lika mycket personal, förmodligen mer eftersom de hamnar på slutna anstalter. För SVT:s digitaliseringsverksamhet är det ingen brist på arbetsuppgifter. Det finns massor med material som behöver digitaliseras. Tråkigt nog kommer det inte att göras i Ånge framöver.

Tittar vi på Sollefteå kommun ser vi att den för några år sedan drabbades väldigt hårt av regementsnedläggning. Då gjorde vi socialdemokrater och Centerpartiet en överenskommelse om att skapa ett antal ersättningsjobb, eftersom kommunen var så oerhört illa ute. Det handlade bland annat om Krisberedskapsmyndigheten och distansapoteket. Sedan Maud Olofsson och den borgerliga regeringen fick ansvaret har båda verksamheterna i princip upphört.

Det här handlar om vilket regionalpolitiskt ansvar staten har. Det är lite skillnad att ha ansvar för den regionala utvecklingen i hela landet, att känna ett särskilt ansvar för små, utsatta glesbygdskommuner, och att ha ett särskilt ansvar när statliga verksamheter läggs ned på andra orter. Jag har hört ministern tidigare uttala sig om nedläggningar i bilindustrin, nämligen att dessa företag måste ta sitt samhällsansvar. Jag tycker att regeringen också måste ta sitt samhällsansvar. Dessutom tycker jag att man ska stå för tidigare träffade överenskommelser.

Anf. 3 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Tack för svaret!

Arbetslösheten ökar och befolkningsomflyttningarna accelererar. Det finns ingen regionalpolitik som fungerar. Regionalpolitiken i Sverige måste återupprättas och åter bli en central politisk fråga. I praktiken, oavsett det allmänt hållna svar jag har fått av ministern, är det här en fråga som har placerats ut i politikens marginal.

Prot. 2009/10:31
17 november

Svar på
interpellationer

Om man menar allvar med en fungerande regionalpolitik, att den ska vara kraftfull, måste den vara en ständigt närvarande fråga i alla politiskt strategiska beslut som fattas i regeringen. Det måste göras konsekvensanalyser. Så är det inte i dag. Det finns ingen sammanhållen strategi för att bromsa och skapa motkrafter till dagens befolkning som flyttar. Det finns varken en genomtänkt storstadsstrategi eller en genomtänkt strategi för övriga landet.

Jag ska ge några exempel. Telia lägger i dag ned delar av sitt fasta kopparnät. 70 000 telefonabonnenter kommer att få sina abonnemang uppsagda. Telia ska erbjuda alternativ när detta görs, men nu börjar det bli allt fler fall där alternativ erbjuds som inte fungerar. Människor faller mellan stolarna, och det slutar med att de blir utan telefon. Är det en värdig regionalpolitik? Har man från regeringens sida styrning på utvecklingen? Är det så det ska vara i Sverige år 2009?

Regeringen säger att man höjer kraven på ambitionerna när det gäller bredbandssatsningen. Men sett till hur det ser ut runt om i världen, i Europa och i andra länder, avsätts stora offentliga investeringsmedel. Om man jämför Sverige med andra länder i dag håller vi på att halka efter när det gäller överföringskapacitet, men i Sverige säger man att marknaden ska fixa detta.

Hur trovärdigt är detta i praktiken? 253 miljoner kronor nämns här i någon sorts landsbygdssatsning. Det kommer inte att räcka långt. Dessutom är sanningen att det är fråga om 190 miljoner kronor som förutsätter 25 procent i medfinansiering för att det ska gå ihop.

Det här var några exempel. De får naturligtvis effekter när problemen blir större i takt med att befolkningsunderlaget minskar. Regeringen har ingen styrning av de statliga verken och myndigheterna. Precis som Stenberg frågade undrar jag varför man avvecklade Krisberedskapsmyndigheten. Varför lägger man ned distansapoteket? Varför har man beslutat om nedläggning av skattekontorets växel i Sollefteå? Nu utreder man dessutom privatisering av försvarets hundavelsstation och de sista 14 jobben som gavs i kompensation för regementsnedläggningarna. Privatisering av hundavel! Har man inte kommit till den punkt att man har idealiserat verkligheten och gjort principerna viktigare än realiteterna? Måste man ta de sista 14 jobben från Sollefteå? Det borde Maud Olofsson fundera på.

Varför avvecklar man branschprogrammen för basnäringarna? Är det inte viktigt att föra samman utbildningskompetens, forskningskompetens och annan kompetens inom exempelvis stålindustrin för att skapa bra och konkurrenskraftiga produkter i framtiden? Det här är någonting som näringslivet dessutom tycker är bra. Jag förstår inte varför man avvecklar sådant.

Det behövs en ordentlig uppryckning, och det behövs att man sätter lite kraft i detta. Det behövs framför allt att man gör regionalpolitiken till en central fråga där man avväger i de strategiska nationella besluten de regionalpolitiska effekterna. Man kunde börja med att försöka styra de egna myndigheterna.

Är ni beredda att göra en omprövning och tydligt uttala att regionalpolitiska analyser ska göras inför strategiskt nationellt viktiga beslut?

Anf. 4 BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Jag har i en tidigare interpellationsdebatt med Maud Olofsson diskuterat situationen i Jämtlands län och Östersund. Jag kan konstatera att det svar som nu har lämnats till Hans Stenberg och Peter Hultqvist i stort sett är detsamma. Det är lite allmänt hållet.

Bakgrunden till min diskussion var ungefär likadan. I samband med försvarsnedläggningen i Östersund beslutade och genomförde den dåvarande socialdemokratiska regeringen lokaliseringar av statlig verksamhet till Östersund. Det var Folkhälsoinstitutet, det skedde förstärkningar för Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, Sika, Statens institut för kommunikationsanalys, Nutek. Allt detta gjordes för att kompensera det bortfall av arbetstillfällen som nedläggningen av regementena innebar. Det gjorde också att vi kunde hantera situationen i Jämtlands län och Östersund på ett bra sätt. Det var många som blev arbetslösa, men det skapades hopp, framtidstro och nya arbetstillfällen.

Det som har skett sedan Maud Olofsson och den borgerliga regeringen tillträdde är att man aktivt har fattat beslut som innebär att statlig verksamhet som har utlokaliserats till Östersund flyttar tillbaka till Stockholm. Detta har inneburit att det har försvunnit statliga arbetstillfällen. För detta har Maud Olofsson och den borgerliga regeringen ett ansvar. Det är ni som har ett ansvar för att man i en mycket svår situation när det gäller arbetslösheten i Jämtlands län tappar statliga arbetstillfällen. Man har lagt ned Arbetslivsinstitutet, förändrat Glesbygdsverket, tagit bort delar av Nutek och gjort förändringar när det gäller ITPS, det vill säga tagit bort arbetstillfällen från Östersund i Jämtlands län.

Just nu planeras flytten av länsrätten från Östersund. Länsstyrelsens sociala tillsyn försvinner. Sedan vi träffades senast, Maud Olofsson, kan jag berätta att Statens institut för kommunikationsanalys kommer att mer än halvera sin verksamhet i Östersund. I går blev det klart att av drygt 30 arbetstillfällen i Östersund flyttar regeringen drygt hälften till Stockholm igen. Man hävdar – hör nu – att en sådan analysverksamhet måste finnas nära regeringen. Det är häpnadsväckande. Vi befinner oss faktiskt i året 2009. Ska den sitta i knäet på Maud Olofsson? Är det vad som är meningen – sitta nära regeringen? Vad menar regeringen och Maud Olofsson med detta?

Jag noterade också att svaret förutom den allmänna hållningen innehöll en rad floskler. Regeringen gör kraftfulla insatser för forskning och innovation, säger Maud Olofsson. Inte i Jämtlands län och i Västernorrlands län. Det är tvärtom. Mittuniversitetet går miste om resurser. Satsningarna går inte till Mittuniversitetet, Maud Olofsson. De går till de traditionella lärosätena Lund, Stockholm, Göteborg och Uppsala. Det är där pengarna läggs.

Har inte regeringen och Maud Olofsson ett regionalpolitiskt ansvar? Måste ni fatta beslut som innebär att ni aktivt motverkar en positiv utveckling i Jämtlands län? Det är vad ni gör när ni flyttar statliga utlokaliserade arbetstillfällen från Jämtland till Stockholm. Det är en omvänd regionalpolitik. För detta har Maud Olofsson ett stort ansvar.

Anf. 5 STEFAN TORNBERG (c):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret!

När jag hör dessa kommentarer blir jag som norrbottning lite funder-
sam med tanke på hur min region har klarat den lågkonjunktur vi är inne
i och hur regeringen har engagerat sig för att ge fler möjligheter att ta
vara på den regionala utvecklingskraften.

Jag skulle kunna tänka mig att det här är en situation som är speciell
för Norrbotten, med tanke på de stora investeringar som sker i gruvbryt-
ningar och med tanke på andra investeringar som sker i norra Sverige.
Men nu har jag hört Norrlandsfondens redovisning av Småföretagsbarom-
etern för Norrland. Det visar sig att det här är någonting som stämmer
rätt väl överens med hur det ser ut i hela norra Sverige. Därför förvånar
det mig att den här debatten handlar så mycket om förändringar i statlig
verksamhet.

Idealet är tydligen för norra Sverige, när det gäller den regionala ut-
vecklingen, att vi låser situationen som den var 2006. Så som staten såg
ut 2006 ska det vara. Vem kan tro att det hade varit en hållbar utveckling
för norra Sverige, för Norrbotten eller för Sverige? Självklart måste sta-
ten förändras. Självklart måste den statliga verksamheten få utvecklas.
Annars tappar vi den helt och hållet.

Det handlar om möjligheter att ta del av den service som finns, om att
kunna ha fungerande kommunikationer när det gäller Internet, telefoner,
post och kassaservice.

Det är en utveckling där det måste förändras, men samhället måste
också ställa krav. Det handlar om att det måste finnas en närvaro, en
tillgång och en närhet i hela vårt land.

Jag tycker att det är mycket positivt att det regionala perspektivet
lyfts fram så tydligt i ministrers svar. För det är bara genom en regional
utveckling, genom att ta till vara regionernas och individernas möjlighet-
er lokalt, som vi kan skapa utveckling.

Politikens uppgift är att skapa förutsättningar för det här, skapa möj-
ligheter för entreprenörskap och konkurrenskraft. Det innebär också att
sysselsättningen ökar. Och det är bara genom en tillväxtinriktad region-
alpolitik som vi kan skapa möjligheter för att ta till vara den lokala och
regionala miljöns unika förutsättningar i storstäderna, på landsbygden
och i landsorten.

Jag som har vuxit upp på landsbygden i Norrbotten ser själv de fan-
tastiska möjligheter som landsbygden har med rika naturresurser och
kunniga och företagsamma människor.

Det gäller också att vi får en utveckling som tar vara på den boende-
miljö och de naturvärden som uppskattas av så många och även skapar
förutsättningar för utveckling. Det gäller att vi får en politik som tar till
vara de möjligheter som finns att använda de resurserna.

Herr talman! I det sammanhanget känner jag mig mycket nöjd med
tyngdpunkten på regional utveckling, med tyngdpunkten på lokala och
regionala initiativ. För den här utvecklingen går inte att administrera från
Stockholm. Det här är någonting som endast kan ske genom att vi tar
vara på förutsättningarna för den lokala utvecklingskraften.

Anf. 6 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Herr talman! Interpellationer ska, enligt text som finns om vårt ar-
bete, handla om kompletterande uppgifter i det pågående riksdagsarbetet.
Jag tog mig friheten att ta reda på hur det har förhållit sig. Då man stude-

rar vad interpellationsdebatterna har tenderat till undrar man om våra vänner som är här har förstått detta.

Man har alltså i 14 eller 15 debatter på exakt samma tema ställt exakt samma frågor. Jag undrar: Har man tagit del av pågående riksdagsbehandling i de aktuella ärendena och av propositionerna? Jag tror att det ligger helt andra skäl bakom det här nötdandet på statsråden. Man ska upprepa samma frågor. Man har exakt samma syfte med detta. Det är smutskastning, på ren svenska.

Hur har tidigare regionalpolitik varit? Titta i backspegeln? Peter Hultqvist har inte varit så länge i riksdagen, men jag har haft förmånen att få följa det här arbetet ganska länge. Det har inte varit ett dugg bättre.

När var den största förändringen när det gäller statliga verk? När var den största nedläggningen på försvarssidan?

Under perioden 1998–2002 skulle vi försöka utveckla bredbandssatsningen. Jag hade oändliga debatter med Björn Rosengren om att få satsa på det som faktiskt Göran Persson i Torp tyckte var en bra satsning, nämligen en digital allemansrätt. Nu äntligen kommer den till stånd. Det har också en stor betydelse att vi får en digital allemansrätt i hela landet.

Låt mig säga att jag har stor respekt för de skillnader som finns i landet. Jag känner mycket väl till det.

Småföretagsbarometern är ett annat kvitto på hur det står till i riket. Jag kan bara mer exakt svara för mitt eget hemlän, Västerbotten. Där har antalet småföretag som har startats ökat med 64 procent från 2006 till i dag. Det är faktiskt ofattbart mycket.

Jag tror också, som det delvis står i det svar som även jag får tacka för, att vi måste tro på att det finns en egen kraft. Jag vill tro att vi är överens där. Men ingen har betonat att det faktiskt också måste bygga på människors egen kraft att starta och driva företag. Här har det blivit väldigt många förbättringar. Det ska bli lättare att starta och driva företag. Det gäller inte minst inom finansieringsområdet.

Det jag har studerat de senaste veckorna är den nya inriktningen på transportstödet. Det har i mycket stor utsträckning hjälpt de mindre företagen med de längre avstånden. Det var också sagt att de som bor längre norrut ska kunna få mer än dem som finns söderut. Det har gjorts många insatser just på småföretagarområdet.

Jag har respekt för att det är stora skillnader, men vi måste också vara överens om att vi har tagit del av och förstått det budskap som vi under tre år har fört fram i både riksdagsdebatter och betänkanden.

Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Låt mig börja med att säga: Frågor om enskilda verksamheter som olika statsråd ansvarar för måste just de statsråden svara på. Det tror jag är en ordning som talmannen håller med om.

Jag tycker att det i grunden är bra att Socialdemokraterna äntligen har börjat engagera sig i den regionala tillväxtpolitiken. Det har verkligen inte varit ett favoritämne tidigare.

När vi tillträdde beslutade vi, som jag sade i interpellationssvaret, om en nationell strategi för tillväxt. Det som då var viktigt var att peka ut vilka områden vi skulle jobba med och att bilda strukturfondspartnerskap, så att vi hade en organisation ute i våra län. Men det skulle också

kombineras med insatser som är av generell natur som hjälper länen att jobba med det som är de lokala och regionala förutsättningarna.

Jag har runt om i landet på ett antal ställen haft samtal om den nationella strategin och om hur det här ser ut. Det har varit socialdemokrater, moderater, centerpartister och alla andra som har suttit och diskuterat detta. Det finns en bred samsyn kring att den strategi vi har är väl fungerande och bra.

Men precis som jag sade i interpellationssvaret är arbetskraftsförsörjning, kompetensförsörjning och omställningen på miljö- och klimatområdet några områden som vi kan behöva förtydliga. Men i grunden finns det en stor samsyn runt om i landet kring att det här är bra. Och det är både företag och ideella organisationer och andra som har varit med.

Alliansregeringen tror på en generell politik, nämligen att skapa förutsättningar för tillväxt runt om i landet. Då är det några saker som är viktiga för att det ska fungera. Infrastrukturen är en sådan. Det är bara att beklaga att det, när vi tillträdde, fattades 100 miljarder till infrastruktur. Nu får vi städa bordet efter Socialdemokraterna som inte förmådde annat än att sätta spaden i jorden – de finansierade aldrig någonting. Här får vi nu städa.

Likadant är det när det gäller bredbandssatsningen, som Åke Sandström tog upp. Man ondgör sig över att det är marknaden som styr. Men det var ju Björn Rosengrens idé. Det var hela hans affärsidé att det var marknaden som skulle bygga bredband och inte samhället. Det är därför det ser ut som det gör. Även där får vi städa. Nu visar det sig nämligen att landsbygden och glesbygden inte får bredband på marknadens villkor. Då måste samhället gripa in, och det är precis det vi nu gör. Vi städar efter Socialdemokraternas misslyckande i infrastrukturpolitiken.

Forskning och innovation är ett annat område som är viktigt. Där tillför vi 5 extra miljarder fram till 2012, och vi höjer nivån med 5 miljarder. Men om man ska få tillgång till de här resurserna bygger det också på att det finns innovations- och forskningsprojekt att gå in i, och det är upp till regionen att ta fram den typen av insatser.

Klimat- och energipolitiken är naturligtvis ett jätteområde som kommer att tillföra mycket nya jobb i Jämtland, Västerbotten, Dalarna och var det nu är. Det handlar om nätinvesteringar. Det handlar om investeringar i konkreta projekt. Där förenklar vi med regelverk och annat för att göra det möjligt att snabba på processer för att det här ska komma i gång.

Hundra åtgärder för företagande har gjorts för att underlätta entreprenörskapet. Här tror jag att den stora skiljelinjen finns.

Ingen av er har nämnt ordet företagande när ni har pratat här. Vi från alliansen tycker att tillväxt byggs underifrån genom att regeringen skapar förutsättningar för tillväxt i hela landet. Men det är de lokala och regionala nivåerna som jobbar med konkreta idéer.

Ni tror att tillväxt byggs uppifrån och att det är de statliga myndigheterna och verken som är grunden för detta. Jag tror att ni kommer att ha svårt att sälja in det budskapet i längden. Nu när vi satsar på företagande som grund för tillväxt växer det också i de regioner som jag kommer ifrån som har haft det otroligt bekymmersamt under lång tid.

Åke Sandström och Stefan Tornberg har pekat på Norrlandsfonden, Företagarna och andra. Nu ökar tillväxten i de små och medelstora företagen men också i en del av basindustrin i de områden som har varit mest

Anf. 8 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Jag fick inte svar på någon av frågorna. Jag tycker att det är självklart att statliga verksamheter ska utvecklas. Men utveckling kan inte vara detsamma som att flytta. Det kan inte vara utveckling att flytta väl fungerande statliga verksamheter från en ort till en annan. Det är ingen utveckling. Det är avveckling på den ort som drabbas.

Jag frågar Maud Olofsson: Har staten något ansvar när man som stor arbetsgivare lägger ned en verksamhet i en liten utsatt kommun?

Jag tycker inte att det är så svårt att svara med ett ja eller ett nej på den frågan. Hittills har ministern slingrat sig undan det.

I samband med nedläggningen i Ånge ställde jag en interpellation om det samlade ansvaret som rörde Maud Olofssons eget fögderi, där Specialfastigheter ligger. När man lagt ned den verksamheten i Ånge står Specialfastigheter där med en stor och dyr fastighet som i princip blir värdelös.

Jag efterlyser något slags koncerntänkande även inom staten. Det är lätt att säga att den ministern har ansvaret för det, och den ministern har ansvaret för det. Ingen ser till helheten. Då är det lätt som regeringen gör att skjuta ifrån sig alla frågor. Man kan alltid säga att det är någon annans ansvar. Det blir lite märkligt.

Jag försökte också få något slags besked om hur Maud Olofsson ser på den överenskommelse som vi ingick mellan Socialdemokraterna och Centerpartiet när det gällde jobben i Sollefteå i samband med försvarsnedläggningen. Har man något ansvar för att hålla ingångna överenskommelser? Eller är det bara när det är socialdemokratiskt regeringsinnehav som överenskommelsen ska följas? I annat fall är det bara att strunta i den.

Den här regeringen pratar mycket och gärna om företagande. Det är bra. Vi behöver mer av privata företag, mer av utveckling på det området. Men det krävs också att staten tar ansvar för sin del. Det finns ännu i världshistorien inte något samhälle där de privata företagen har kunnat utvecklas helt på egen hand utan stöd av en fungerande samhällsapparat, där staten också tar ansvar för att upprätthålla sina delar.

Vi har verksamheter som går att bedriva i princip var som helst i landet. Tidigare har vi mellan våra partier, Socialdemokraterna och Centerpartiet, varit helt överens om att vi i mesta möjliga mån ska lägga dem i utsatta kommuner. Centerpartiet har till och med kritiserat oss socialdemokrater för att vi har gjort för lite av det, trots alla de många utlokaliseringar av verksamheter som har gjorts.

När Centerpartiet, som tidigare har varit den stora värnaren av glesbygden, sitter i regeringen och på den ministerpost som har att hantera de här frågorna ser vi plötsligt en våg av flyttningar från glesbygden och mindre kommuner in till stora kommuner, framför allt huvudstadsområdet. Det kan väl ändå inte vara en riktig politik.

Anf. 9 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Läget är det att det inte finns någon samordning mellan departementen när det gäller de regionalpolitiska konsekvenserna av

*Svar på
interpellationer*

olika beslut som regeringen tar. Man avväger inte de regionalpolitiska effekterna i de viktiga besluten. Man har inte styrningen på de statliga verken och myndigheterna. Jag tycker att exemplet Sollefteå, som ministern ännu inte har kommenterat, är oerhört intressant ur den aspekten.

Överstyrelsen för civil beredskap som blev Krisberedskapsmyndigheten är avvecklad. Apotekets distansapotek är avvecklat. Skattekontorets växel är det nu beslutat om. Det som är kvar är de 14 jobben på hundavelsstationen som ni nu undersöker privatisering av.

Det är ett mycket tydligt exempel på hur det saknas styrning. Jag vill bara upprepa det, och ministern har chans att kommentera det.

Om bredband hade jag en debatt med Åsa Torstensson för en tid sedan. Hon pekar på att det under åren 2001–2007 skedde en så omfattande utbyggnad på det området i Sverige att vi låg väldigt bra till i jämförelse med många andra länder. 5 miljarder kronor hade satsats.

Under den tiden var det dessutom, vilket jag upplyste om i den debatten, socialdemokratisk regering. Jag var själv inblandad i ett projekt i Dalarna där Telia, kommunerna och länsstyrelsen gick ihop och byggde ut bredbandsnätet på ett föredömligt sätt i samarbete med Gunnar Björk, din partivän som då var landshövding.

Nog skedde det saker, och nog var det staten som var kraften i det. Ni tog bort den typen av stöd, och nu står du och pratar om 253 miljoner i något landsbygdsstöd till bredbandsutbyggnad. Det är pengar som inte kommer att räcka till särskilt mycket.

Tittar man på hur det ser ut nu runt om i världen har Frankrike 10 miljarder i offentliga program, Finland 1,25 miljarder, USA 48 miljarder, Tyskland 1,7, Sydkorea 7,5. Jag kan fortsätta och göra den här listan hur lång som helst. Vi håller på att halka efter.

Den som talade om att marknaden skulle lösa det var Åsa Torstensson för en vecka sedan när hon pratade om att man skulle gradera upp nätet. Då skulle marknaden sköta det, och det fanns inte en statlig peng i det.

Marknaden var det som hon talade om, och du står här och säger att ni inte talar om marknaden. Det är dags för lite bättre samordning mellan inte bara departementen utan också ministrarna, tycker jag.

Det är mycket som brister. Vi ser i dag i tidningen att det kommer en statlig utredning som föreslår att myndigheter inte får stänga lokalkontor och hänvisa till nätet. Samhällsservicen måste förbättras och vara likvärdig i hela landet.

Det finns kommunalråd som genom pressmeddelanden fått veta att ortens statliga myndighetskontor ska läggas ned. Man kräver att staten ska vara närvarande i alla kommuner och att det ska finnas minst ett servicecentrum i varje kommun. Det är Lars Högdahl som har genomfört den utredningen.

Jag tycker att det verkar vara bra krav. Verklighetsanalysen verkar också bra.

Det här kommer vi att återkomma till i olika sammanhang. Men här har ministern nu chansen att göra något åt sin egen politik och rycka upp det som är mindre bra eller dåligt.

I Pajala är Northland Resources beredda att satsa 4 miljarder i en investering som ger 1 800 arbetstillfällen. Det handlar om att öppna två gruvor i Sverige och en i Finland.

Det krävs ett järnvägsbygge för att det ska bli verklighet. Är det inte klokt att ge ett besked om att man är beredd från regeringens sida att driva järnvägsfrågan? Den järnvägen ska byggas för att man ska klara gruvdriften i framtiden.

Ge ett besked om att det finns stöd för det järnvägsbygget! Gör det nu! Det skulle i alla fall bidra till något positivt när det gäller den mörka bilden av regeringens regionalpolitik.

Anf. 10 BERIT ANDNOR (s):

Herr talman! Den fråga jag inte får svar på från Maud Olofsson är: Varför flyttar regeringen fungerande statlig verksamhet från Östersund till Stockholm? Dessutom har denna verksamhet flyttats till Östersund för att kompensera nedläggningen av regementena, bortfallet av statlig verksamhet. Varför ska Sikaverksamheten finnas i Stockholm, Maud Olofsson? Är man bättre på att analysera verksamheten i Stockholm än man är i Östersund? När företrädare för Regeringskansliet motiverar flytten med att verksamheten måste sitta nära regeringen borde vi väl i alla fall få ett svar på hur regeringen har tänkt. Varför ska den vara nära regeringen?

Jag får inget svar på det. Är det så att man tycker att man analyserar en verksamhet mycket bättre i Stockholm måste man ju kunna tala om varför. Men det gör man inte, och jag väntar fortfarande på att Maud Olofsson förklarar detta. Maud Olofsson har faktiskt ett regionalpolitiskt ansvar. Det kan låta märkligt för Maud Olofsson, men så är det ju.

Varför ställer vi interpellationer? Det gör vi för att situationen är väldigt allvarlig. I Jämtlands län minskar befolkningen. Jobben försvinner. Jobben flyttas dessutom genom aktiva beslut av den borgerliga regeringen och Maud Olofsson. Arbetslösheten ökar dag för dag. Situationen är mycket allvarlig. Då kan man väl ändå förvänta sig att regeringen inte direkt medverkar till och spär på den negativa utvecklingen utan försöker hålla fast vid det som vi socialdemokrater har byggt upp.

Nej – det gör man icke. Har inte Maud Olofsson ett regionalpolitiskt ansvar?

Anf. 11 STEFAN TORNBERG (c):

Herr talman! I mitt förra inlägg pekade jag mycket på den relativt sett positiva utveckling som finns uppe i min bygd och mina hemtrakter. Samtidigt vill jag också instämma i att situationen är allvarlig. Vi står inför en svår regional utveckling.

Jag värjer mig däremot lite grann mot Berit Andnors påstående att vi ska bygga vidare på det Socialdemokraterna har gjort. Det är roligt att Peter Hultqvist hänvisar till Pajala; jag var nämligen där i söndags kväll. Pajala är en kommun som nu har kvar 30 procent av den befolkning man hade i början av 60-talet. Under den perioden är det Socialdemokraterna som har regerat, så mer av den politiken vill inte jag se för de här bygderna.

Pajala är ett bra exempel på den demografiska utmaning man står inför nu. Ålderssammansättningen i många kommuner, inte minst i Norrlands inland, är av den karaktären att det är svårt att få ett underlag för en positiv utveckling. Självklart måste samhället, staten, regionen och

kommunerna ta ett ansvar och skapa förutsättningar för att bygga upp det här.

I Pajala har man, som Peter Hultqvist nämnde, ett hopp om att Northland Resources, ett privatägt kanadensiskt bolag finansierat av norskt kapital, kommer i gång med gruvbrytning. Men jag blir lite förvånad över med vilket lättsinne Socialdemokraterna investerar i infrastruktur. Under den förra mandatperioden gjorde man i och för sig likadant. Man hade många spadar i jorden men inga pengar att finansiera med, och det är kanske samma sak här. Egentligen utan något underlag konstaterar man att man ska satsa 2 miljarder på en järnväg för ett industriprojekt som fortfarande är i planeringsskedet. Jag är lite förvånad över det ansvar för samhällsekonomin som visas från socialdemokrater i den här debatten.

Jag kan dela kritiken om att de statliga myndigheterna är lite fantasilösa i sin organisering. Man är kvar i ett centralistiskt tänkande där man trodde att det handlade om att samla äggen. Men det handlar ju om att nyttja den nya tekniken på ett bättre sätt och se till de möjligheter som det innebär att utlokalisera verksamhet.

Anf. 12 ÅKE SANDSTRÖM (c):

Herr talman! Först vill jag nämna en väldigt intressant sak som jag också har varit med om i andra debatter, och det handlar om det så kallade ministerstyret. KU:s ordförande Berit Andnor förordar med kraft att vi ska ha ministerstyre över myndigheter och statliga verk. På något annat sätt kan jag inte tolka inlägget, eftersom hon skyller regeringen för vad en myndighet eller ett verk har gjort i det ena eller det andra avseendet. Det är en intressant fråga. Jag säger inte att det är fel; jag säger bara att det är intressant med tanke på Berit Andnors professionalitet i andra sammanhang.

Jag har själv skrivit många motioner om att flytta ut statliga verk och myndigheter från storstaden. Där håller jag med Hans Stenberg. Vi är också överens, tror jag, om att vi har för många stuprör i det här samhället och för få hängrännor. Vi skulle kunna ha en bättre samordning. Det är också sådant som borde ligga i möjligheternas härad.

Bredbandssatsningen kanske vi skulle behöva precisera lite grann. Det jag menade och har fog för var att när det gäller accessnätet som vi talade om fram till 2002 fick vi inte något gehör för att staten skulle göra en insats. Det är det som är skillnaden.

Däremot var det stora satsningar i stomnätet, och vi i Västerbottens län var väl först med att ha en mycket komplett utbyggnad i samverkan mellan regionen, kommunerna och länsstyrelsen. I sammanhanget fanns också EU-stöd.

Jag hinner inte gå in på biobränslesatsningen och energipolitiken här, men den kan ge oerhört mycket ur regionalpolitisk synpunkt för jobb i hela landet. Där har vi oändliga möjligheter som vi kanske får debattera en annan gång.

Anf. 13 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Med anledning av Åke Sandströms anförande har Berit Andnor begärt ytterligare inlägg, men tyvärr är det inte tillåtet med fler inlägg i denna interpellationsdebatt.

Anf. 14 JASENKO OMANOVIC (s):

Herr talman! Jag får börja med att tacka ministern för svaret.

Den 17 november 2006, med samma talman och samma minister, stod jag här och ställde en fråga. Interpellationen handlade då om Utansjö bruk i Härnösand. Det höll på att läggas ned på grund av att elpriserna var alldeles för höga, och då bad jag ministern använda de möjligheter en minister har i form av ägardirektiv till ett statligt bolag som heter Vattenfall för att hjälpa vår basindustri. Det var ju inte bara Utansjö bruk i Härnösand som var nedlägningshotat.

Under de tre år som gått har man lagt ned en hel del pappersbruk i Norrland. Det är inte så mycket mer att säga om det. En del har försvunnit på grund av att ministern inte ville använda sin makt i form av ägardirektiv och det förtroende hon fått från svenska folket att styra landet och faktiskt hjälpa företagen.

I min hemkommun Härnösand har det, förutom Utansjö bruk, under den här tiden fallit bort 200 statliga arbetstillfällen. Nu i dag fick vi läsa i Tidningen Ångermanland att även Region Mitt för Vägverket försvinner. Det är 150 jobb till.

Det här var exempel från Härnösand under den här tiden. Vi kan även ta exemplet Sollefteå. Peter Hultqvist har nämnt mycket, men man kan också nämna bilindustrin. Bilindustrin i Sollefteå är inte så stor, men det fanns en underleverantör där. Jag säger ”fanns”. Det fanns en bromsbandsfabrik som tillverkade bromsbelägg. De drabbades av detta, precis som all annan bilindustri och underleverantörer, och ordergången gick ned.

Regeringen kom efter ett halvår och sade att de satsade 28 miljarder på bilindustrin. I Sollefteå hade de varit tvungna att varsla och säga upp folk i två omgångar, men nu tänkte de att nu är det vår chans att rädda fabriken. Vad händer? De skickar in en ansökan, och får ett svar från Näringsdepartementet. I svaret stod det en mening: Tack, vi har tagit emot er ansökan.

Det var allt man fick från Näringsdepartementet. Nu är fabriken helt fungerande och i full gång, men i Tyskland. I Sollefteå sitter ett antal arbetare i 50–55-årsåldern som har jobbat i fabriken uppemot 30 år och som nu är arbetslösa. Vilka utsikter och vilken framtid har de?

De har blivit lovade 28 miljarder. Sedan fick de ett brev: Tack, vi har tagit emot er ansökan.

Herr talman! Det finns tyvärr hur många exempel som helst på hur man *inte* styr detta land från Näringsdepartementet.

Anf. 15 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag hade inte tänkt gå in just i denna debatt, men jag kan faktiskt inte låta bli när jag hör dessa trogna herrar från Centerpartiet.

I Gävleborgs län är det 16 000 arbetslösa nu. Prognosen visar, Åke Sandström, Stefan Tornberg och näringsministern, att det om två år kommer att vara över 21 000 arbetslösa i Gävleborg.

När vi ställer interpellationer här i riksdagen och är en kontrollmakt och frågar ansvariga statsråd vad de tänker göra åt situationen går Åke Sandström upp och tycker att vi nöter på statsrådet. Åke Sandström kanske tycker att han borde finnas med i någon kommitté som bestäm-

mer vilka interpellationer som får ställas. Jag tycker att det var ett allvarligt inlägg från Åke Sandström.

I Gävleborg, mitt kära hemlän, skjuts järnvägsinvesteringar upp för att man ska spara 85 miljoner kronor. Det betyder att man skjuter upp byggandet av dubbelspår söder om Gävle och fler mötesplatser norr om Gävle. Det är inte bra. Det är inte bra för vår stora basindustri som verkligen behöver bättre infrastruktur för att kunna hävda sig ordentligt.

Vi har ett jättebra samordningskansli för länsstyrelse, regionförbund och så vidare som i denna svåra stund, hävdar jag, ordnar utbildningar åt arbetslösa. Men man får inte detta finansierat. Alltså måste man från regionförbundets sida gå ut och låna pengar. Men söta rara, vem vill låna ut pengar och agera bank därför att staten inte ställer upp i tillräcklig omfattning?

Vi har en situation i länet, Sandström, Tornberg och ansvarig minister, där många IF-metallare är tvungna att gå ned i lön. De har fått välja mellan att bli uppsagda eller att gå ned i lön, och vi har en regering som inte gör ett dugg åt detta.

I Sandvikens kommun har man en sådan situation att man vill ha mer kompetens och yrkesutbildning riktad just till den typ av industri som är stor där, exportindustrin. Man har fått nej. Det är en ytterst allvarlig situation.

Då ska vi sitta här och höra att man nöter på statsråden. Det tycker jag inte alls är någon lämplig kommentar. Det är därför som jag blir lite upprörd.

Det finns ett stort behov av branschforskningsprogram som Peter Hultqvist har pekat på. Det är bara att gå till pappersindustrin, till träförädlingsindustrin eller till stålindustrin därför att det som man vill ha är tillämpad forskning för att kunna ha en produktutveckling och för att kunna ha en utveckling av sina processer, vare sig det gäller produkter, energi eller annat. Men det krävs branschforskningsprogram.

Jag ska sluta med att säga något ytterst allvarligt igen. Tornberg står här och är ganska lyrisk över situationen och att det finns så många jobb uppe i Norrbotten. Ska vi be de arbetslösa i Gävleborg att flytta upp dit eller varför inte till Västerbotten? Det är en allvarlig situation. Jag förstår att den är ganska likartad både i Norrbotten och i Västerbotten. Jag förstår att vi måste göra någonting gemensamt åt detta. Vi hoppas på svar från näringsministern också i just denna speciella fråga som handlar om vad man kan göra inom ramen för regionalpolitiken.

Anf. 16 MARIE NORDÉN (s):

Herr talman! Jag hade inte heller tänkt gå upp i denna debatt. Men Åke Sandström går upp och förvränger på något sätt hela grundlagen. Jag är tvungen att kommentera det eftersom det inte finns möjlighet för tidigare talare att kommentera det.

Jag tycker att Åke Sandström ska läsa grundlagen där det tydligt sägs att all makt utgår från folket och att regeringen har ett ansvar för myndigheterna.

Man kan inte låta bli att förundras över regeringens förhållningssätt när det gäller de statliga jobben. Precis som Berit Andnor säger finns det en aktiv vilja att flytta jobben från olika delar i landet tillbaka till Stock-

holm. Regeringen har inga problem att bedriva ministerstyre och ta ställning till var de statliga jobben ska vara.

Jag kan konstatera att vi i Jämtland hade en förhoppning om att få till stånd statliga jobb genom en anstalt. Men detta vill regeringen inte ta i med fång utan ställer sig vid sidan om och säger: Detta är inte vår sak att ta ställning till.

I Jämtland kan vi tydligt visa på att statliga jobb betyder mer än bara dessa jobb. De genererar också viktiga jobb i näringslivet.

Men när man aktivt har tagit bort statliga jobb i landet har vi sett hur ansvaret för servicen ute i landet har krympt med denna regering. Det statliga stödet till service blir allt mindre.

Jag tycker att det finns anledning att fundera över om regeringen med Moderaterna i spetsen över huvud taget har någon vilja att bedriva en aktiv regionalpolitik. Här har Centerpartiet, precis som i många andra frågor, abdikerat. Man har känt att Centerpartiet tidigare har haft en tydlig regionalpolitisk prägel, men den finns inte kvar längre. Det tycker jag att också detta svar visar. Jag tycker också att debatten som sådan visar att det finns en vilja att försöka upprätta något slags heder i detta sammanhang i regionalpolitiken som Centern ändå har som en hjärtefråga.

I dagsläget är det två centerherrar som stöttar ministern. Jag kan konstatera att så inte var fallet i fredags när vi debatterade uranbrytning. Det är bara att beklaga att partilinjen är så varierande.

Anf. 17 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Hur många ärenden ska vi diskutera på samma gång? Nu diskuterar vi regional utveckling, och jag tycker att vi kan hållas oss till det.

Först och främst vill jag säga att det är klart att staten har ett ansvar för statlig verksamhet. Det är alldeles givet. Men den ska också bedrivas effektivt. Vi vill inte ha mer stat, vi vill ha mindre stat. Men de statliga verksamheter som vi har ska vara effektiva och moderna, och de ska finnas i hela Sverige.

I budgetpropositionen står det: ”Det är viktigt att de statliga myndigheternas lokalisering i större utsträckning får en större spridning över landet. Det handlar om att noga pröva om myndigheter kan lokaliseras utanför storstäderna, i första hand till lärcentrum eller andra större orter.” Vidare står det: ”En utgångspunkt är att myndigheterna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter effektivt.”

Det är de riktlinjer som vi har till de statliga myndigheterna, och det är en bra signal till dem.

Däremot måste man säga att vi också begär av dem att de ska vara effektiva. Oavsett vad ni säger i den här talarstolen inser ni också att det behöver ske förändringar inom den statliga myndighetssfären.

Det som vi också gör är att se till att försöka samordna statlig service med kommunal och privat service. Jag vill gärna nämna ett exempel som handlar om nystartskontor där vi nu prövar en ny modell för att underlätta inte minst för utlandsfödda att starta och driva företag. Sedan den reformen genomfördes, och som vi nu har på prov på ett antal ställen runt om i landet, har 240 företag startats. Det är den senaste siffra som jag har fått. Det är också ett sätt att möta detta, att ha en effektiv och bra service, därför att många av våra myndigheter, precis som Åke Sandström säger,

Svar på
interpellationer

sitter i separata rum och har inte en tillräckligt tillgänglig service för dem som behöver det.

Jag som har jobbat mycket med landsbygdsutveckling vet att det är väldigt viktigt att också samordna service.

Jag håller med Socialdemokraterna. Centerpartiet är den starka kraften för landsbygdsutvecklingen i Sverige. Vi trycker på för ökade satsningar just för att skapa de rätta förutsättningarna.

Sett till de budgetsatsningar som är gjorda är infrastrukturen en av de viktigaste delarna i sammanhanget. Det gäller allt, från enskilda vägar till bredband, finmaskiga vägnät samt skötsel och underhåll.

Återigen: Det fattades 100 miljarder när vi tillträdde. Ni hade ju raserat landets hela infrastruktur. Nu försöker vi steg för steg med en närtids-satsning på 12 ½ miljard utöver planen att göra detta. Fördelen med att vi ligger långt framme är att vi får mycket för pengarna när det är lågkonjunktur. Det är bra när vi ska göra sådana satsningar.

Jag skulle också vilja kommentera Pajala, för det är ett jättebra exempel på att regeringen, tillsammans med den finska regeringen, är mycket aktiv. Det här är ett projekt där både Finland och Sverige är engagerade. Där gör vi en gemensam satsning för att liksom få mesta möjliga investering och bästa möjliga resurser runt omkring för att det ska kunna bli en lokalisering.

Det handlar om infrastruktur men också om elförsörjning. Det handlar även om arbetskraftsförsörjning. Alldeles nyligen gav jag våra myndigheter i uppdrag att göra en analys av hur det ser ut när det gäller arbetskraftsförsörjningen på de orter där man faktiskt är i behov av ökad arbetskraft. Pajala är ett sådant exempel. Men vi kommer att se detta också på andra ställen där man nu expanderar, till exempel inom basindustrin.

En annan sak som regeringen har gjort och som jag tycker är viktig och som visar på den stora skillnaden är satsningarna när det gäller det privata entreprenörskapet. Det är ändå det som måste vara grunden. Det är klart att statlig verksamhet är en viktig del för att få samhället att fungera – där är vi helt överens – men ni fastnar i det. Om ni ägnade åtminstone lite tid åt att fundera över regional tillväxt utifrån ett entreprenörskapstänkande skulle det vara intressant att höra vilka åtgärder ni då skulle vilja se.

Detta med hundra åtgärder för ett bättre företagsklimat är också en av förklaringarna till att företagen, också i mitt hemlän, säger att det nu ser bättre ut. Jag tror att vi har prövat tillräckligt av socialdemokratisk avfolkningspolitik. Nu finns det en tillväxtpolitik byggd på Centerpartiets och alliansens grundvärderingar.

Anf. 18 HANS STENBERG (s):

Herr talman! Vad Maud Olofsson inte säger är betydligt intressantare än de ord som kommer över hennes läppar. Det mesta låter ganska betydelselöst.

Jag får inget svar när det gäller om staten har något ansvar vid nedläggning av statliga verksamheter i små kommuner. Det tolkar jag som att Maud Olofsson tycker att staten inte har något ansvar.

Uppenbarligen tycker man inte heller att man har något ansvar för att hålla den överenskommelse som vi träffat när det gäller att ersätta jobben i Sollefteå.

Här talas det om effektivisering. Men när det gäller de myndigheter som vi talat om handlar det inte ett skvatt om effektivisering, utan det handlar om ren och skär flytt av verksamheter.

Maud Olofsson vill gärna tala om infrastruktur och påstå att man nu gör ett slags jättestor satsning. Men sanningen är, vilket vem som helst kan utläsa i infrastrukturpropositionen, att det inte ens är fråga om en inflationsuppräknning på pengarna i förra infrastrukturpropositionen. Om vi talar om riktiga pengar är det inte mer budgetpengar här än tidigare, räknat på inflationen. Däremot är det så att till exempel min hemkommun tvingas spara in på skolan och äldreomsorgen därför att man tvingas lägga hundratals miljoner på statlig infrastruktur. Detta är uppseendeväckande.

Det är ändå märkligt. När landet hade en socialdemokratisk regering gick det att styra ut statliga verksamheter till olika delar av landet. Till och med Centerpartiet gick ut i artiklar. Riksdagsledamöter som fortfarande sitter i riksdagen skrev artiklar och gick ut om hur man hjälpte till med att flytta ut verksamheter i landet. Nu kan man ingenting göra trots att man sitter på regeringsmakten.

Jag undrar varför ni vill ha regeringsmakten om ni inte kan göra någonting i regeringsställning. Ni var ju så kraftfulla i oppositionsställning.

Anf. 19 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Kommunalrådet i Pajala heter Bengt Niska, en utomordentlig person. Tillsammans med s-regeringarna drev han fram en ny flygplats i Pajala – en mycket stor och bra satsning – och tillsammans med företaget i fråga har han nu ambitionen att klara hem gruvbrytning.

Det räcker inte att regeringen analyserar läget. Det är också dags att kliva något steg framåt och att ge en signal om att järnvägen ska byggas. Den kostar 800 miljoner – inte 2 miljarder, som Tornberg säger.

Att ge den typen av signal är inte att vara lättsinnig, utan det är att ge stöd åt ett projekt som är seriöst. Det handlar om 1 800 arbetstillfällen, om järnmalsbrytning och om exportinkomster. Detta är en framtids-satsning som kan betyda mycket, så ge inte ett skimmer av ”oseriositet” kring detta! Det vill jag varna för.

Är det ministerstyre att, som Berit Andnor gjorde, stå här och säga att det sker en avveckling av statlig service och att regeringen måste rycka upp sig? Det tycker jag att man har full rätt att säga utan att bli anklagad för att vara oseriös.

Det är nämligen så att länsrättsorganisationen halveras. Man centraliserar Försäkringskassan. Apoteket, som har ansvaret för en rikstäckande läkemedelsförsörjning, kommer om några år att ha svårt att garantera servicen i glesbygd. Bilprovningen avregleras, vilket kommer att leda till prisökningar utanför storstadsregionerna och också till minskad stations-täthet. Det här är några av de senaste reformverken som ni har åstadkommit, så nog behöver Sverige återupprätta regionalpolitiken.

Centern är ingen kraft i sammanhanget. Centern är del i ett haveri. Centern är ett parti som har lagt sig platt för Moderaterna och storstads-

*Svar på
interpellationer*

politiken. Det är sanningen om det här som ingen annan vill! Åsa Torstensson stod häromdagen i den ena talarstolen här och pratade om marknadens välsignelse i sammanhanget.

Ge alltså inte en bild av någonting som inte finns, för det håller inte. Verkligheten talar alltid bäst.

Anf. 20 JASENKO OMANOVIC (s):

Herr talman! Jag kan bara instämma med föregående talare.

Mitt förra inlägg avslutade jag med att tala om den fabrik i Långsele, Sollefteå, som flyttats till Tyskland, till ett land där man har en regering som både vill ha makt och vill regera. Tyvärr har vi i detta land inte lyckan att ha en regering som vill regera.

Det gäller bland annat bredbandssatsningen som det här står om. Det är inte bara Åsa Torstensson som talar om detta, utan det står i regeringens presentation av en ny bredbandsstrategi att marknaden ska styra. Klart och tydligt står det så. Det står till och med om två mål. Det ena målet är att fyra av tio hushåll i landet ska ha riktigt bredband – fiberuppkoppling. Frågan är hur man delar upp här. Kanske har man redan nått målet om fyra av tio hushåll. Med alla storstadsområden är man kanske uppe i det som man säger sig vilja uppnå år 2015. Nej, det här är för tunt!

Maud Olofsson nämner här att innovationen ska vara en del och att den lokala och den regionala tillväxten ska hjälpa till. Jag skickade med en fråga till näringsministern om varför det dröjer med svar från myndigheten. Varför fick innovatörer i Västernorrland i nio månader vänta på svar från myndigheten? Ja, svaret var att man måste se till att följa lagar. Inte ens i det avseendet vill man alltså hjälpa till.

Anf. 21 MARIE NORDÉN (s):

Herr talman! Det går bra att läsa ur både regeringsförklaring och budgetskrivelser och att tala om att man har fina riktlinjer. Men man måste också efterleva de riktlinjerna.

Jag tycker att regeringen, med Centern i spetsen, tydligt har visat att man inte vill sprida de statliga jobben. Centern har abdikerat när det gäller regionalpolitiken. Det är så tydligt att man har underordnat sig en helt annan politik än den man vill stå för. Det är bara att titta på den indragning av statlig service som nu skett ute i landet.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att Maud Olofsson i samma andetag som det pratas utlokaliserade myndigheter börjar prata om effektiva myndigheter. Menar Maud Olofsson att det inte skulle vara effektivt att driva statlig myndighet ute i landet? Är det beskedet Maud Olofsson vill ge till alla statligt anställda som jobbar på myndigheter som ligger utanför Stockholm? De bedriver ett väldigt viktigt arbete och har dessutom visat sig mer kostnadseffektiva – de har kanske en lägre personalomsättning, lägre löner, som vi alltid har ute i landet, och lägre lokalkostnader.

Jag undrar: Vad är beskedet från Maud Olofsson till alla statligt anställda som jobbar på myndigheter som inte ligger i Stockholm? Jag träffade före detta anställda på Glesbygdsverket. De var på den träff där Maud Olofsson informerade samtliga anställda och sade att ingen skulle

förlora arbetet när Glesbygdsverket lades ned. I dag vet vi ju mycket väl att så inte blev fallet – flera förlorade sitt arbete.

Det är tydligt att det går bra att säga en sak, och det går bra att läsa från budgetskrivningar och andra pamfletter. Men vad står de för? När Maud Olofsson säger det är det tydligen inte annat än fina ord som inte blir mycket mer än så.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Jag tycker att det är en klagörande debatt. Det finns två synsätt.

Socialdemokraterna tycker att statlig verksamhet ska rädda lands- och glesbygden. Statliga myndigheter ska inte effektivisera sin verksamhet. Det behövs inga åtgärder för att stärka entreprenörskapet. Socialdemokraterna tycker att vi ska ha kvar monopolen, oavsett vilka de är. Vi ska ha statlig prispolitik när det gäller elförsörjning. Kort sagt: Vi ska ha mer stat.

Centerpartiet och alliansen tycker något annat. Vi tycker att vi ska ha mer entreprenörskap. Ett land byggs underifrån av olika slags entreprenörer som har affärsidéer och vill utveckla sina tankar och idéer. Det staten har ansvar för är att skapa goda förutsättningar för detta. Det handlar om de hundra åtgärderna för företagande som vi redan har genomfört, och vi har många kvar i lådan som vi tänker genomföra.

Det handlar om att skapa kommunikationer över hela vårt land – moderna sådana, som gör att människor och gods kan transporteras över hela Sverige. Steg för steg bygger vi ett bättre infrastrukturnät.

Det handlar om forskning och innovation, så att det finns satsningar på framtiden och så att småföretagare kan ta fram sina affärsidéer och få hjälp med att utveckla dem.

Det handlar om en ambitiös klimat- och energipolitik som gör att vi investerar i förnybar energi och energieffektivisering. Vi ska se till att inte bara svensk basindustri utan också småföretagen har den energiförsörjning och elförsörjning som är grunden för tillväxten.

Det handlar om utbildning, så att människor är väl rustade för den omställning som såväl finanskrisen som den globala situationen innebär. Vi ska rusta Sverige så att vi också klarar framtiden.

Vi ska vara en aktiv stat – ja. Men vi ska göra rätt saker. Det vi från Centerpartiet är stolta över är att vi kan leda ett land där vi i regioner som har varit uträknade nu ser positiva tongångar komma fram trots den globala finanskrisen. Vi vill ha mer entreprenörer som bygger Sverige, och det är också grunden för Centerpartiets arbete i regeringen.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på interpellationerna 2009/10:72 och 86 om den svenska djurskyddslagstiftningen

Anf. 23 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Ann-Kristine Johansson har frågat mig om jag är beredd att arbeta för ett förtydligande av lagen om offentlig upphandling, i syfte

att förenkla för bland annat kommuner att göra mer miljövänliga och djuromsorgsanpassade upphandlingar.

Staffan Danielsson har frågat mig vad jag avser att göra för att kommuner, myndigheter och landsting ska ställa höga kvalitetskrav på maten vid sina inköp och hur jag avser att agera så att EU:s konkurrensregler medger att det vid offentliga matinköp uppställs höga kvalitetskrav på hur maten har framställts utifrån konkreta miljö- och djurskyddskriterier samt hur jag avser att hantera det faktum att närproducerad mat egentligen är en kvalitetsfaktor i sig, både i Sverige och i andra länder, som borde beaktas vid offentlig upphandling.

Min uppfattning är att dessa två interpellationer omfattar samma område, nämligen offentlig upphandling av livsmedel, varför jag väljer att besvara dem gemensamt.

Att barn och gamla ska få bra mat i skolan och i särskilt boende är en viktig fråga för mig. Bra offentlig mat är också ett av fem prioriterade områden i min och regeringens vision Sverige – det nya matlandet. Det är i dag kommuner och landsting som ansvarar för att den mat som serveras vid skolor och särskilt boende är såväl god som nyttig. Här är den offentliga upphandlingen viktig. Men det är minst lika viktigt att det finns engagerad och utbildad personal som jobbar med maten. Och allra viktigast är att de politiker som styr kommunen eller landstinget engagerar sig i matfrågorna.

Vid offentlig upphandling är det skattebetalarnas pengar som tas i anspråk. För att den offentliga upphandlingen ska ske så effektivt som möjligt och bidra till väl fungerande marknader regleras den i lag. Syftet med offentlig upphandling är just att värna om den fria rörligheten och att leverantörer i andra EU-länder ska kunna vara med och lägga anbud på ett sätt så att alla behandlas lika. Precis som svenska företag ska få vara med och lägga anbud i andra EU-länder. Den fria rörligheten är ett led i att uppnå väl fungerande marknader.

Vid en offentlig upphandling finns möjlighet att ställa allmänna krav, men det finns även utrymme för att ställa särskilda kvalitetskrav på de produkter som ska köpas in, till exempel särskilda krav på djuromsorg. Sådana krav måste dock vara icke-diskriminerande, proportionella och förutsägbara. Det måste också finnas en möjlighet att göra en verklig kontroll av att kraven uppfylls.

Att ställa krav på att produkten ska komma från Sverige och inget annat land strider mot en av hörnpelarna i den europeiska gemenskapen. Samma sak gäller om man ställer krav på till exempel närproducerat, vilket i regel också skulle vara diskriminerande och handelshindrande.

Jag vill här poängtera att det redan i dag går att ge goda förutsättningar för lokala, och många gånger mindre, företag att lämna anbud. Ett sätt är till exempel att dela upp upphandlingen så att fler aktörer har möjlighet att lägga anbud. På så sätt blir det en bättre konkurrens och ett större utbud. Ett annat sätt är att leverantörerna bara behöver leverera till ett ställe i en kommun och slipper sköta distributionen till alla förskolor, skolor och särskilda boenden. Från det centrala leveransstället distribueras sedan matvarorna ut till alla platser de ska till i kommunen. Detta system ökar förutsättningen för mindre, lokala leverantörer och blir också bättre ur energisynpunkt.

I dag är Konkurrensverket den myndighet som har tillsynsansvaret för lagen om offentlig upphandling. Myndigheten verkar för en effektiv offentlig upphandling. En annan uppgift är att bistå med information till upphandlande myndigheter, leverantörer och andra intressenter. Konkurrensverket informerar om aktuella upphandlingsfrågor och om den internationella utvecklingen på konkurrens- och upphandlingsområdena.

Miljöstylningsrådet är ett bolag som ägs gemensamt av stat och näringsliv genom Miljödepartementet, Svenskt Näringsliv och Sveriges Kommuner och Landsting. En av Miljöstylningsrådets arbetsuppgifter är att ta fram vägledning, praktiska råd, om vad man ska tänka på vid formulering av miljökrav. På deras hemsida finns också en del exempel inom olika områden.

Jag är övertygad om att det växande intresset för de här frågorna kommer att leda till en förbättrad offentlig upphandling. Det finns redan flera goda exempel, framför allt i kommunerna, där man lyckas kombinera miljö- och djursorgsanpassade upphandlingar med principen om varors fria rörlighet. Inom ramen för min vision Sverige – det nya matlandet kommer jag att jobba med att sprida de goda exempel som i dag finns, så att fler kommuner och landsting kan ta efter.

Anf. 24 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag vill tacka för svaret. Jag håller med ministern om en del av det han säger, inte minst i matfrågor. Frågor om mat för våra barn och gamla är otroligt viktiga och ska vara prioriterade frågor. Det kan även gynna småföretagare.

Jag har följt debatten de senaste månaderna och blivit väldigt konfunderad och kan konstatera att allt är oklart. Det är nog inte bara jag som tycker så. Enligt medierna sade ministern för några veckor sedan att han månade om den fria rörligheten – väldigt bra – men också att det finns en bottenplatta i EU när det gäller djurskyddet. Vad menar ministern egentligen när han säger att det finns en bottenplatta och att man inte får gå under den? Vad innebär det? Får man gå snäppet över? Var ligger i så fall svenska djurskyddslagstiftningen i förhållande till denna bottenplatta?

Ministern har i olika sammanhang sagt att alla ska kunna vara med och lämna anbud. Alla ska behandlas lika. Menar ministern att svenska djurproducenter behandlas lika i förhållande till andra länder när vi har en strängare djurskyddslag som vi alla är stolta över och som ger mer värden? Att producera ett kilo kött i Sverige kan kosta mer än att producera ett kilo kött i Danmark. Hur kan jag tolka ministern här?

Sedan vill jag ha ministerns tolkning av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om förbud mot importrestriktionen i artiklarna 28 och 29 EG. Enligt artikel 30 ska bestämmelserna i artiklarna 28 och 29 inte hindra sådana restriktioner som grundas på bland annat intressen att skydda djurs hälsa och liv.

Jag tar upp detta, för det är väldigt otydligt vad det här egentligen innebär. Jag hoppas att ministern här i dag kan klarlägga vad det står för. Om ministern inte kan tolka det, hur ska då kommunala upphandlare kunna tolka det och våga testa nivån? Det är egentligen grunden till det vi diskuterar här i dag, lagstiftningen om den offentliga upphandlingen.

Reglerna i svensk djurskyddslag ska leda till att djur behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom. De ska hållas i god djurmiljö och skötas på ett sätt som främjar deras hälsa och möjlighet att bete sig naturligt.

Miljöstyrelsensrådet har tolkat det, och jag tolkar som de, som att detta bör omfattas av undantagen i artikel 30 EG. Reglerna bör inte betraktas som godtycklig diskriminering. Här finns det flera rättsfall att hänvisa till när det gäller medlemsstaters möjligheter att tillämpa egna regler som kan innebära restriktioner för samhandel.

Jag tar upp de här juridiska frågorna för att visa på orimligheten i att lokala upphandlare ska sätta sig in i alla rättsregler som gäller, inte minst tolkningen av dem. Det är otydligt. Myndigheterna och Konkursverket tolkar det på sitt sätt, Miljöstyrelsensrådet tolkar det på ett annat, och ministern har tolkat det lite olika under de senaste veckorna. Jag skulle vilja veta: Hur kan jag tolka det som ministern har sagt? Vad innebär det? Hur tolkar han dessa EU:s rättsregler?

Anf. 25 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Herr jordbruksminister! Det är en viktig fråga, som vanligt, som vi diskuterar i Sveriges riksdag just nu. Sverige ställer de kanske strängaste kraven i världen på att jordbrukets djuromsorg och miljö ska vara av allra högsta kvalitet. Detta är mycket noga och detaljerat inskrivet i svenska lagar som djurskyddslagen, miljöbalken samt i förordningar och andra regelverk.

Det är kommuner och länsstyrelser som svarar för tillsyn och kontroll av att det svenska jordbruket uppfyller de uppställda kraven. Detta görs mycket samvetsgrant, som sig bör. Trots världens bästa mat från miljö- och djurskyddsperspektiv och trots att närproducerad mat från Sverige verkligen garanterat uppfyller stränga regler, garanterat har korta transportavstånd, präglas av klimatvänlighet och öppna landskap med biologisk mångfald just i Sverige minskar den svenska livsmedelsproduktionen stadigt sedan några decennier. Jag tycker att det är en alarmerande utveckling. Mjölproduktionen minskar, nötköttproduktionen minskar, grisproduktionen minskar och livsmedelsindustrin minskar. Den här utvecklingen måste brytas, och jag vet att jag och jordbruksministern och många fler är överens om det.

I stället ökar inköpen av mat som producerats långt bort i andra länder och på andra kontinenter med användande av ofta sämre djuromsorg, trängre ytor och utrymmen, uppbundna eller fixerade saggor, grisar som svanskuperas och som inte har tillgång till halm, betydande salmonellaförekomst, större antibiotikaanvändning samt intensivare användning av växtnäring och i Sverige förbjudna kemiska bekämpningsmedel med mera.

Det här är en mycket trist utveckling. Det tragiska är att samma kommuner och myndigheter som så noga kontrollerar att de allt färre jordbruken i den egna kommunen uppfyller de strängaste miljö- och djurskyddskraven i världen vanligen upphandlar sin egen mat till sina egna skolor enbart efter det lägsta anbudet från länder och kontinenter med lägre krav och långa transportavstånd. Det kan när så sker bara betecknas som absurt.

För att något döva sitt förhoppningsvis lite dåliga samvete brukar en del kommuner vid sidan om den billigare och i stor utsträckning importerade maten uppställa mål om en viss andel matinköp av den dyraste maten, den ekologiska. Den mat som oftast hamnar i kläm är den som kommer från den egna kommunen eller regionen eller det egna landet och som är producerad på närbelägna åkrar eller beten och efter världens strängaste miljö- och djurskyddskrav.

Man får vid offentlig upphandling ställa krav på ekologiskt certifierad mat. Men skulle det offentliga Sverige uppfylla riksdagens mål om 25 procent ekologisk mat skulle de offentliga kostnaderna för mat och miljöstödet öka med åtskilliga miljarder.

Hur ser jordbruksministern på trovärdigheten hos de kommuner som strängt kontrollerar de allt färre jordbruken i sin region men som samtidigt inte ställer upp tydliga kvalitetskrav i samma riktning vid sina egna matinköp?

Jag noterar med glädje att ministern visar på de goda exempel som antligen har börjat blomma upp i några kommuner. Måtte de bli fler!

Anf. 26 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig inleda med att tacka för interpellationerna. Jag gör det av skälet att jag tycker att de här frågorna är otroligt viktiga att debattera, och jag hoppas att fler deltar i den här viktiga debatten.

Lika viktigt tycker jag det är att politiker i kommuner och landsting som ska köpa in maten tar tillbaka makten över maten, tar tillbaka makten över de här viktiga inköpen. I några kommuner har man gjort det, och det applåderar jag verkligen, och jag hoppas att det kommer fler efter.

Lagen om offentlig upphandling är, kan jag konstatera, som en del annan lagstiftning inte helt enkel att ta till sig. För egen del har jag varit tvungen att så att säga göra en insats för att sätta mig in i den lagstiftningen. Något förenklat kan man säga att kommuner eller landsting kan köpa in vad de vill, det vill säga att man får ställa krav.

Låt mig ta ett exempel. Göteborgs brandförsvaret köper en och annan brandbil då och då. Man tar in anbud på denna bil. Man ställer krav på hur många kubikmeter vatten den ska kunna föra med sig, om det ska vara stege på bilen, om det ska finnas utrymme för fyra eller sex personer i hytten och så vidare. Så tar man in anbud, men man skriver inte att bilen ska vara tillverkad i närheten av Göteborg, för då kan de bli sura i Södertälje eller kanske till och med i Tyskland som förmodligen också tillverkar en och annan bil som kan användas som brandbil. Men det är klart att man ställer krav. På samma sätt menar jag att inköpare av mat måste göra och göra det på ett bättre och tydligare sätt i framtiden.

Jag vill gärna visa på att det går att göra. Till exempel finns det en kommun som heter Mellerud som har satt som krav att kött som man köper in ska komma från djur som har varit bedövade före slakt. Det är ett miljökrav som är accepterat, det får man ställa.

Det finns andra exempel på krav som människor och kommuner har ställt vid upphandlingar. Och jag tycker att man ska ställa krav på det man köper in, precis som man gör på allting annat som man köper in, inkluderande mat som vi talar om i den här debatten. Jag är hjärtligt trött på att väldigt många kommuner döljer sig bakom lagen om offentlig upphandling och säger att det inte går. Jo, det går visst att ställa krav.

Och det är klart, säger jag, att man ska ställa krav, för det gör vi på allting annat som vi upphandlar i vårt samhälle och till offentligheten. Därför skulle jag vilja uppmana er som deltar i den här debatten att hjälpa mig att säga till kommuner och landsting att det går att ställa krav. Det har kommit fram i de analyser som har gjorts av Konkurrensverket likaväl som av Miljöstyrningsrådet.

Eftersom det finns få saker som är prövade i domstol är det omöjligt för mig att tolka lagen. Det är så, Ann-Kristine Johansson, att det är domstol som tolkar lag. Jag är förhindrad att göra det.

Jag kan konstatera att när man använt ordet svenskt har man fått bakslag många gånger, men när man ställer specifika krav får man inte bakslag. Med några specifika krav som ställs upp från en kommuns sida är jag alldeles övertygad om att de kan uppnå det som vi alla eftersträvar, nämligen en höjning av djurskyddsnivån i Europa. Till exempel: Ska grisarna vara fixerade eller icke fixerade? Det är ett kontrollerbart krav som är mycket lätt att ställa och går att uttrycka i en mening.

Anf. 27 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Herr talman! Tack, Eskil! Det är bra att ministern är så pass tydlig, för jag tror att det är viktigt att vi som politiker är tydliga med vad vi tycker och tänker.

Jag vet att jordbruksministern inte kan tolka lagstiftningen, utan det är domstolen som ska göra tolkningen av det som står i lagstiftningen. Samtidigt är det den man lever efter i kommuner, landsting och de upphandlande myndigheterna. De måste förstå det som står, och det är en krånglig text i lagen om offentlig upphandling. Det var det jag menade när jag läste upp de gemenskapsrättsliga reglerna.

Jordbruksministern är ju ordförande i EU:s jordbruksministerråd någon månad till. Jag hoppas att du tar tillfället i akt under den kommande månaden att lyfta fram frågan om att kunna ställa skarpa krav när det gäller djurskydd.

Jag fick inte klart för mig eller missade kanske svaret när det gällde jordbruksministerns uttalande om att det finns en bottenplatta i EU:s djurskyddslagstiftning. Vad menade ministern med detta? Var finns svensk djurskyddslag i förhållande till denna bottenplatta?

Jag lovar, jordbruksministern, att jag ska vara med och vara väldigt tydlig med att man ska kunna ställa olika djurskyddskrav och miljökrav. Precis som Staffan Danielsson sade har vi världens strängaste både djurskyddslag och miljölag i Sverige. Då är det väldigt viktigt att man kan använda dem i upphandlingar av olika slag. Inte minst ger det möjligheter till jobb på landsbygd när det gäller lokala producenter. Inte minst också kan det bli mer av betande djur runt om i Sverige, vilket jag tycker är väldigt viktigt.

Ministerns svar här i dag i kammaren kommer att genomsyra ända ut till den enskilde tjänstemannen och lokalpolitikern. Anser vi att svensk livsmedelsproduktion är viktig måste det genomsyra i det som sägs och i varje handling. Anser vi att god djuromsorg och bra miljö är viktigt, måste det också genomsyra varje ord och handling. Annars hjälper det inte hur god och sträng lagstiftning vi har.

All osäkerhet måste klaras ut hos våra upphandlande myndigheter. Man ska ha möjlighet att ställa krav på ett bra djurskydd vid offentlig

upphandling. Det handlar också om att lära sig att använda de rätta orden.

Jag vill ha klarhet, än en gång, när det gäller den svenska djurskyddslagstiftningen kontra EU:s lagstiftning och detta med bottenplattan.

Anf. 28 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Tack, jordbruksministern, för ett tydligt och engagerat svar!

Låt mig summera. Sverige ställer upp höga miljö- och djurskyddskrav på de allt färre svenska jordbruken. Men kommuner och myndigheter avstår sedan vid sin egen upphandling från att ställa upp konkreta kvalitetskrav på djuromsorg och miljö, trots att EU:s upphandlingsregler faktiskt medger detta om bara alla leverantörer likabehandlas med tydliga och kontrollerbara krav. I stället köper kommuner och myndigheter oftast den billigaste importmaten och kanske en liten del av det dyrare ekologiska utbudet från Sverige och utifrån.

Ekologisk mat är helt okej och är ett bra miljöalternativ. Men den väsentligt billigare vanliga miljö- och djuromsorgsvänliga maten från det svenska jordbruket är också ett rätt jämförbart miljöalternativ. Därför bör det, enligt min mening, vid offentlig upphandling ställas tydliga kvalitetskrav på konkreta punkter, i enlighet med mina tidigare exempel, som ger kvalitetsmat som uppfyller dessa krav från både Sverige och andra länder och lika möjligheter att konkurrera.

Det är oerhört glädjande att enskilda kommuner har kraften och modet att ploga nybruten mark vid sina upphandlingar av mat. Och låt mig här i riksdagen verkligen gratulera kommuninvånarna i Mellerud och Laholm till framsynta och progressiva kommunledningarna i dessa frågor. Jag vet att också ett antal andra kommuner är på väg eller redan har fattat bra beslut. Jag hoppas på en formlig upphandlingsexplosion där både den offentliga sektorn och den privata matmarknaden prioriterar de kvalitetskrav som faktiskt ger den närproducerade maten från Sverige goda möjligheter att hävda sig i en match på lika villkor utifrån samma tydliga kravspecifikationer.

Jordbruksminister Eskil Erlandsson är och måste vara lite försiktig i sina uttalanden. Vi är helt överens om vikten av EU:s fria marknad och om kraven på likabehandling vid offentlig upphandling. Jag tycker att jordbruksministerns brandbilsexempel var något av ett pedagogiskt mästestycke. Och jag uppskattar verkligen hans tydlighet i de besked han sedan lämnade riktade till kommunerna. Det var ett bra svar från jordbruksministern. Jag instämmer fullt i vad jordbruksministern fört fram om vikten av att upphandlingar delas upp, att leveranserna kan ske till ett ställe och att det finns goda exempel i olika kommuner.

Vidare menar jag att närproducerad mat från en regions åkrar och betesmarker faktiskt är en objektiv miljö- och kvalitetsfaktor i Sverige likaväl som i andra länder vad gäller miljöfaktorer som resurshushållning och kretslopp men också för biologisk mångfald, klimatvänlighet, transportavstånd med mera.

Här välkomnar jag en framtidsytande diskussion om att utveckla EU:s regelverk i denna riktning. Men jag måste ge jordbruksministern rätt i att denna närproducerade kvalitetsfaktor inte är tillåten att uppställa i dag. Men, herr jordbruksminister, borde vi inte inom Sverige och i

Europeiska unionen föra en djupare diskussion om möjligheten att ändå på något vis vid en upphandling kunna värdera den miljö kvalitet som närproducerad mat obestridligen, enligt min uppfattning, har jämfört med mat långväga ifrån, till exempel från andra kontinenter? Det är en kvalitet i Sverige att upphandla närproducerad mat. Det är säkert en kvalitet i USA eller Latinamerika att köpa närproducerad mat vid de ländernas upphandlingar.

Nu ställer vi upp kvalitetskrav på miljö- och djuromsorg så att det blir lika villkor. Jag menar ändå att det finns en sorts biologisk faktor som borde kunna värderas. Men jag instämmer med jordbruksministern i att han har gett ett fullständigt korrekt besked som minister.

Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Jag är glad över att debattera med två initierade och kunniga politiker som, vad jag förstår, också är beredda att sprida det budskap som jag för egen del är beredd att sprida, nämligen exempel på hur man kan göra bra och korrekta upphandlingar för att höja nivån på kvaliteten på den mat som serveras till företrädesvis barn och äldre i kommuner och landsting.

Vi har anslagit särskilda pengar för att Konkurrensverket ska hjälpa leverantörer och upphandlare att komma rätt i denna ganska komplicerade lagstiftning.

I de flesta kommuner och landsting finns professionellt utbildade människor som har kunskap på detta område, vilket lekmän som vi politiker ofta inte har. Vi får ta hjälp av exemplen och de kunniga människor som finns.

Så till de konkreta frågeställningarna. Det finns på de flesta områden en bottenplatta vad gäller lagstiftning på djurskyddsområdet inom Europeiska unionen. Många medlemsstater, däribland Sverige, har en nivå som ligger över och ibland betydligt över denna bottenplatta. Bottenplattan avser under vilka sämsta och minsta förutsättningar man får bedriva produktion i Europa. Eftersom det är en Europalagstiftning gäller den per definition i alla medlemsstater. De allra flesta ligger på något område över bottenplattan. I många sammanhang ligger man till exempel i Sverige betydligt över bottenplattan. Produktion får inte bedrivas på en nivå under bottenplattan.

Vad gäller lokal upphandling, närproducerat och liknande måste man reda ut en del saker först. Vad är närproducerat? Det finns ingen definition på det. Att få tag på närproducerat kvarnvet i översta Norrland är kanske inte helt enkelt. Det blir transporter hur man än gör. Det är alltså svårt att definiera vad som är närproducerat.

Jag föreslår att man delar upphandlingar och gör det på två sätt. Det är inte nödvändigt att köpa mejeriprodukter, kött och grönsaker i samma upphandling. Chansen är större att det blir bättre konkurrens och att fler aktörer kommer in på banan om man delar på upphandlingen och köper dessa segment av livsmedel i olika upphandlingar.

Man kan undvika att samverka kommuner emellan. Många kommuner gör det i dag vid upphandlingar, och då blir det så stora partier som ska fram. Chansen är större att fler aktörer kommer in i upphandlingen, däribland närproducenter, om man gör den lite mindre. På så sätt får vi bättre konkurrens.

Jag håller med om att kommuner ska ställa krav. Som en av debattörerna vet har vi i Centerpartiet till och med ett stämmobeslut på att man ska ställa krav på de livsmedel som köps in till det offentliga. Kraven ska vara höga eftersom vi vill att de som har sin måltid i det offentliga köket ska ha bra kvalitetsmat på bordet när de blir serverade.

Anf. 30 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Herr talman! Förhoppningsvis har den här debatten klargjort de möjligheter som finns att ställa krav enligt lagen om offentlig upphandling. Det är bra. Då kan vi politiker vara tydliga med vad som gäller framöver.

Jag var på Sveriges Nötköttsproducenters riksdag i Tällberg i förra veckan. Där lyftes också denna fråga upp. Man var orolig och funderade mycket på vad lagstiftningen egentligen säger.

Nu kan vi ge ett besked härifrån: Jordbruksministern säger att det är okej att ställa krav på att djuren ska ha det bra och att det ska vara tydliga och skarpa djurskyddskrav och miljökrav när man gör upphandling.

Det är viktigt att vi kan vara tydliga med det, för det handlar om mat till våra barn och gamla.

Överallt i medierna pågår det just nu debatter om detta. I mitt hemlän Värmland diskuterades det i tidningen i dag varför kommunerna inte kan köpa in mer närproducerat, till exempel värmländska animaliska produkter till skolan.

I och med denna debatt hoppas jag att vi kan vara tydliga till medierna och till kommunernas politiker och tjänstemän som ska upphandla. Köp så mycket svenska livsmedel som möjligt och stötta det lokalproducerade i möjligaste mån!

Anf. 31 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Jag kan ansluta till det Ann-Kristine Johansson sade. Hon har ställt en bra interpellation. Vi är överens om huvudspåret, dock inte att vi kan kräva svenska livsmedel. Det ska vara miljö-, djuromsorgskvalitet och standarder som avgör.

Det har varit en viktig, bra och mycket klargörande debatt. Jag hoppas, vilket jordbruksministern pekat på i sitt interpellationssvar, att Konkurrensverket, kanske Jordbruksverket och Miljöstyrningsrådet kan bistå med vägledning och praktiska råd som gagnar en rättvis upphandling med tydliga kvalitetskrav på maten.

Jag vill skicka med jordbruksministern och regeringen ett gott råd. Riksdagen har inte lagt fast någon målsättning för hur stor andel av den offentliga matupphandlingen som bör komma från mat producerad med kvalitetskrav för miljö och djuromsorg i nivå med den standard som vi uppställer för svenskt jordbruk. Riksdagen har endast formulerat ett mycket högt ekologiskt mål, vilket skulle kosta åtskilliga miljarder.

Om vi ska ha riksdagsmål på detta område, vilket kan diskuteras, bör enligt min mening ett högt och tydligt mål uppställas där kanske 70–80 procents andel av inköpen är mat med hög kvalitet ur miljö- och djurskyddssynpunkt. Ett ekologiskt delmål kan sedan införas, om man så önskar.

Jag tackar för en bra debatt. Jag hoppas att budskapet till Sveriges kommuner från jordbruksminister Eskil Erlandsson, Ann-Kristine Johansson och mig är tydligt och klart och ger ringar på vattnet med mer

upphandling av bra kvalitetsmat med en standard som alla som vill ska kunna leverera och som vi satt nivån på genom den svenska miljö- och djurskyddslagstiftningen som vi är överens om.

Anf. 32 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Det gläder mig att vi som har debatterat frågan här i dag tycks vilja hjälpas åt att driva frågan att kommunerna ska handla upp bra mat som är producerad med gott djurskydd till dem som äter i det offentliga köket.

Låt oss också hjälpas åt att förmedla till våra kamrater i kommuner och landsting att man inte kan gömma sig bakom dagens lagstiftning. Man kan inte gömma sig bakom att det inte skulle gå att ställa krav. Det går visst att ställa krav på saker och ting.

Slutligen vill jag återkomma till frågan om när- och lokalproducerat. Jag har i mitt interpellations svar anvisat några sätt att få en större andel ”nära ifrån”. Ett sätt är att dela på upphandlingar. Ett annat sätt är att ta in produktionen och leveranserna till en central fördelningsstation så att man därifrån kan förmedla produkterna ut till respektive kök. Man kan dela på upphandlingarna på andra sätt också.

Återigen, låt oss hjälpas åt att förmedla dessa budskap till dem som är ute i den praktiska verkligheten så att barn och äldre i det offentliga sammanhanget får en god, näringsriktig och sund mat som är framställd på ett etiskt korrekt och bra sätt.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellationerna 2009/10:14 och 37 om effekter av avskaffad förmögenhetsskatt

Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig vad jag avser att vidta för åtgärder för att minska de ekonomiska klyftorna. Hans Olsson har frågat mig hur jag bedömde att avskaffandet av förmögenhetsskatten skulle finansieras, om jag avser att ta initiativ till en utredning av hur nettoinflödet av kapital påverkats av förmögenhetsskattens avskaffande samt vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa en rättvis förmögenhetsfördelning. Bakgrunden till frågorna är att förmögenhetsskatten avskaffades från och med 2007.

Förmögenhetsskatten var en dåligt fungerande skatt. Några av Sveriges mest förmögna personer var helt eller delvis skattebefriade medan vanliga husägare betalade förmögenhetsskatt på grund av snabbt stigande taxeringsvärden. Förmögenhetsskatten uppfattades därför som både godtycklig och orättvis. Dess brister har lyfts fram av bland annat Skattebasutredningen, Skatteverket och Finanspolitiska rådet. Det fanns därför goda skäl för att avskaffa förmögenhetsskatten.

Avskaffandet finansierades delvis genom att begränsa avdragsrätten för privat pensionssparande. Detta mildrade de problematiska fördelningseffekterna. Vid tidpunkten för avskaffandet gjordes en helhetsbedömning att det resterande intäktsbortfallet rymdes inom statens bud-

getram. Regeringen gör samma bedömning i dag. Då hade staten ett strukturellt sparande som låg väl över målet om 1 procent av bnp. Sedan dess har det strukturella sparandet minskat något men det är fortfarande i linje med finanspolitikens mål när hänsyn tas till den kraftiga konjunkturavmattningen.

I propositionen *Slopad förmögenhetsskatt m.m.* (2007/08:26) anför regeringen att slopandet förbättrar tillgången till riskkapital genom att framgångsrika entreprenörer i mindre utsträckning lämnar landet av skatteskäl. Som tydligt framgår av propositionen är det svårt att bedöma i vilken utsträckning kapital som redan lämnat landet kan förväntas återvända. Osäkerheten förstärks av att oppositionen aviserat att de vill återinföra förmögenhetsskatten.

Regeringens politik bedöms på sikt bidra till 150 000 varaktigt fler sysselsatta. Jobbskatteavdraget står för drygt hälften av ökningen. Dessa åtgärder utgör tillsammans ett krafttag för att minska de ekonomiska klyftorna i samhället.

Anf. 34 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Tack för svaret! Regeringen har hittills sänkt skatten till en kostnad för statskassan på 85 miljarder. En ytterligare skattesänkning på 10 miljarder är planerad. Samtidigt kommer budgetunderskottet för 2009 att hamna på ca 100 miljarder.

Skattesänkningarna sker med lånade medel. Det är oansvarigt.

Fördelningspolitiskt har de samlade skattesänkningarna till hälften tillfallit den fjärdedel av svenska folket som tjänar mest. Den fjärdedel som tjänar minst har fått 6 procent.

Så ser den moderatledda regeringens politik ut i praktiken. Klyftorna ökar. Regeringen gör det medvetet genom en orättfärdig fördelningspolitik.

Avskaffandet av förmögenhetsskatten som var en av den moderatledda regeringens första majoritetsbeslut i riksdagen gynnade mycket välbeställda personer. Hela 60 procent av förmögenhetsskatten betalades av den tiondel av befolkningen som tjänade mest. Det är mycket tydligt att regeringens politik gynnat rika personer. Det är sanningen.

Vi socialdemokrater röstade emot den moderatledda regeringens förslag. Vi avser att efter 2010 återinföra en ny förmögenhetsskatt som kommer att ge staten ca 3,8 miljarder till statskassan.

Vi tycker att det är rimligt att även de mest välbeställda ska bidra till det gemensamma i svåra tider. Låter inte det rimligt, Anders Borg?

Människor med förmögenhet ska återigen bli skyldiga att redovisa. Den moderatledda regeringen har genom att ta bort redovisningsskyldigheten skapat ett läge där rikedomar mörkas. Det ska tydligen inte vara möjligt att ha insyn i de mest förmögna ekonomer. De höjs ovanför samhället i övrigt. Det säger mycket om hur den nuvarande regeringen tänker. Rikedom ska inte synas eller granskas, än mindre ska man skatta för den.

På vilket sätt den avskaffade förmögenhetsskatten bidrar till nya arbetstillfällen är höljt i dunkel. Det handlar om allmänt hållna uttalanden, lösa antaganden och obevisade påståenden medan verkligheten är att arbetslösheten trots massiva skattesänkningar och borttagande av förmögenhetsskatten ökar rejält.

Utbetalningarna av a-kassa ökar. Utbetalningar av socialbidrag ökar. Det så kallade utanförskapet har ökat med 70 000 personer. Så ser facit ut.

Den omedelbara effekten av avskaffad förmögenhetsskatt och övriga skattesänkningar är att de mest välbeställda har fått mer pengar. Det är de som har fått mest. Arbetslösheten har inte minskat.

Det måste man ändå beteckna som ett haveri.

Generallinjen i regeringens politik är ju att genom sänkta skatter skapa fler jobb. Vi ser inte de effekterna.

Vi ser allmänna uttalanden. Vi ser vaga formuleringar. Vi ser hänvisningar till långsiktiga prognoser. Men vi ser inte resultat.

Anders Borg har sagt att dagens regering ska dömas efter förmågan att klara arbetslösheten. Den domen borde bli hård.

Min fråga till ministern är: Finns det inte anledning till självrannsakan när man ser att avskaffad förmögenhetsskatt och övriga skattesänkningar inte ger önskad effekt i nya jobb?

Anf. 35 HANS OLSSON (s):

Herr talman! Tack för svaret! Det var mycket intressant.

Jag ska ta utgångspunkt i ett annat sätt att tänka.

Kronofogdemyndigheten var i skatteutskottet och redovisade hur det gick för dem i oktober. De sade att det aldrig någonsin har varit så många ärenden hos Kronofogdemyndigheten som förra året. Det var all time high, sade de. Det var 1 miljon. Prognosen för i år är 1,2 miljoner ärenden. Det är alltså en enormt kraftig ökning.

Enligt Kronofogdemyndigheten beror det på att arbetslösheten kommer att vara på en konstant hög nivå. Man är speciellt orolig för att ungdomsarbetslösheten biter sig fast.

Bakom de här siffrorna döljer sig många tragedier.

Där döljer sig kanske Lisa, fyra år, som går på dagis och inte längre får vara tillsammans med sina kompisar mer än tre timmar. Sedan, när det blir som roligast på dagis, måste hon gå hem eftersom mamma och pappa är arbetslösa.

Där döljer sig kanske Johan, tio år, som kommer från sommarlovet och ska skriva en uppsats om vad familjen gjorde på lovet. Det finns kanske inte så mycket att skriva om eftersom de inte hade råd.

Det kan vara Erik, 16 år, som alltid har kunnat få åka med på fritidsgårdens resor till Sälen för att åka skidor och inte kan göra det längre.

Det döljer sig bakom de siffror som redovisas lite hårt.

Det är det ena Sverige.

Sedan har vi det andra Sverige. Jag ska citera ur Aftonbladet fredagen den 11 september 2009. Eftersom det har stått i tidningen är det ju riktigt, även om det är i Aftonbladet. Det handlar om att de rika vinner.

Jag ska läsa innantill.

”På eftermiddagen den 18 september 2006 lämnade statsminister Göran Persson in sin avskedsansökan. Den borgerliga alliansen tog över makten med löften om avskaffad förmögenhetsskatt. Åtta dagar senare klev H & M-miljardären Stefan Bengtsson in på Din Bil i Stockholm och köpte en grå Lamborghini Murcielago kontant. Nypris 2,4 miljoner. Tvåsitig. Noll till hundra på 3,7 sekunder. Toppfart 330 kilometer i

timmen. Stefan Bengtsson är en av de stora vinnarna på den borttagna förmögenhetsskatten.”

Finansministern och jag är vanliga människor av kött och blod. När jag ser de här två världarna i Sverige berörs jag. Det känns inte bra. Det är viktigt att vi har ett samhälle där vi håller ihop. Här har vi den ena sidan, de arbetslösa, och den andra sidan, vinnarna på förmögenhetsskatten. Är det inte så ändå att även finansministern känner att någonting är fel?

Anf. 36 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag upplever att det finns en mycket bred enighet om att det var riktigt att avskaffa förmögenhetsskatten, eller konfiskationsskatten, som den kanske hellre borde benämnas.

När nu Socialdemokraterna luftar förslag om att återinföra den, dessutom med alla de hål och brister som den tidigare förmögenhetsskatten hade, är det mycket anmärkningsvärt och väl enbart någon form av populism. Det är ren populism, bland annat utifrån att man förbiser det faktum att de riktigt förmögna personerna i vårt land, bland annat de som Hans Olsson försökte beskriva, redan tidigare var befriade från förmögenhetsskatten.

Eftersom det nu ställs frågor till regeringen och finansministern vore det intressant att höra om interpellanterna kan åberopa några insiktsfulla debattörer, ekonomer eller andra, i den mån de inte står Socialdemokraternas partiledning väldigt nära, som menar att det vore en riktig åtgärd att återinföra förmögenhetsskatten. Även personer och debattörer som står Socialdemokraterna mycket nära varnar för den åtgärden, senast på ett skatteseminarium som vi hade här i Riksdagshuset i onsdags.

Det finns anledning att understryka att ett återinförande av förmögenhetsskatten är en rent kontraproduktiv åtgärd som skadar samhällsekonomin och därmed drabbar oss alla som bor i landet. Därför är min fråga till de interpellanter som har riktat interpellationen till finansministern: Vilka är det som ni kan åberopa som menar att ett återinförande av förmögenhetsskatten vore en klok åtgärd för Sverige?

Anf. 37 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! När jag läser svaret som finansministern har lämnat skriver han, och det är förmodligen en egen bedömning som han gör: ”Regeringens politik bedöms på sikt bidra till 150 000 varaktigt fler sysselsatta. Jobbskatteavdraget står för drygt hälften av ökningen.” Det är en egen bedömning. Det skulle vara roligt att få höra lite mer om vad denna bedömning är grundad på. Vad är det för forskning? Hur har han kommit fram till de här siffrorna? Vi ser inte det här i verkligheten. Vad jag ser runt omkring mig hemma i Gävleborg är över 16 000 arbetslösa. Prognosen pekar på att det om två år går upp till 21 000 arbetslösa.

Vi har 400 000 arbetslösa i landet i dag. Av dem är hela 125 000 långtidsarbetslösa. Och så ser vi hela tiden hur klyftorna ökar. Det är väl moderat retorik att säga att vi måste sänka skatterna kraftigt för att det ger jobb. Problemet är bara, finansministern, att vi inte ser att det skulle bli fler jobb. Sedan kan man föra spekulationer och göra egna bedömningar. Men jag skulle vilja syna det här riktigt ordentligt.

Prot. 2009/10:31
17 november

Svar på
interpellationer

Finansministern brukar berömma sig av att han är ekonom, verkligen utbildad och klar – komvux och så vidare. Men då vill jag höra vad som finns bakom siffrorna. Vad vi ser är att folk får flytta hemifrån därför att a-kassan är urusel. Vad vi ser är att Kent Öst, 61 år, måste flytta hem till mamma för att han inte har pengar. Vad vi också ser, och som Aftonbladet uppmärksammar i dag, är att ungdomar säger: Vad kan jag göra? Hur ska jag få jobb? Jag kan ju ingenting!

Samtidigt har andra fått stora skattesänkningar. Vi ser ett Sverige som glider isär. Då använder sig finansministern, för all del även Hedquist, av retorik och säger: Så här gör vi för att det ska bli fler jobb!

Men upp till bevis nu! Var kom de stora investeringarna när förmögenhetsskatten försvann? Hur ser vi dem? Det är svårt att bedöma, säger finansministern. Men han kan åtminstone bedöma att det blir 150 000 nya jobb. Kom fram till talarstolen, finansministern, och berätta hur! Verkligheten går åt ett helt annat håll. Det är över 16 000 arbetslösa i Gävleborg nu. Det kommer att bli 21 000 snart. Vi står inför stora och svåra problem. Finansministern sänker skatterna med lånade pengar.

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig läsa högt ur boken *Aldrig ensam, alltid ensam*, en utskrift av de samtal med Erik Fichtelius som Göran Persson under sin partiordförandetid och statsministerperiod lät spela in. Det var den verkställande makten i Sverige, det vill säga statsministern, partiordföranden i det parti som debattörerna företräder.

Vi ser att pengar förs ut ur landet och i stället placeras i utländska sparkonton där man inte tar ut skatt, säger Göran Persson. Han fortsätter sedan: På så sätt blir skattebaserna på förmögenhet, arv och gåvor snabbt sammansmältande.

Han understryker: Förmögenhetsskatten, därför att man tar ut pengar ur landet, arvs- och gåvoskatten, därför att man har expertis till sitt förfogande för att gå runt systemen. Om du frågar mig i dag, tycker jag att vi ska ta bort de där.

Det som står på s. 225 i en utskrift av det band som Göran Persson spelade in tillsammans med Erik Fichtelius är: Om du frågar mig i dag, tycker jag att vi ska ta bort de där.

Jag vill gärna upprepa det, för jag förstår att det här är någonting som debattörerna har pratat med Göran Persson om. Det är en viktig fråga som jag får interpellationer om, och det är en viktig ideologisk fråga för Socialdemokraterna. Då förstår jag att det fanns kongressbeslut, att man hade haft rådslag där man prövade detta, att partistyrelsen och verkställande utskottet hade suttit och vägt frågan fram och tillbaka. Och så valde man: Var det arvs- och gåvoskatten eller förmögenhetsskatten man skulle avskaffa? Det framgår i boken att Göran Persson egentligen helst ville avskaffa förmögenhetsskatten, men det blev arvs- och gåvoskatten.

Jag ska inte återge de fördelningskalkyler som finns för avskaffandet av arvs- och gåvoskatten, men om jag minns rätt hade de med 200 000 eller mer i inkomst näst intill 40 procent av de förmögenheter som gick i arv. Det var alltså i huvudsak höginkomsttagare som fick del av avskaffandet av arvs- och gåvoskatten.

Men Socialdemokraternas kritik mot den här skatten står i skarp kontrast mot att deras partiordförande, förmodligen efter diskussioner i kon-

gress, verkställande utskott, partistyrelse, riksdagsgrupp, förtroenderåd och regering, kommit fram till att förmögenhetsskatten borde avskaffas. Men han valde sedan att man i stället skulle ta arvs- och gåvoskatten. De har väldigt likartade fördelningseffekter. Men det var det val statsministern gjorde.

Jag har väldigt svårt att riktigt ta kritiken på allvar, eftersom ni alla har varit beredda att sitta i ett parti i riksdagsgrupper, kongresser, verkställande utskott, partistyrelse och vilka andra förtroendeuppdrag ni nu har haft under perioderna och höra Göran Persson säga att han vill avskaffa förmögenhetsskatten. Ni har gett partiet mandat att i överläggningar med Svenskt Näringsliv föreslå att man avskaffar arvs- och gåvoskatten. Det är den enda rimliga tolkningen av den här processen.

Det måste väl rimligen också ha stått i ett valmanifest 2002 att ni ville avskaffa förmögenhetsskatten. Det kan väl inte vara så att statsministern lovar att avskaffa arvs- och gåvoskatten utan att ha gått till val på det. Det vore utomordentligt märkligt. Ni måste ha stått upp och deklarerat för väljarna i valrörelsen 2002 att den socialdemokratiska skatteprioriteringen var att ta bort förmögenhetsskatten. Men det är inte den minnesbild vi har. Det här var någonting som Göran Persson satt och samtalade med näringslivsföreträdarna om. Men då faller ju kritiken platt! Vi gör det som Göran Persson som statsminister, partiordförande och ordförande i verkställande utskottet och alla de andra platser där det här borde ha diskuterats naturligtvis kände att han hade stöd för: att avskaffa förmögenhetsskatten. Han gick vidare med arvs- och gåvoskatten, men han upplevde att han hade partiet bakom sig när det gällde avskaffandet av förmögenhetsskatten.

Anf. 39 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Jag tror att Anders Borg inte har en aning om våra interna diskussioner och Socialdemokraternas politiska viktningar. Jag tror att du bara står här och gör en massa gissningar på det ena och det andra sättet.

Socialdemokraterna har inte lagt fram något förslag om att avskaffa förmögenhetsskatten. Uttalanden som görs i en bok får stå för sig. Vi har inte lagt fram något sådant förslag vid något tillfälle. Däremot har din regering lagt fram ett sådant förslag.

Ni har avskaffat den skatten och gjort en lång rad andra skattesänkningar. När riksdagens utredningstjänst tittade på det visade det sig att det gynnar framför allt de mest välbeställda i landet. Så är sanningen, Anders Borg. Vi vill återföra en ny form av förmögenhetsskatt.

Så ser stridslinjen ut politiskt. Vi har aldrig föreslagit detta. Sedan må du stå och rabbla upp alla uppdrag som Göran Persson haft. Du glömde förresten några stycken, om nu det är intressant. Det hela blir inte bättre för det. Vi har aldrig lagt fram något sådant förslag. Om han sedan tycker någonting i en bok må det vara hänt.

Det talades om 150 000 nya jobb i en långsiktig bedömning. Det är vagt och osäkert till sin karaktär. Det är ungefär lika spännande som att kliva på nattgammal is. Det är vad som präglar regeringens politik. Man sätter upp luftiga målsättningar som inte klarar konfrontationen med verkligheten.

Hela upplägget med skattesänkningar först till 85 miljarder som nu blir 95 miljarder handlar om hur man skapar jobb. De jobben har inte infriats. Vi ser inte att de kommer. Däremot har vi nu den redovisning som Hans Olson gjorde från Aftonbladet.

Där var det personer som hade fått 46 miljoner, 30 miljoner, 15 ½ miljoner, 26 miljoner, 20 miljoner och 15,6 miljoner i ren skattesänkning. Inte har det påverkat jobben på något sätt. Det har däremot inträffat att de arbetslösa och sjuka har fått det sämre med sänkta ersättningar och hårdare uppföljningar på Försäkringskassan.

Den prognos vi varnade för i valrörelsen att en moderat regering skulle leda till att de mest välbeställda skulle få ännu mer och att andra skulle få dra åt svångremmen har infriats. Men era jobbprognoser har inte infriats.

Vi har aldrig gått till val på något borttagande av någon förmögenhetsskatt. Det finns bara en som har gjort det, och det är alliansen. Det är ni som har gått till val på den frågan. Så är det. Så ser det ut.

Egentligen är sanningen den att ni inte har någon strategi för hur klyftorna ska minska. Jag skulle vilja ge ett konkret förslag. Det är inte så att Sverige kommer att gå under eller att en nationell katastrof kommer att inträffa om vi återinför en förmögenhetsskatt som ger 3,8 miljarder. Det ska jämföras med 7 miljarder som den gamla gav.

Om vi tar in de pengarna kan vi i stället satsa dem på ett riktat statsbidrag till skolan och göra det som en del av ett utbildningspaket för skolan. Det skulle innebära fler vuxna, fler lärare, fler specialpedagoger och annan personal. Skulle inte landets mest välbeställda personer kunna bidra med att försöka få fram en bättre skola? De skulle inte få problem med maten på bordet, att betala hyran eller någonting annat som skulle menligt påverka deras liv i negativ mening.

De skulle kunna göra en insats för eleverna i skolan. Det skulle kunna vara ett utslag av fördelningspolitik. Det skulle leda till någonting, och det skulle vara konkret. Man skulle visa att man ville någonting, och det skulle ge några arbetstillfällen. Mitt recept är betydligt säkrare när det gäller att skapa nya arbetstillfällen än det allmänna vaga att skattesänkning ger jobb. Ni har inte bevisat det.

Anf. 40 HANS OLSSON (s):

Herr talman! Det sista som Peter Hultqvist sade var riktigt intressant. Det är nästan så att man kan tro att vi har övat och kört ihop detta, men slumpen gjorde att det inte blev så. Jag tog med mig en utskrift från Dagens Industri som nästan sammanfaller med vad Peter Hultqvist sade om att man kunde ta in lite pengar och satsa exempelvis på utbildning och skolan.

Det står: Rika tyskar kräver förmögenhetsskatt. En grupp stormrika tyskar har i ett upprop på Internet vädjat till Angela Merkel att återinföra förmögenhetsskatten som skrotades 1997. Denna lilla grupp på 40 personer påpekar att om de 2,2 miljoner tyskar som har förmögenheter på över 5 miljoner kronor beskattades med 5 procent så skulle statskassan få in 100 miljarder euro som skulle kunna användas. Det är inte helt fel.

Sedan tackar jag också finansministern för hans upprepningar av vad som stod i Göran Perssons bok. Repetition är kunskapens moder. Jag tror

att jag nu kommer ihåg vad finansministern läste för oss fyra gånger. Det var intressant.

Jag är väldigt tacksam för att finansministern tog upp arvs- och gåvoskatten. Avskaffandet arvs- och gåvoskatten visar på en stor skillnad mellan Socialdemokraternas agerande och Moderaternas hantering av förmögenhetsskattens avskaffande.

När arvs- och gåvoskatten avvecklades vid budgeten 2004, tror jag, var det för att svenskt näringsliv hade problem med generationsskiften i företagen. Då hade man ett önskemål att avskaffa arvs- och gåvoskatten.

Här kommer poängen. Den socialdemokratiska regeringen sade ja till det. Men finansiering, kostnaden för att ta bort arvs- och gåvoskatten, betalades av näringslivet genom att man fick försämringar i så kallade periodiseringsfonder. Kostnaden var 2,6 miljarder, om jag minns rätt. Näringslivet som tjänade på detta betalade reformen.

När Anders Borg avvecklar förmögenhetsskatten finansieras det till en liten del med 1,3 miljarder. Men kvar är 5 miljarder kronor som inte finansieras alls. Det kanske betalas av de arbetslösa, vem vet. Den bara avskaffas till en kostnad på 5 miljarder. Det är stor skillnad mellan socialdemokratisk och moderat politik när det handlar om att göra rättvisa saker.

Jag skulle vilja få reda på hur stort kapitalinflödet blev. Det var poängen med att avskaffa förmögenhetsskatten. Hur mycket av kapitalet kom tillbaka till Sverige? Det var poängen, och det skulle investeras i nya jobb. Var är stälarna, Anders Borg?

Anf. 41 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag noterar att ingen av debattörerna från Socialdemokraterna än så länge har kunnat återropa någon insiktsfull debattör, ekonom eller motsvarande i landet som menar att man bör återinföra förmögenhetsskatten. Däremot finns det sådana personer som Kjell-Olof Feldt, Anne-Marie Lindgren, P-O Edin och andra som står arbetarrörelsen och Socialdemokraterna nära som varnar för den åtgärden.

Att avskaffa förmögenhetsskatten har aldrig påståtts vara en fördelningspolitisk åtgärd. Det ligger kanske i sakens natur med dess rubricering att dess avskaffande i första hand, om man ser till enskilda personer, kommer dem till del som har betalat förmögenhetsskatten. Sanningen är dessutom att ett avskaffande av förmögenhetsskatten är något som gör att hela samhällsekonomin gynnas. Ni som påstår motsatsen har anledning att försöka ta fram någon debattör som stöder er i påståendet att det skulle vara en bra åtgärd att återinföra förmögenhetsskatten.

Dessutom blir förmögenhetsskatten i den utformning den hade och i den utformning som Socialdemokraterna föreslår en frivillig skatt. Göran Persson, som återropades här, var tydlig med att förmögenhetsskatten var en frivillig skatt. Men samtidigt var den en skatt som kom att i första hand drabba den så kallade medelklassen, som inte genomförde den typen av skatteplaneringsåtgärder som man kunde genomföra för att slippa förmögenhetsskatten.

Det innebär att den skatt som ni nu föreslår ska återinföras företrädesvis är en ren pensionärsskatt. Det är en skatt som kommer att drabba pensionärer som har amorterat lånen på sitt radhus eller sin sommarstuga.

Prot. 2009/10:31
17 november

Svar på
interpellationer

Men den kommer inte att drabba andra personer så mycket. Därför undrar man över era fördelningspolitiska förslag i det avseendet.

Anf. 42 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag kommer att tänka på Emelie uppe i Hudiksvall. Emelie är 24 år. Hon har ett litet, jättehärligt barn som heter Isabella. Hon får nu vänta i över tio veckor på att få en usel a-kassa. Hon vill ha jobb och praktik för att komma ut. Det här sker samtidigt som de med stora förmögenheter har fått stora gåvor av Anders Borg.

Det är det här jag vill peka på – delningen och klyvningen av Sverige. Vore det inte bättre att ha de pengarna och kunna satsa dem på åtgärder mot arbetslöshet och satsa på nya jobb? Varför, Anders Borg? Du säger att det kommer 150 000 nya jobb enligt din egen bedömning. Men ställ dig här och tala om hur de kommer till, då! Och tala om hur det här har bidragit! Men det gör inte Anders Borg, utan han börjar citera gamla böcker.

Det finns en annan partiledare som skrev en bok en gång i tiden. Boken heter *Det sovande folket*. Citera ur den, då, om det nu är så viktigt att prata om allting annat än den verklighet som rasar över oss i dag!

Återigen: Det finns 16 000 arbetslösa i Gävleborg, på väg mot 21 000. Återigen: Det är stora skillnader. Folk får flytta hemifrån. De har inte pengar. Återigen: Detta är en orättvis fördelningspolitik som gynnar kärntrupperna för Moderaterna, alltså det rika folket.

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig läsa upp vad Göran Persson säger under sin tid som statsminister när han ska beskriva det socialdemokratiska partiets prioriteringar. Det finns inspelat på band. Han säger: På så sätt blir skattebaserna på förmögenheter, arv och gåvor snabbt sammansmältande. Förmögenhetsskatten blir det därför att man tar pengar ur landet och arvs- och gåvoskatten därför att man har expertis till sitt förfogande som går runt systemen. Om du frågar mig i dag så tycker jag att vi ska ta bort de där.

Han fortsätter lite längre ned på samma sida och utvecklar sitt resonemang. Han drar då slutsatsen att det kommer att strömma tillbaka en väldig massa kapital till landet igen som placerats utomlands. Lite längre fram fortsätter han, när han ska förklara varför han valde att i stället ta arvs- och gåvoskatten. Han säger då att det beror på den finansiering man ville genomföra genom att försämra undantaget på arbetsgivaravgiften upp till 5 procent av lönesumman och att näringslivet inte kunde acceptera det.

Peter Hultqvist säger att det här får stå för Göran Persson. Men det här är inte vilken bok som helst. Det är en utskrift av samtal som är inspelade på band. Banden finns deponerade så att var och en kan gå och lyssna på dem. Det är inte tio år efteråt, när han ska fundera på vad han egentligen tycker och vill säga någonting, som han säger detta. Han säger det under sin tid som statsminister. Han agerar på det han säger genom att han sedan drar slutsatsen att han ska avskaffa arvs- och gåvoskatten, med närmast identiska fördelningseffekter som ett avskaffande av förmögenhetsskatten.

Låt mig påpeka att den finansiering som Göran Persson ville genomföra genom att försämra nedsättningen av arbetsgivareavgifterna är en del av det vi har genomfört när vi har valt att finansiera vår politik så att näringslivet bär kostnaderna för detta.

Peter Hultqvist har naturligtvis helt rätt när han säger att Socialdemokraterna inte har gått till val på detta. Men det var det som var problemet – att Göran Persson som statsminister, partiordförande, riksdagsgruppsordförande och allt annat som han var på den tiden var beredd att avskaffa skatten utan att ha gått till väljarna och bett om mandat. Det är detta som är problemet; Socialdemokraterna säger en sak, särskilt i opposition, och gör en annan i regeringsställning. I efterhand har man sedan den politiska moralen att man angriper oss när vi gör exakt det som den egna partiordföranden rekommenderade att man ska göra. Då anses det vara orättmätigt, orättvist och orättfärdigt trots att det är precis det som Göran Persson som statsminister och partiordförande ville genomföra. Det berodde på att Göran Persson insåg att förmögenhetsskatten inte fungerade.

När det gäller jobbpolitiken kan jag rekommendera Raimo Pärssinen att ta fram LO:s bedömning av detta. De säger att jobbskatteavdraget ger i storleksordningen 70 000 jobb. SNS, KI, Finansdepartementet, OECD, Riksrevisionen och kommissionen har gjort samma bedömning; det här är åtgärder som gör att det lönar sig bättre att arbeta, och då får vi på sikt en högre sysselsättning. Det är traditionell politik för att återskapa arbetslinjen.

Det enda vi kan vara osäkra på när det gäller utvärderingarna är hur mycket av effekterna av Socialdemokraternas politik som vi ser i detta. Det är klart att avskaffandet av arvs- och gåvoskatten kommer att bidra till fler jobb i Sverige. De över 70 miljarder i kompensation för egenavgifterna som Socialdemokraterna genomförde och den uppstramning man gjorde av Försäkringskassan och a-kassan kommer säkert också att bidra till att vi får effekt på sysselsättningen.

Det är nämligen så det är: Ska vi ha en politik för full sysselsättning måste vi ha en arbetslinje. Sverige är ett av de länder som har den mest expansiva ekonomiska politiken av industriländerna och de starkaste offentliga finanserna. Det beror på att vi för en ansvarsfull ekonomisk politik som syftar till att minska klyftorna i samhället genom att återupprätta full sysselsättning. Det övergripande målet för vår politik är att säkra full sysselsättning. Socialdemokraterna står tomhänta i jobbpolitiken.

Anf. 44 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Det var många ordkaskader från Borgs sida. Arbetslösheten i Sverige är högre än EU-genomsnittet och i Finland. Det är ett trendbrott i negativ mening. Att stå här och skryta på det sätt som Borg gör borde egentligen leda till viss eftertanke. Varför är propagandabilden viktigare än verkligheten? Arbetslösheten i Sverige ökar mer än i omvärlden. Det är sanningen om detta.

Ni vet inte hur mycket pengar som eventuellt kommer tillbaka av den avskaffade förmögenhetsskatten. Ni vet inte om det ger några nya jobb heller. Hänvisningen till LO:s bedömning av jobbskatteavdragen bygger nog på en lite för snäv tolkning av vad de skrev. Det handlade om en

mycket vag skrivning om att det möjligtvis på sikt skulle ge mer jobb. Men det är i så fall ett ovanligt dyrt sätt att skapa nya jobb. Vi ser inte heller sysselsättningseffekten. Arbetslösheten ökar. Det är sanningen om läget.

Anders Borg fastnar i vad Göran Persson har sagt. Sanningen är att varken Göran Perssons regering eller socialdemokratin efter valet har lagt fram något som helst förslag om avskaffad förmögenhetsskatt. Vi har inte gått till val på det och vi har inte begärt mandat för det. Om Göran Persson sitter och funderar i en bok eller på inspelade band är inte det relevant för den politik vi för. Vi har aldrig lagt fram något sådant förslag. Men du väljer att tugga om någonting som är en icke-fråga i sammanhanget. Det är tillåtet även för före detta partiledare att ha personliga uppfattningar.

50 procent av skattesänkningarna har gått till en fjärdedel av dem som tjänar mest i landet. Det är sanningen, och det är facit. Den fjärdedel som tjänar minst har fått 6 procent. Det här är orättvist och orättfärdigt. Det ökar klyftor. Det visar vad Moderaterna och regeringen står för.

Anf. 45 HANS OLSSON (s):

Herr talman! Jag ska försöka summera lite grann. Jag får nog skaffa den där boken; den verkar intressant. Men det får jag göra sedan.

Jag skulle vilja kommentera det som finansministern säger om att jobbskatteavdraget har skapat 70 000–75 000 nya jobb och att det kostar ungefär lika mycket.

Jag vill passa på att gratulera till fjärdeplatsen. Jag såg att Anders Borg hamnar på fjärde plats bland Europas finansministrar, men det var lite olika kriterier som man utgick ifrån. Ekonomin var inte bästa grenen. Det förstår jag.

Om man satsar 70 miljarder och får 70 000 jobb kostar varje jobb 1 miljon. Utan att vara ekonom kan man ju känna att det kanske finns något smartare sätt att få ut lite fler jobb så att det inte kostar 1 miljon per jobb.

Sverige är nu ett land som varken har förmögenhetsskatt, arvs- eller gåvoskatt. Det är viktigt. Jag vet inte, men det går säkert att ta reda på via Finansdepartementet eller via riksdagens utredningstjänst, hur många länder som varken har förmögenhetsskatt, arvs- eller gåvoskatt. Det är anmärkningsvärt. Det börjar bli ett skatteparadis här.

Var är pengarna? Varför får vi inga besked om var pengarna är?

Man skyller på att de kanske inte kommer in därför att folk är rädda för att Socialdemokraterna kommer till makten. Jag tror att det bara är att skylla ifrån sig.

Anf. 46 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig citera vad Göran Persson säger om arvs- och gåvoskatten. Han är ju så tydlig. Fråga mig i dag så tycker jag att vi ska ta bort de där, säger han om arvs- och gåvoskatten.

Det var inte ett uttalande tio år efter det att Göran Persson avgick som partiledare och inte heller något som han skrivit i några memoarer i eftertankens kranka blekhet. Det var en avsiktsförklaring av en sittande partiledare och en sittande statsminister i aktiv tjänst. Det är nedskrivet och bandat. Det är inte så att han gör det en gång, utan han kommer till-

baka till resonemanget om hur viktigt det är för Socialdemokraterna att ta bort förmögenhetsskatten. Det är en viktig prioritering för det socialdemokratiska arbetarpartiet. Socialdemokraternas partiordförande deklarerar så tydligt att man vill ta bort förmögenhetsskatten. Det finns svart på vitt, inspelat, tryckt och sänt. Det är öppet deklarerat och aldrig förnekat. Han har aldrig sagt att detta inte gäller, att det inte var sant, att det var fel eller att det var någon annan som pratade, och Bosse Parnevik var inte närvarande.

Det var alldeles uppenbart Göran Persson som gav sin bedömning. Och han handlade utifrån den. Han avskaffade arvs- och gåvoskatten, och vem som helst förstår ju att ett avskaffande av arvs- och gåvoskatten har fördelningskonsekvenser. Det är så det är. Socialdemokraterna gjorde två stora skatteförändringar. De tog bort arvs- och gåvoskatten och sänkte inkomstskatterna med lite över 70 miljarder under den förra mandatperioden.

Vi vet att arvs- och gåvoskatten har ungefär samma fördelningseffekter som förmögenhetsskatten. Vi vet också att jobbskatteavdraget har lite bättre fördelningskonsekvenser än kompensationen för egenavgifter. Det är inte fullt lika mycket som går till dem som tjänar mest. Det är därför den här retoriken från Socialdemokraterna blir så ihålig.

Vi har de starkaste offentliga finanserna av nästan alla industriländer. Därför kommer vi också att klara jobbpolitiken. Offentliga finanser och jobbpolitik hänger ihop. Det är därför vi kan säga att vi har en ansvarsfull ekonomisk politik som bygger på att återskapa full sysselsättning.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellationerna 2009/10:33 och 36 om uteblivna effekter av jobbskatteavdraget

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Monica Green har i två separata interpellationer frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att genomförda skattesänkningar ska få avsedd effekt för fler jobb.

Regeringens övergripande mål är att minska utanförskapet och få fler i arbete. Ska Sverige kunna möta de långsiktiga utmaningar som väntar med en åldrande befolkning krävs det varaktigt ökad sysselsättning. En politik som gör det mer lönsamt att arbeta är avgörande för att öka den varaktiga sysselsättningsnivån. För att stimulera arbetsutbudet har regeringen infört ett jobbskatteavdrag som innebär att nästan alla heltidsarbetande har fått minst 1 000 kronor mer i månaden efter skatt. Utan regeringens politik hade arbetslösheten i dag varit högre och sysselsättningen lägre.

För regeringen och andra bedömare är det av vikt att följa upp om genomförda reformer får avsedd effekt. Men det är inte rimligt att, som Monica Green gör, dra slutsatser om jobbskatteavdraget enbart på basis av hur sysselsättningen har utvecklats under det senaste året.

En utvärdering måste kunna särskilja effekterna av jobbskatteavdraget från andra faktorer, till exempel den globala ekonomiska krisen, som också påverkar sysselsättningen. Ett annat grundläggande krav är att

tillräckligt med tid ska ha förflutit så att politiken kan antas ha fått fullt genomslag. Kunskapen om hur snabbt effekterna av jobbskatteavdraget realiseras är ofullständig, men det kan röra sig om ett antal år. Huvuddelen av den sysselsättningsökning som följer av det ökade arbetsutbudet väntas komma när arbetskraftsefterfrågan åter tagit fart.

I väntan på att en fullständig utvärdering kan genomföras ligger regeringens bedömning av jobbskatteavdragets effekter fast. Bedömningen baseras på en stor och väletablerad forskningslitteratur kring reformer av liknande slag. De inkomstskattereformer som regeringen har genomfört förväntas på sikt öka sysselsättningen med ca 70 000 personer. Denna summa ligger väl i linje med vad andra bedömare, till exempel LO, Finanspolitiska rådet, Konjunkturinstitutet, SNS och IFAU, har kommit fram till. Även internationella bedömare såsom OECD och IMF välkomnar regeringens skattereformer.

Anf. 48 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Först vill jag på det bestämdaste ta avstånd från det arroganta sätt som finansministern betar sig på mot de tidigare debattörerna. Att läsa högt ur en bok är möjligen något att roa sig med när man inte har något annat att säga. Jag skulle naturligtvis kunna roa mig med att läsa sida efter sida högt ur Fredrik Reinfeldts bok om det sovande folket. Där beskriver han hur lata folk är, hur folk väljer att gå hemma och hur folk väljer att vara sjuka. Jag skulle kunna göra det, men jag väljer att debattera i stället för jag vill veta hur det ska gå till att få tillbaka människor i arbete.

Ni har nu regerat i tre år. För varje dag har arbetslösheten ökat. Inte de första åren – okej. Det var högkonjunktur, och ni levde på det som vi hade lagt upp i ladorna. Jobben strömmade till. Det var goda år. I stället för att samla i ladorna till de dåliga åren valde ni att sänka skatten mest för dem som har det bäst. Det var er väg. Ni valde den.

Anders Borg har själv sagt att det tar ungefär två år innan er politik börjar bita. Det sade Anders Borg när han var nyutträd finansminister. Nu har det gått tre år, och det senaste året har varit en fullständig katastrof för finansminister Anders Borg. Han kan läsa hur många böcker han vill i den här talarstolen om vad vår tidigare statsminister har sagt, men finansministerns politik har inte hjälpt ett dugg. Fler människor har förlorat arbetet. Fler människor befinner sig nu i utanförskap.

Anders Borg brukar gömma sig bakom den internationella lågkonjunkturen och säga: Det är inte vårt fel. Hjälp, hjälp, det är inte vårt fel. Det är någon annans fel att människor förlorar sina arbeten nu.

Men ni valde skattesänkarvägen, Anders Borg. Ni valde den politiken därför att ni ville att människor skulle bli fattigare. Ni ville att de sjuka skulle bli fattigare. Ni trodde att de blev friska av det receptet. Det var er ideologi att fattiga människor skulle bli friska. Just nu försöker ni skyla över det genom att säga att det är en internationell lågkonjunktur. Men ni har valt det.

Trots ert val och trots att ni påstår att ni har en jobblinje ökar människors bidragsberoende varje dag. Den socialdemokratiska arbetslinjen står mot den moderata bidragslinjen. Fler och fler får nu söka sig till socialbidragen i kommunerna. Kommunernas ekonomi försämras för varje dag eftersom ni har valt den vägen. Ni har sabbat a-kassan, försäm-

rat människors möjligheter att försörja sig själva och försämrade människors möjligheter att bli anställningsbara igen eftersom ni slaktade komvux med en tredjedel när ni tillträdde. Ni tyckte ju att det var fullt med komvux. Ni tyckte att det var fullt med Amspolitik.

Nu plötsligt, när ni inser att den socialdemokratiska modellen var bra, börjar ni lägga tillbaka lite av alla de saker som ni har dragit ned på. Ni har skurit ned 40 000 platser från komvux. Nu lägger ni tillbaka 10 000 platser, och det kallar ni för en stor reform. Nu ska människor få möjlighet att läsa igen. Ja, på 10 000 av de platserna som ni tog bort.

Det är precis likadant när det gäller andra arbetsmarknadsåtgärder. Ni har dragit bort det, för det var fullt enligt ert sätt att se det. Människor skulle nämligen bli fattigare, och blev de bara fattigare skulle de hitta sig ett jobb.

Anders Borg påstår att det kommer att ge jobb. Han påstår till och med att det har gett jobb i dag, men det ser vi inte skymten av. Det finns inte ett enda jobb här i dag som Anders Borg kan visa att det har skapats för att han har infört jobbskatteavdrag! På sikt kanske det kommer, men det är för att människor ska krypa fram och säga: Jag ställer upp för en lägre lön.

Anf. 49 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag tycker att det är intressant att gå in i denna debatt om jobbskatteavdragets effekter. Det har ju inte fått de effekter som Anders Borg har talat om och som regeringen hoppades på när de började sänka skatterna med så kallat jobbskatteavdrag. Vi har, precis som Monica Green har redovisat, fått en lägre sysselsättning. Sysselsättningsläget ligger för närvarande på runt 65 procent. Utanförskapet som ni pratade så väldigt mycket om för tre år sedan har bara ökat, naturligtvis också beroende på att vi har haft en ekonomisk kris i Europa, men ni har ju förvärrat situationen. Sverige ligger efter. Ungdomsarbetslösheten är högre här än i andra länder i Europa.

Ni har inte fört en politik som skapar sysselsättning, utan ni har naturligtvis hängt fast vid den gamla moderata parollen att skatterna ska sänkas i alla lägen. Jag har ingen bok att citera, men jag har här en sammanställning över Moderaternas valaffischer sedan 1921.

Vid varje val, oavsett om det varit lågkonjunktur, högkonjunktur, ekonomisk kris eller enorma framgångar, har ni alltid varit för sänkta skatter. Det är ju det som är den moderata politiken. Jag tycker att det är intressant att notera att innan ni kom i regeringsställning förra gången, 1991, gick ni ut med valaffischer där det stod: Vi kan sänka skatten! Byt regering, sänk skatten!

Vad hände? Man bytte regering, ni sänkte skatterna och vi fick en stor ekonomisk kris. Efter denna kris 1994 gick ni ut med valaffischer igen med budskapen: Höjda skatter ger färre jobb. Vinner de valet stiger skatterna. Vi sänker skatterna.

Det spelar liksom ingen roll vad Anders Borg och andra moderater säger om att ni vill sänka skatterna för att skapa sysselsättning. Det är inte sant. Faktum är att Moderaterna i sin historia sedan 1921 i alla lägen har budskapet att sänka skatterna. Det är det som är huvudbudskapet. Det är inte för att skapa sysselsättning. Vi har haft en enorm sysselsättningsutveckling i Sverige med högre skatter därför att vi har fördelat bördorna

rättvist. Det har ingenting att göra med det så kallade jobbskatteavdraget och att det skulle skapa mer jobb.

Jag kan också upplysa finansministern om vi att föregående vecka hade ett skatteseminarium här i riksdagen. Det var ganska intressant på många sätt. Där medverkade Anders Borgs närmaste man, Ingemar Hansson. Han berättade att de här skatteförändringarna som har skett under den här mandatperioden är det fyra personer som har ansvaret för. Det är de tre statssekreterarna och Anders Borg. Det är de som hela tiden har formulerat på vilket sätt man ska sänka skatterna. Det gäller jobbskatteavdrag, och det gäller borttagande av förmögenhetsskatten etcetera. Det är de fyras gäng som har skött den här politiken, och den är dessutom oerhört kortsiktig, för den gäller bara den här mandatperioden.

När vi har genomfört skatteförändringar har vi diskuterat att ha blocköverskridande sådana som ska räcka över tid och ge förutsättningar för människor att planera sin ekonomi. Men den här regeringen för bara en skattepolitik för fyra år. Det innebär att det blir en osäkerhet om vad som kommer att hända efter nästa års val när det gäller väldigt många skatter.

Som sagt kommer Moderaterna oavsett om det är lågkonjunktur eller högkonjunktur alltid att kämpa för lägre skatter, för ni vill ha mindre välfärd, större inkomstklyftor och mindre av det som är viktigt för att ett samhälle ska hålla ihop, nämligen en gemensam sektor.

Anf. 50 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag vill bara tydliggöra för Monica Green att skälet till att jag läste högt ur Göran Perssons bok var att jag fick frågor av socialdemokratiska riksdagsledamöter om varför den borgerliga regeringen har avskaffat förmögenhetsskatten. Göran Persson redogör ju väldigt tydligt för varför Socialdemokraterna och den socialdemokratiska regeringen ville avskaffa förmögenhetsskatten. Jag ska inte upprepa det, för det har jag redan gjort vid ett antal tillfällen nu.

När det gäller arbetslösheten stiger den nu därför att vi har en ekonomisk kris i världen. Den kommer att fortsätta att stiga en period i Sverige precis som den gör i hela OECD-området, EU-området och euroområdet. Den har stigit i ungefär samma takt i Sverige som i andra jämförbara länder. I några länder har den stigit mer, som USA och Spanien, och i andra länder har den stigit något mindre. Men när kommissionen gör sin bedömning landar man i slutsatsen att arbetslösheten kommer att vara något lägre i Sverige än i både euroområdet och i EU som helhet.

Jag värjer mig mot den här svartmålningen av den svenska modellen som säger att Sverige klarar en kris sämre än alla andra länder. Vi är en öppen ekonomi, och vi har en tung verkstadsindustri. Det är klart att det påverkar oss. Men låt oss ändå komma ihåg att de länder som nu har dragit på sig stora underskott, i genomsnitt 7–8 procent för EU, kommer att få ägna de kommande 10–15 åren åt att höja skatterna och skära ned i välfärden. EU-kommissionen drar slutsatsen att Sverige har bland de starkaste offentliga finanserna i EU-området. Sverige och Danmark är de få länder som klarar att minska skuldsättningen utan att genomföra åtstramningar.

Det här betyder att när återhämtningen kommer behövs det inte stora skattehöjningar eller stora nedskärningar i Sverige, utan vi kan fortsätta att föra en expansiv politik. Det betyder att vi på sikt också med stor

sannolikhet kommer att landa i en bättre utveckling för svensk ekonomi och för arbetsmarknaden än vad man ser i andra länder.

Vi har en stark svensk modell med ansvarsfulla parter, med en flexibel arbetsmarknad, stor rörlighet, välutbildad arbetskraft och industrier som ligger i framkant. Det här har vi förstärkt. Vi har förstärkt arbetslinjen. Vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Vi har motverkat krisen genom de största statsbidragshöjningarna till kommunerna i modern tid. Vi har tillsammans med de nordiska länderna genomfört den mest omfattande utbyggnaden av den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Det är viktiga åtgärder för att vi ska säkra att människor är kvar på arbetsmarknaden för att vi efter krisen ska börja marschen tillbaka till full sysselsättning.

Monica Green väljer väldigt starka ord. Hon säger att skattesänkingsvägen bygger på att man vill att de fattiga ska bli fattigare. De fattigare ska bli fattigare, det är syftet med skattesänkningen.

Låt oss då konstatera att den socialdemokratiska regeringen sänkte skatterna – inkomstskatterna – med över 70 miljarder. Man tog bort arvs- och gåvoskatten, och man genomförde betydande lättnader på fastighets-skattesidan. Det väcker naturligtvis frågan: Vad var motiven då? Var Socialdemokraternas ambition att de rika skulle bli rikare och de fattiga skulle bli fattigare?

Jag har svårt att tro det. Jag tror att det handlade om att man försökte genomföra åtgärder som gjorde att vi fick ett bättre skattesystem på samma sätt som vi nu gör. Det är därför det finns skäl att citera Göran Persson. Man ska hålla ordning på sin argumentation. Man ska gå till val på det som man tänker göra. Man ska säga till väljarna att man tänker avskaffa förmögenhetsskatten om det är det som statsministern, partiordföranden, sedan tänker sätta sig i diskussioner med näringslivet och göra. Det var precis det som Göran Persson gjorde under sin tid som statsminister. Därför är det viktigt att citera.

Anf. 51 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Det är möjligt att det är viktigt att citera Göran Persson, men en papegojas sätt att upprepa är det inte nödvändigt att försöka likna. Det är inte nödvändigt att citera Göran Persson 14 gånger i samma inlägg, eller om det nu var något i den stilen.

Jag hade kunnat göra något liknande när det gäller Fredrik Reinfeldts bok *Det sovande folket*, som tydligt visar vad Moderaterna egentligen menar. De menar att människor är sövda, att de valt att vara sjuka och väljer att vara arbetslösa. De menar att om vi sänker deras ersättningar kommer de att komma tillbaka till arbete. Det är det Moderaterna menar.

Om finansministern vill kan jag naturligtvis läsa sida upp och sida ned ur statsministerns bok, 14 gånger i samma inlägg, om det kan vara intressant. Jag kan göra det vid något tillfälle eftersom det tydligen är så Anders Borg väljer att föra en interpellationsdebatt. Eller kanske lägger vi oss på en något högre debattnivå.

Låt oss stanna upp en smula och titta bortom de teoretiska modeller som Anders Borg räknar på på Finansdepartementet. Bortom de teoretiska modeller som ni räknar på, Anders Borg, finns det människor av kött och blod, människor som fått gå från sina hus för att de inte har möjlighet att försörja sig när de förlorat sitt arbete, människor som inte har möjlighet att studera längre eftersom ni dragit undan de möjligheter-

Prot. 2009/10:31
17 november

Svar på
interpellationer

na inom komvux, människor som inte längre får sin försörjning för att de är sjuka, människor som ni påstår hittar ett jobb och blir friska igen bara de blir fattigare.

Gå ut bland folket, Anders Borg. Besök de arbetslösa och sjuka. Göm dig inte bakom de teoretiska modellerna. Jag vet att Anders Borg är teoretiker och ekonom och gärna vill gömma sig i böckerna och räkna, men det finns människor där ute, Anders Borg, som lider av den förda politiken.

Sedan säger Anders Borg att det inte var meningen att göra de fattiga fattigare och de rika rikare. Det bara blev så. Vi tänkte rätta till skattesystemet lite grann, säger Anders Borg. Men effekterna där ute i samhället har blivit sådana att ni har gynnat rika framför fattiga, män framför kvinnor, stad framför landsbygd. I praktiken har det blivit så ute bland människorna. Det är där vi socialdemokrater rör oss. Det är där vi ser att människor nu har det oerhört tufft.

Jag uppmanar därför Anders Borg att göra något liknande och inte gömma sig bakom sina siffermodeller. Sverige halkar faktiskt efter. Anders Borg vill inte höra talas om en svartmålning. Nej, det är möjligt att han inte vill se sanningen i vitögat. Han vill inte se att klyftorna har ökat. Han vill inte veta att ungdomsarbetslösheten ökar och nu är en av de högsta i Europa.

En tiondel av befolkningen har, tack vare skattesänkningarna, fått de största inkomstsänkningarna av regeringen. Anders Borg vill inte veta att arbetslösheten har ökat med 100 000 personer på ett år – i och för sig vet han det, men han vill inte prata om det – och att 60 000 jobb försvinner inom kommuner och landsting. Inte nog med att jobben försvinner inom industrin, som blir utsatt på grund av internationell konkurrens. Dessutom bedriver regeringen en politik som innebär att färre människor i framtiden ska ta hand om de sjuka och gamla och det ska vara färre barnskötare och förskollärare samt lärare i skolan.

Anf. 52 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Det är intressant att höra finansministern för fjärde gången lyfta upp Göran Persson i debatten. Det han emellertid inte tar upp är vad som hänt sedan den tidigare nämnda boken publicerades. Sedan dess har regeringen nämligen sänkt fastighetsskatten på Djursholmsvillor med 40 000 kronor om året, tagit bort förmögenhetsskatten och genomfört andra skattesänkningar som gynnat höginkomsttagarna i Sverige. Det är nu en annan tid, och därför tycker jag att det är helt fel att göra den jämförelsen med dagens politiska debatt. Det är som att jämföra äpplen och päron.

Det är helt fel att som Anders Borg hävda att den socialdemokratiska regeringen sänkte skatterna för löntagarna rakt av. Det var ju en kompensation för egenavgifterna. Det fanns ett tydligt samband.

Dessutom är de skattesänkningar som regeringen nu genomför inte finansierade. Den senaste skattesänkning som förordas kostar 10 miljarder. Vi har ett budgetunderskott som nästa år beräknas uppgå till 100 miljarder. Ni finansierar inte era skattesänkningar, Anders Borg. Inför valet lovade ni att göra det. Ni skulle finansiera era skattesänkningar. Det gör ni inte längre. Varken förmögenhetsskatten eller jobbskatteavdraget har finansierats. Ni går fram med skattesänkningar som inte är finansi-

erade. Vi ser resultatet. Budgetunderskottet ökar. Det är det stora problemet på sikt, alltså att ta över efter er när ni har skapat en sådan obalans i statens ekonomi.

Prot. 2009/10:31
17 november

Anf. 53 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt oss slå fast vad vi är överens om här. Jag har citerat Göran Persson. Han var tydlig med att han ville avskaffa arvs- och gåvoskatten, och för den delen även förmögenhetsskatten. Han ville finansiera det hela genom att minska nedsättningen på arbetsgivaravgifter och menade att det skulle leda till att pengarna strömmade tillbaka till Sverige. Det var vad Göran Persson under sin tid som socialdemokratisk partiordförande menade var den socialdemokratiska uppfattningen om förmögenhetsskatten. Då är det naturligtvis högst relevant att citera honom när jag får frågor om förmögenhetsskatten av socialdemokratiska riksdagsledamöter. Självklart är det högst relevant vad statsministern under den tid Socialdemokraterna hade regeringsmakten ansåg.

Låt mig när det gäller effekterna nämna tre förändringar som den borgerliga regeringen har genomfört, nämligen jobbskatteavdraget, i storleksordningen 80 miljarder, fastighetsskatten och förmögenhetsskatten. Vi kan lägga dem i den ena vågskålen, och i den andra vågskålen lägger vi de skatteförändringar som den socialdemokratiska regeringen genomförde under förra mandatperioden. Vi har ett jobbskatteavdrag på 80 miljarder. Den förra regeringen hade en kompensation för egenavgifter på över 70 miljarder. Vi hade kunnat kalla vårt jobbskatteavdrag för förstärkt kompensation för egenavgifter. Då hade det varit fråga om närmast identiska åtgärder. Man lättade på fastighetsskatten. Det handlade om tusentals kronor för en Stockholmsvilla, uppemot 10 000 kronor, i lättnad. Och man tog bort arvs- och gåvoskatten.

När man jämför dessa åtgärder har det självklart samma effekt ifall en borgerlig regering sänker fastighetsskatten som ifall en socialdemokratisk regering gör det. Samtidigt vet vi att jobbskatteavdraget har bättre fördelningseffekter än kompensationen för egenavgifterna. Det är alldeles tydligt att kompensationen för egenavgifter i större utsträckning gick till de 25 procent som hade de högsta inkomsterna. Där går skiljelinjen, nämligen att jobbskatteavdraget är fördelningspolitiskt mer träffsäkert, har en bättre fördelningsprofil, än kompensationen för egenavgifterna.

När det gäller arbetslinjen är det ingen moderat uppfinning, eller min uppfinning, att om det lönar sig bättre att arbeta blir det fler som arbetar. Det är en hörnsten i hur en arbetsmarknad fungerar. Det finns inte en enda expertorganisation som håller med om den socialdemokratiska bedömningen. LO, SNS, KI, IFAU, Finanspolitiska rådet, OECD, IMF – alla gör samma bedömning, nämligen att detta har stora effekter på den långsiktiga, varaktiga sysselsättningen. Och det är just det som är vårt mål, full sysselsättning.

Vår politik är mycket tydlig. Satsningarna på kommunerna är de största som genomförts i en kris i modern tid. De nordiska länderna står för den kraftigaste utbyggnaden av de aktiva åtgärderna. Det som kännetecknar vår krispolitik är att vi gör den största satsningen någonsin på kommunerna, en omfattande utbyggnad av aktiva åtgärder och en förstärkning av arbetslinjen.

*Svar på
interpellationer*

Det är alldeles tydligt varför vi gör detta. Det handlar nämligen om grundläggande värderingar, om vilket slags samhälle vi vill ha. Det handlar om trygghet. Det handlar om välfärd. Det handlar om rättvisa. Det handlar om att bygga ett samhälle för full sysselsättning. Det är därför vi vidtar dessa åtgärder, för att kunna möta krisen och föra tillbaka Sverige till full sysselsättning.

Det är regeringens uppgift. Det är regeringens politik. Vår prioritering är trygghet, välfärd och full sysselsättning – en politik som upprätthåller arbetslinjen, dämpar krisen och skapar förutsättningar för människor att komma i arbete. Och det är just den politiken regeringen för.

Anf. 54 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Det märks inte. Det märks inte att regeringen jobbar för trygghet, välfärd och rättvisa. Det låter jättefint, och det är möjligt att Anders Borg tror på de orden och tycker att det är roligt att knycka värdeord från Socialdemokraterna. Det har han säkert lärt sig av partisekretärerare Schlingmann.

Men er politik leder till något helt annat. Sedan kan ni försöka att slå i folk det och säga det om och om igen så att det blir en sanning. Men i praktiken, ute bland människorna, finns det de som lider just nu och som har det svårt.

Det är nu 70 000 fler som finns i utanförskapet, Anders Borg, det utanförskap som ni tyckte var så hemskt och som ni skulle ta bort när ni kom till makten.

Ni beskrev det som något väldigt stort och svårt som vi hade här i Sverige att människor hade möjlighet att leva på föräldraförsäkring, sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring. De var i utanförskap. Det var hemskt. Det skulle ni se till att ta bort.

Vad gör ni med er politik? Det blir precis tvärtom. Det är nu 70 000 fler som finns i det som ni kallade för utanförskapet, med ert sätt att räkna. Nu har ni tagit bort det som stod på er hemsida om på vilket sätt ni räknade före valet. Ni vill inte veta av det. Det är bättre att försöka ta bort sanningen. Ni har alltså tagit bort det som stod på er egen hemsida om på vilket sätt ni räknade ut detta. Som tur är går det att få fram sådana saker som har legat på hemsidor. Det finns därför fakta om hur ni räknade före valet, och det är 70 000 fler nu.

Sedan påstår Anders Borg att han satsar på kommunerna. Det är då märkligt, vilket han skriver i sin egen proposition, att det är 60 000 färre som kommer att jobba inom kommuner och landsting.

Dessutom är satsningen på kommunerna bara för ett enda år. Kommunerna vet ingenting om hur de har det 2010 och 2011.

Anf. 55 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig försöka vara så tydlig som jag kan. Målet för vår politik är trygghet, välfärd, frihet, rättvisa, ett samhälle som hålls ihop och som präglas av att många människor arbetar, att människor har mer makt över sitt eget liv, större inflytande över vård och omsorg och en större del av sin egen ekonomi som man kan påverka genom eget arbete. Det är vår grundläggande utgångspunkt för vad vi vill ha för samhälle.

Dessa värderingar återspeglas så väl i krispolitiken. Det är de största satsningarna någonsin på att möta en kris genom höjda statsbidrag till kommunerna. Det är höjda statsbidrag som är två, tre eller fyra gånger så stora som de som genomfördes under Asien-, Rysslands- eller IT-kraschen. Det är de största satsningarna under den tid som vi har statistik för och som vi har upplevt och sett.

Det är aktiva åtgärder, en massiv utbyggnad, stöd för att söka arbete, fler på förmedlingarna som hjälper till, möjligheter till utbildning och aktiveringsinsatser. Det är de klassiska delarna av den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Det är de som nu byggs ut så kraftigt. Det är därför som OECD konstaterar att de nordiska länderna har varit sällsynt framgångsrika med att prioritera aktiva åtgärder.

Det handlar om arbetslinjen. Så många rekommenderar oss att förstärka arbetslinjen under krisen, att se till att arbetskraftsdeltagandet inte minskar, att se till att det lönar sig att arbeta, att se till att fler är på arbetsmarknaden och att se till att vi tar steg också i krisen för att föra Sverige tillbaka till full sysselsättning.

När det gäller starka offentliga finanser kommer vi att vara ett av två tre länder som klarar treprocentskravet. Vi har bland de starkaste långsiktiga offentliga finanserna när det gäller åldrande. Vi har en skuldsättning som minskar utan att vi behöver vidta åtgärder. I Spanien, Storbritannien, Portugal och Grekland har recepten prövats med stora underskott, stora nedskärningar och stora skattehöjningar. Högre arbetslöshet kommer att bli resultatet av den operationen.

Vi står för arbetslinjen, vi står för trygghet, vi står för välfärd, vi står för ökad frihet och därför för ökad rättvisa.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.03 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 18.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 18.00.

7 § Svar på interpellationerna 2009/10:39, 76 och 82 om Skatteverkets resurser för skattekontroll

Anf. 56 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Raimo Pärssinen har frågat mig vilka initiativ jag avser att ta mot skattefusk, svartjobb och bidragsbrott inom taxibranschen, om jag avser att ta initiativ till redovisnings- och tömningscentraler för taxibranschen och vilka resurser jag avser att tillföra Skatteverket och andra myndigheter i syfte att bekämpa svarttaxi och oseriösa taxiföretagare.

Lars Johansson har frågat mig om jag avser att ta initiativ till att avskaffa eller förändra fakturamodellen så att bedrägeriverksamhet förebyggs och hur jag avser att se till att Skatteverkets kontroll- och tillsynsverksamhet och förebyggande verksamhet kvalitetssäkras.

Hans Olsson har frågat mig hur jag avser att upprätthålla kontroll och förebyggande insatser inom skatteverksamheten och hur jag avser att kvalitetssäkra de nya arbetsuppgifter som ålagts Skatteverket.

Då alla frågorna rör skattefusk, kontroll och Skatteverkets resurser väljer jag att besvara dem gemensamt.

Inledningsvis vill jag slå fast att jag delar interpellanternas syn att skattefusk är ett allvarligt hot mot samhället som måste bekämpas.

Den här regeringen har därför vidtagit en rad åtgärder för att motverka skatteundandragande. Vi har minskat skattebördan bland annat genom jobbskatteavdraget och på så sätt förbättrat möjligheten att få acceptans för skattesystemet. Genom HUS-avdraget har vi gett incitament för att ROT-arbeten liksom andra tjänster till privatpersoner utförs vitt. Vi har också vidtagit åtgärder för att förbättra skattekontrollen, vilket medför att skattebetalarna ser att den som fuskar inte kan göra det oupptäckt och ostraffat. Vi har till exempel personalliggare i restaurangbranschen och hos frisörer. Ett förslag om att utvidga systemet till byggbranschen och tvätterinäringen är nu ute på remiss. Vi har infört krav på certifierade kassaregister i kontantbranscher från och med år 2010. Den omvända skattskyldigheten för moms inom byggsektorn är ytterligare ett exempel på redan genomförda kontrollåtgärder. Inom det internationella området har vi lyckats få till stånd ett antal avtal om informationsutbyte, vilket minskar möjligheten att undanhålla medel från beskattning i Sverige. Vi har även inom EU arbetat för åtgärder mot skatteflykt.

Skatteverket har genom sin kontrollverksamhet, inte minst inom riksprojektet Taxi, avslöjat skattefuskar.

När det gäller redovisnings- och tömningscentraler för taxametrar är detta en fråga som ligger inom Åsa Torstenssons ansvarsområde. Jag har dock erfarit att en metod för att angripa fuskets undersöks inom utredningen för vägtrafikregister som ska redovisa sitt arbete i början av 2010.

Fakturamodellen för HUS-avdraget ger köpare av tjänster skattelättnad direkt och medför att även de som inte kan lägga undan tillräckligt med pengar för den här typen av arbeten kan utnyttja avdraget. Jag har inga planer på att överge den modellen. Dessutom är jag övertygad om att Skatteverket kan genomföra relevanta kontroller för att hålla fuskets nere även på detta område.

När det slutligen gäller Skatteverkets resurser är det en fråga som ska beslutas inom ramen för budgetprocessen. Jag är inte beredd att här och nu föregripa det arbetet.

Anf. 57 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Den 21 april i år hade jag en motsvarande interpellationsdebatt med finansminister Borg. Då kunde jag inte få något svar på frågan om han var beredd att medverka till att införa obligatoriska tömnings- och beställningscentraler inom taxi.

Jag kunde luta mig mot ett brev som Taxiförbundet hade skrivit tillsammans med transportarbetarfacket. Alla var synnerligen överens om

att det krävdes starka insatser. Allt var klappat och klart. Men ingenting hände.

I det interpellationssvaret hänvisade finansministern till Krusells utredning, som inte hade ett dugg med taxibranschen och fusket där att göra. Ändå hänvisade Borg till den.

I dag säger finansministern i sitt svar att han har erfårit att det finns en metod för att angripa fusket.

Det finns, herr talman, 7 300 taxiföretag i vårt land. Omsättningen var 12 miljarder kronor år 2008. Ungefär 40 000 arbetstillfällen handlar det om. Ungefär 50 procent av hela omsättningen är samhällsbetalda resor – det vill säga att man använder skattemedel till resorna. Taxiförbundet har tillsammans med Transportarbetareförbundet länge jobbat mot just skattebrott och skattefusk därför att seriösa taxiföretag riskerar att slås ut, därför att staten förlorar miljardbelopp i form av obetalda skatter, därför att taxikunder blir lurade och känner sig otrygga och därför att denna illegala verksamhet är starkt kriminell.

Men finansminister Borg vägrar att svara. Det svar jag får här i dag är bara en kort mening om att han erfårit att det finns en metod för att angripa fusket. Låt mig då ställa följande fråga: Är det samma metod som Taxiförbundet och transportarbetarfacket vill ha, eller är det någonting annat Anders Borg tänker på? Är vägran att svara på frågan ett annat sätt att skjuta upp frågan? Finansministern hänvisar dessutom till Åsa Torstensson och säger att detta är hennes beredningsområde. Men fusket är omfattande!

Vidare säger han i svaret att Skatteverket genom sin kontrollverksamhet, inte minst inom riksprojektet Taxi, avslöjat skattefuskare. Ja, så är det. Men varför är projektet avslutat? Varför avsätts inte resurser så att man kan fortsätta med riksprojektet? Varför gör man inte någonting?

Det är klart, finansministern, att prestige i frågan kan göra att man inte vill göra någonting förrän man känner sig tvungen till det. Men svara på frågan! Vilka metoder är det han erfårit? Är det samma som det Taxiförbundet och transportarbetarfacket pekar på?

Jag kommer inte att ge mig. Jag fortsätter att ställa frågan och har ställt den många gånger i samband med den förra interpellationen men har alltså inte fått svar. Det har dessutom hänvisats till fel utredning. Illa skött, finansministern!

I dag hänvisar finansministern till en annan utredning. Låt oss då höra vad det är man erfårit! Och varför inte svara upp mot Taxiförbundets uppvaktningar på Näringsdepartementet för att lösa frågan och för att kunna beivra skattefusk och rentvå branschen från dess rykte om att där förekommer mycket fusk?

Det är ungefär 20 procent friåkare som behöver komma in i beställningscentralerna. Om de tvingas in där kommer allt att lösas på ett mycket bättre sätt. Agera, finansminister Borg, och tala om vad du erfårit!

Anf. 58 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Finansministern har, som här sagts, valt att svara på flera olika frågor i samma interpellationssvar. Men det är inte så många på läktaren, så det har kanske inte så stor betydelse. Annars kan det kanske vara svårt att hänga med i de olika frågeställningarna.

*Svar på
interpellationer*

Det jag interPELLERAT finansministern om gäller fusk, eller kanske rättare sagt bedrägeri när det gäller det så kallade HUS-avdraget enligt den så kallade fakturamodellen. Det är intressant att höra finansministern säga att han inte tycker att detta är ett problem, att det är Skatteverket som har i uppdrag att betala ut de här pengarna till entreprenörer som genomför olika former av reparationer i hemmet och att Skatteverket har möjligheter att kontrollera att pengarna kommer till rätt entreprenör.

Det där är inte sant. För ett tag sedan var Skatteverkets generaldirektör i skatteutskottet. Han redovisade då hur deras verksamhet fungerar. På direkta frågor just om det är så att Skatteverket kontrollerar att det är rätt entreprenör, att pengarna går till den som utfört uppdraget, och att uppdraget är utfört svarade generaldirektören väldigt tydligt: Nej, det hinner vi inte därför att regeringen tydligt har talat om för Skatteverket att de här pengarna ska betalas ut omgående, inom tio dagar. Det finns inga som helst möjligheter att kontrollera om arbetet är utfört. Det får man i så fall göra i efterhand, om det visar sig att felaktiga utbetalningar av statliga pengar har gjorts. Det är skattepengar. Det är helt fantastiskt att finansministern här säger att Skatteverket kan genomföra relevanta kontroller för att hålla fusket nere även på detta område. Skatteverket säger ju att man inte gör det.

Dessutom, vilket en annan interpellant sedermera kommer att ta upp, rustar Skatteverket ned. Färre personer sysslar med skattekontroll i dag, eftersom finansministern inte skjuter till tillräckliga medel till Skatteverket. Detta uppmärksammades också i Svenska Dagbladet för ett tag sedan. Man intervjuade polisen på Stockholmspolisens bedrägerirotel, och de sade att det är ett naivt system och naivt att tro att det fungerar. Det är nämligen hur lätt som helst för bedragare att utnyttja.

De går också vidare och pekar på att bedragarna är väldigt skickliga på att hitta sådana här hål. Till exempel finns metoden att begära pengar från Skatteverket samtidigt som man skickar en uppgift till ett hushåll, till en person. Det kan vara en så kallad målvakt, och det kan till och med vara dementa människor som får meddelande från Skatteverket om att det har utförts ett arbete, och de svarar inte på det. Därmed är hålet klart, och det är väldigt tydligt att man kan lura staten på skattemedel.

Om detta säger finansministern att det inte är några problem. Jag tycker att det är oerhört nonchalant att inte se att denna reform bara några månader efter dess genomförande den 1 juli i år har drabbats av dessa problem. Att inte se att man måste vidta åtgärder för att komma till rätta med det förslag som regeringen har lagt fram tycker jag är upprörande.

Anf. 59 HANS OLSSON (s):

Herr talman! Jag tänkte säga tack för svaret, men jag hittar inget svar. Jag säger väl tack ändå, för artighetens skull.

Jag hade ställt två frågor. Den ena var hur finansministern avser att upprätthålla kontroll och förebyggande insatser inom skatteverksamheten, och den andra var hur finansministern avser att kvalitetssäkra nya arbetsuppgifter som ålagts Skatteverket. Hur jag än tittar ser jag inget svar på dessa frågor. Möjligtvis avfärdas jag i det sista stycket, där finansministern skriver: "När det slutligen gäller Skatteverkets resurser är det en fråga som ska beslutas inom ramen för budgetprocessen. Jag är inte beredd att här och nu föregripa det arbetet."

Där tror, gissar eller hoppas jag att svaret på mina frågor finns. Annars känner jag mig lite putt, om jag får uttrycka mig så. Jag har nämligen jobbat och slitit hårt med dessa frågor.

Varför är det då, enligt mitt sätt att se det, så viktigt med resurser till Skatteverket? Jag tror – och det vet vi om, det är inget nytt – att Skatteverket har kommit på att vi om alla skatter kom in skulle få in 133 000 miljoner kronor årligen i nya skatter. Då beror det på vad man har för drömmar för och synsätt på hur man vill att Sverige ska organiseras. Finansministern kanske tycker, vilket jag har förstått av tidigare uttalanden, att den stora drömmen måste vara att få sänka skatterna. Tänk då att få 133 000 miljoner kronor mer årligen att sänka skatterna för! Det vore ingen dålig grej för en moderat finansminister.

Jag själv ser hur Sverige slits itu, som vi pratade om förut. De som är förmögna, de som har det bra och de som har jobb får det bättre. Andra, som står utanför, har det mycket sämre. Jag ser ett annat användningsområde för dessa 133 000 miljoner kronor årligen. Där någonstans borde vi förenas i en ohelig allians för att försöka få in dessa pengar.

Jag måste tänka efter en stund så att jag inte blir för elak, men om man ändå ansvarar för detta och vill förenas i kampen för att få in pengarna tycker jag att det känns lite märkligt att, precis som Lars Johansson nämnde, Skatteverkets resurser krymper. Skatteverket, som enligt nöjdhetsindex är en av Sveriges mest uppskattade myndigheter, avlövas nu med ungefär 500 personer årligen. Från 2007 till och med 2010 pekar prognoserna på att Skatteverket kommer att krympas med 1 500 personer – samtidigt, finansministern, som det finns 133 000 miljoner kronor där ute att hämta in.

Jag får inte detta att gå ihop, och jag tycker väl ändå att det för finansministern borde vara – nu går jag över till engelska – the noble art of self defence att se till att det fungerar.

Anf. 60 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Jag har mer eller mindre tagit tillfället i akt. För att inte behöva interpellera finansministern vid ett annat tillfälle tänkte jag att det som jag har att fråga om skulle passa väl in i denna diskussion.

Bakgrunden till att jag är här är att jag under ett antal år har varit intresserad av avregleringen av taxiverksamhet. När man genomförde avregleringen tycker jag att många av synpunkterna man hade på den dåvarande taxiverksamheten var väl värda att göra någonting åt. Jag tycker också att det finns mycket i den avregleringen som man kan bygga vidare på även i framtiden. Tyvärr är det dock ett antal saker som inte gått så som jag förutsätter att det från början var tänkt. Jag har därför skrivit motioner, interPELLerat, ställt frågor och så vidare.

Nu tycker jag att avregleringen tyvärr har nått ytterligare en bottennivå, som vi tillsammans borde göra någonting åt. Jag har vid något tillfälle läst att det nu är så illa ställt i Stockholm att hotellägare känner sig tvungna att starta sina egna taxirörelser. Det gör de för att de upplever att deras kunder, hotellgästerna, har hamnat i situationer som de inte borde råka ut för. Det handlar om att man när man ska åka ut till Arlanda får betala tusentals kronor – inte de vanliga ca 400 kronorna, utan tusentals kronor – för en enkelresa.

*Svar på
interpellationer*

Detta är ett problem inte bara för dem som råkar ut för det utan även för dem som står för varumärket Sverige. Vi vill att människor som kommer hit på besök ska åka härifrån och ha bra minnen med sig och tala väl om Sverige. I stället riskerar de att som antingen sin första eller sin sista upplevelse bli lurade på pengar.

För att slippa detta finns det alltså ett antal hotellägare som försöker lösa det på eget sätt. De säger att man inte kan lita på den verksamhet som ska stå för den här servicen. De har därför startat en verksamhet med förare som skjutsar deras egna gäster till och från Arlanda efter samma taxor som ett normalt, om ni ursäktar uttrycket, taxiföretag tycker är skäliga.

När man upplever de här sakerna borde det bli någon reaktion i andra änden, och jag skulle helt enkelt vilja ställa frågan till finansministern: När man vet att sådant här förekommer, borde det inte ge skäl till någon form av reaktion? Borde man åtminstone inte titta på om det blev som det var tänkt och, om det inte blev så, komma med förslag till att åtgärda de här, mildt sagt, bristerna?

Anf. 61 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Herr talman! När jag inför dagen läste på vilka ärenden som skulle behandlas konstaterade jag att ärendet om skattefusk och svartjobb inom taxinäringen var uppe i en interpellation. Samtidigt kunde jag höra radion på hemmaplan tala om att taxikriget trappas upp. Nu drar jag inte slutsatser av en enskild händelse och en enskild rubrik i medier. Min erfarenhet är från både rollen som ordförande för LO-familjen på hemmaplan, i nära kontakt med fackliga organisationer som jobbar inom verksamheten, och tidigare liknande rubriker om taxinäringen. Slagsmål mellan förare och olika företag förekommer beroende på oegentligheter som man upplever gentemot varandra. Då är det alltså flera års problembilder som har vuxit fram och som nu utmynnar i att jag finner anledning att gå upp i denna interpellationsdebatt.

I de signaler som Raimo Pärssinen lyfte fram i den här interpellationsdebatten finns det så mycket substans från så många händelser ute i landet att jag blir ganska förvånad över att ministern inte sätter ned foten ordentligt i frågan. Det må vara annan ministers ansvarsområde det handlar om, men likväl kan vi av den samlade debatten här konstatera att det är stora skattemedel som försvinner ut i intet beroende på att regeringen inte lyckas hitta en linje som innebär att man kan komma åt fusk inom denna viktiga näring.

Precis som vi fick höra tidigare i diskussion reagerar enskilda hotellägare och andra näringsidkare naturligtvis över att de personer som finns i närheten drabbas väldigt hårt av att detta inte fungerar. Jag är som sagt något förvånad över att regeringen inte har tagit itu med frågan. Frågan var uppe så sent som i april, och utfästelser gjordes om att åtgärder skulle vidtas. Vi får höra att man erfar att något är på gång. Vad är det för någonting som är på gång som kan ge en förändring? Med tanke på siffrorna i den storleksordning som har redovisats av företrädare för skatteutskottet är det naturligtvis angeläget att regeringen vidtar en åtgärd och ministern deklarerar vad det är som är på gång. Vad är det för åtgärder som kan komma att vidtas från regeringens sida för att få ordning på det här för mig väldigt viktiga området?

Anf. 62 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag vill först uttrycka min stora glädje över att det finns ett så oerhört engagemang från så många socialdemokrater för att täppa till många skattefusk-möjligheter.

Jag tror att det i den här frågan, och det har uttryckts från andra talare tidigare, finns en enighet över partigränserna om att om vi ska ha förtroende för hela skattesystemet och Skatteverket måste Skatteverket ha resurser och verktyg för att kunna ingripa. Det har man gjort inom bland annat taxibranschen. Man har gjort olika specialgranskningar med väldigt gott resultat.

Jag tror, herr talman, att de flesta människor i vårt land vill vara ärliga. Dess värre är det också en hel del som inte anser sig kunna eller inte vill följa de skatteregler som vi här i riksdagen ställer upp. Då måste det finnas ordentliga motmedel mot detta. Det vi har gjort under den här mandatperioden i god samverkan är att vi har vidtagit en rad åtgärder, som finansministern räknade upp här. En del av dem var påbörjade under tidigare mandatperioder tack vare Socialdemokraterna; jag vill inte bestrida det på något sätt. Men att säga att vi inte har gjort någonting är inte korrekt. Vi har minskat väldigt många möjligheter, också på företagssidan, som statsrådet inte räknade upp. Det gäller avancerad skatteplanering inom handelsbolag och så vidare, en lång rad åtgärder.

Jag vill ändå uppmärksamma kammarens ärade ledamöter och dem som åhör denna debatt på att vi så sent som förra veckan hade en debatt som var av stor principiell betydelse. Det smärtar mig att säga att Socialdemokraterna i den debatten inte tog sitt ansvar när det gällde skatteavtalen med Bermuda och Brittiska Jungfruöarna. Man gick emot. Om olyckan hade varit framme hade det skapat, herr talman, en stor möjlighet för svenska skattefuskare att placera sina pengar på Bermuda och Brittiska Jungfruöarna. Dess bättre visade sig riksdagens majoritet vara vuxen sitt ansvar och röstade bort den socialdemokratiska reservationen med 10 rösters majoritet, en ordentlig majoritet.

Det här är betecknande för hur vi ska se på detta. Det gäller att inte vara för mycket i opposition eller ens i majoritet och slå sig för bröstet när det gäller denna typ av avancerade skattebrott. Här måste vi, herr talman, samverka över alla partigränser för att se till att konkurrensen följer alla regler och att reglerna är möjliga att följa.

Jag tycker att det är bra med den här taxidiskussionen, för här finns alldeles uppenbart en bransch där alltför många kommer undan sitt ansvar och gör det nästan omöjligt för dem som försöker vara ärliga. Där har Raimo Pärssinen rätt. Frågan är hur man ska göra. Jag är inte så sakkunnig att jag vet om tömningscentralen är det enda verksamma medlet. Men jag håller med Raimo Pärssinen om att det inte är bra för de taxibolag som försöker vara ärliga. Så här är det på många olika håll.

Allra sist vill jag säga till Lars Johansson att jag inte riktigt instämmer i hans beskrivning av vad Mats Sjöstrand sade i skatteutskottets utfrågning. Jag uppfattade att man skulle göra mycket mer men att man inte hade medel. Problemet var den stora anstormningen av ansökningar om RUT och HUS. Man hade fått ungefär 80 000 ansökningar om RUT och ungefär 120 000 om ROT fram till den 15 oktober. Man hade organiserat det på ett så bra sätt att det fanns hopp om att de som skulle utnyttja detta, som Lars Johansson påpekade, kommer att åka fast för bedrägeri.

*Svar på
interpellationer*

Jag är alldeles övertygad om att Skatteverket kommer att vara effektivt på den punkten.

Anf. 63 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Vi har nu en debatt om skatteförsvarets ädla konst, för att tala svenska. Det här är en oerhört viktig debatt. Det är alldeles självklart att vården av skattesystemet är ett gemensamt intresse. Det gäller 133 miljarder, och vi kan diskutera vad vi vill använda pengarna till. Men alla ska naturligtvis betala sina skatter så att vi har lika villkor för företag och att vi har pengar till den offentliga sektor vi vill ha i Sverige. Det är en självklar utgångspunkt.

Frågorna om taxinäringen ligger i huvudsak inte på Finansdepartementet. Det handlar om en beredning på Näringsdepartementet där frågan är hur man bättre ska kunna integrera kortläsare och taxameter på ett sätt som gör att man motverkar fusk och att det finns ett intresse för att säkra att rapporter från tömning av taxameter lagras digitalt. På Näringsdepartementet är de tydliga med att de lyssnar på branschen. Och jag kan bara säga att jag uppskattar Raimo Pärssinens engagemang för att vi ska få väl fungerande regelverk på detta område.

När det gäller Lars Johanssons frågor om RUT, HUS, ROT och allt vad dessa avdrag nu heter ska vi vara medvetna om att utgångspunkten är att vi i Sverige har en bred och omfattande välfärd. Då måste vi också ha relativt höga skatter. Relativt höga skatter har relativt stora samhällsekonomiska kostnader i termer av att det slår ut jobb i tjänstesektorn och att det slår ut jobb som är särskilt känsliga för höga skatter. Det är inte lika för alla. Tung industri med hög lönsamhet, högt förädlingsvärde och inte så stor personalintensitet kan säkert ha större förmåga att bära lite högre skatter än till exempel tjänstenäringsar som kan ersätta det hela med eget arbete eller svartarbete.

Regeringen har gjort en lång rad insatser för att försöka minska kostnaderna i stället för att ha ett högt skattetryck, att bättre kunna förena den välfärdsstat vi vill ha med en politik som också tillåter stigande sysselsättning i olika tjänstenäringsar. De mer betydande vinsterna av att göra den här typen av förändringar ligger i de nordeuropeiska välfärdsstaterna Tyskland, Norge, Danmark, Sverige och Finland. Det är där man kan få en effekt genom att hitta vägar förbi det höga skattetrycket genom olika lösningar på tjänstesidan, som tjänstemoms, avdrag, sänkta arbetsgivaravgifter eller vad man nu använder.

Det förefaller vara så att detta avdrag har varit mer framgångsrikt än vad vi ens vågade tro. Om jag förstod det rätt var det 52 000 personer som använde avdraget år 2007 och 100 000 år 2008. Om de siffror som Gunnar Andrén nu redovisade var riktiga är vi på väg mot 200 000 personer. Det är klart att det betyder att det har skapats ett och annat jobb här, och det är naturligtvis väldigt bra med tanke på att vi har en lågkonjunktur. Det har också skapat jobb genom att det minskat fusket och gjort svarta jobb vita. Detta måste vi naturligtvis se som ett framsteg. Låt oss också minnas att när vi arbetade med den omvända modellen och inte fakturamodellen var en återkommande kritik att det fanns betydande administrativa bekymmer med den modellen.

När det gäller Hans Olssons frågor om Skatteverkets ekonomi valde jag att svara på dem utifrån att jag uppfattade att de handlade om Skatte-

verkets ekonomi. Där är det så att vi har självständiga myndigheter och en stram budgetprövning i det här landet.

Sedan är det viktigt, som Gunnar Andrén framhåller, att regeringen har gjort mycket. Omfattande avtal kommer nu för att bekämpa skatteparadiserna. Vi har lagt fram förslag om räntesnurror, underskotts företag, Pandoras ask, otillbörliga penninglån från utlandet och personalliggare, för att nämna några. Minst 17 miljarder i förstärkningar har kommit in via de här förslagen. Det är naturligtvis glädjande, och det manar till en fortsatt hög ambition på området.

Anf. 64 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Jag vill tacka finansministern för svaret. Jag vill gärna tolka svaret, Anders Borg, som att ni lyssnar på Taxiförbundet och Transportarbetarförbundet. Men så säg det då, för de har hittat lösningen på problemet. Vid tidigare frågor till Åsa Torstensson har branschen och facket sagt att Åsa Torstensson inte riktigt har förstått frågan. Jag hoppas då att beredningen inom Näringsdepartementet nu sker ordentligt utifrån de konkreta krav som Taxiförbundet ställer.

Jag kan lova Gunnar Andrén, om han är kvar här, att det finns färdiga förslag att direkt lägga in.

Har man beställningscentraler betyder det att de helt enkelt utesluter taxiföretag som fuskar med skatten. De stora centralerna tipsar varandra om vilka förare som har uteslutits, så att de inte börjar köra via andra centraler. Man driver ett opinionsarbete bland medlemmarna hela tiden kring det här.

Jag har tjtat om den här frågan och jag fortsätter att göra det, därför att under hösten 2006 fanns det faktiskt en färdig lagrådsremiss i den här frågan. Nu var olyckan framme och Anders Borg vann valet, och då försvann lagrådsremissen. Förbundet och facket har väntat, uppvaktat och argumenterat i frågan, men ingenting har hänt. I april sade finansministern här i talarstolen att regeringen kommer att göra allt för att skärpa regelsystemet och så vidare för att klara den här frågan, men det vet vi ingenting om.

Jag ska försöka vara ödmjuk mot Anders Borg, trots den snedvridna fördelningsprofil när det gäller skattefrågor som han driver. Det vore jättebra om han här kunde redovisa ett förslag som liknar Taxiförbundets förslag om obligatorisk tömning i beställningscentraler. Då skulle jag vara jätteglad och ödmjuk och säga att vi äntligen kommer fram i den här frågan. Den har förhalats, men låt den inte förhalas ännu mer nu. Säg konkret, Anders Borg – du har ju lyft lite grann på förlåten i alla fall – att ni kommer att gå branschen till mötes, så ska jag vara den förste som applåderar.

Anf. 65 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Vi har från Socialdemokraternas sida sedan regerings-skiftet hela tiden påtalat betydelsen av att regeringen för en aktiv kamp mot skattefusk. Vi har också lagt fram ett antal förslag i riksdagen. Nu senast lade vi fram ytterligare ett förslag tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet med tio olika åtgärder för att komma till rätta med skattefusk.

Prot. 2009/10:31
17 november

Svar på
interpellationer

Jag noterar att i det svar vi har fått här i dag tar finansministern också upp många av de förslag som den tidigare, socialdemokratiska regeringen hade förhandlat fram med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Men problemet är bara att när man redovisar och lite grann berömmar sig för det – också Gunnar Andrén var inne på det här för en liten stund sedan – redovisar man inte helheten. Man tar inte fasta på förslagen fullt ut utan gör till och från lite halvmesyurer, exempelvis när det gäller de så kallade certifierade kassaregistren. Det har skapat en enorm kritik bland småföretagare som ska skaffa nya kassaregister och inte har fått möjlighet till det bidrag som vi från Socialdemokraterna föreslog för att de skulle få ett tydligt gehör inom branschen. Det är det ena.

Men det andra, och som är ännu mer allvarligt, är att ni inte genomför förslaget fullt ut. Det innebär nämligen att på somrarna när man har så kallade öltält, festivaltält och liknande här i Kungsträdgården i Stockholm eller på olika turistorter omfattas man inte av kassaregistret. Det har ni liksom bortsett från. Det lade vi fram förslag om, men ni röstade emot det. Så ni genomför inte förslagen såsom det var tänkt från början, utan ni gör många gånger halvmesyurer.

Jag kan gärna fortsätta att diskutera frågan om hushållsnära tjänster, men det är inte det som interpellationen nu handlar om, utan den handlar om att kontrollera de avdragsmöjligheter som ni erbjuder. Då är det intressant att notera att när statssekreteraren på Finansdepartementet, Ingemar Hansson, blir intervjuad av Svenska Dagbladet säger han att fakturamodellen är en alldeles utmärkt modell. Den är robust mot fusk, säger han. Och när han får frågan om det ändå inte vore bättre att man kontrollerade uppgifterna säger han att Skatteverket får in massor av sådana här ansökningar varje dag, precis som finansministern sade, och att de inte har tid att lägga ned en halvtimme per ansökan. De måste ha rutiner som funkar, som gör att alla hederliga företag får sina pengar så snabbt som möjligt.

Ja, det är så det är; pengarna ska ut så snabbt som möjligt. Kontroll är inte noga längre, och det är allvarligt.

Det är inte bara vi socialdemokrater som tycker att den här fakturamodellen är farlig för skattemoralen, utan det tycker också polisen. De anser att man ska göra precis som vi förordade, nämligen att den som vill ha arbetet utfört ska ansöka om skattereduktion. Vi har sagt att vi tycker att det är bra med ROT-insatserna. Även om de inte omfattar hyresrätten och inte bostadsrätten i sin helhet tycker vi att de är en bra sysselsättningsåtgärd. Men man gör detta till ett jätteproblem. Människor får vänta ett halvår eller möjligen ett år på sin skattereduktion. På det viset skapar man förutsättningar för och möjligheter till skattefusk. Då har man gått förbi vad skattesystemet ska handla om. Det ska vara ett system som är klart och redigt. Det ska vara de som ansöker om skattereduktion som ska få skattereduktion, inte omvägar via småföretag som ni har skapat i denna situation. Det är problemet, och det vill ni inte göra något åt.

Anf. 66 HANS OLSSON (s):

Herr talman! Låt oss återvända till skattefelet, de 133 000 miljonerna, Skatteverkets möjligheter och minskningen av personal. Det som gör det ännu besvärligare med Skatteverket, personalen som försvinner och pengarna vi vill ha in är att Skatteverket ständigt åläggs nya arbetsupp-

gifter, finansministern. I det budgetunderlag som verket lämnat in pekar man på några saker där man känner behov av ytterligare pengar eftersom det är nya tvingande arbetsuppgifter. Låt mig ta några exempel.

Man känner att man behöver ytterligare förstärkning för bekämpning av organiserad och ekonomisk brottslighet och för förbättrad internationell skattekontroll. Det är jätteviktiga arbetsuppgifter.

Man vill också ha förstärkning till nyrekrytering av personal i syfte att få kompetens och för att klara generationsväxlingen. Det kan bli problem annars. Det blir viktigare och viktigare ju mer den internationella brottsligheten ökar att man försöker hitta möjligheter att springa i kapp detta.

Man behöver ytterligare resurser för hantering av de certifierade kassaregistren som Lars Johansson redogjorde för.

Man behöver mer resurser för hantering av befintligt system för skattereduktion för hushållsnära tjänster. Man behöver också mer för att hantera det nya systemet för skattereduktion för hushållsnära tjänster, inklusive ROT.

Jag kan fortsätta hur länge som helst.

Man skissar också upp att det finns frågor framöver som kan få ekonomiska konsekvenser för Skatteverket. Det är avskaffad revisionsplikt för mindre aktieföretag, beskattning av utomlands bosatta artister med flera, domstolarnas roll vid handläggning av ärenden, ID-kort och så vidare. Man tar också upp reducerade moms-satser, vilket låter intressant. Vet Skatteverket mer än vad vi vet? Är det reducerade moms-satser på gång som kommer att belasta Skatteverket ytterligare?

Lägger man ihop de saker jag räknade upp med de 1 500 tjänster som har försvunnit och de miljarder vi alla vill ha känns det, förlåt mig, inte speciellt begåvat att avlöva det som kan dra in resurserna och ge ytterligare arbetsuppgifter. För mig känns det helt fel. Men å andra sidan är jag inte ekonom.

Anf. 67 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Herr talman! Jag fick inget svar. Det kan bero på att det är flera olika ämnen som är uppe till diskussion samtidigt. Jag kräver dock inget långt svar. Jag vill egentligen bara höra finansministern säga att han håller med. Vad är det då jag vill att finansministern ska hålla med mig om? Jo, att vi ska gynna seriösa företag. Vi ska se till att de personer som kommer till Sverige av olika skäl åker härifrån med en positiv bild av Sverige.

Det kan inte vara speciellt meningsfullt att göra stora satsningar på att få fler människor att starta företag och sedan missgynna dem som sköter sig. Det kan inte heller vara särskilt meningsfullt att vi satsar pengar på att få människor att komma till Sverige om de åker härifrån med en negativ bild av Sverige som de sedan förmodligen överför på många andra i sin bekantskapskrets.

Jag vill ställa ett par enkla frågor. Håller inte finansministern med mig om att det bör göras något åt att det finns människor som tar ut ett högt överpris på taxitransporter till och från Stockholm? Om finansministern håller med mig, är det då inte dags att man från ministrarnas och regeringens sida gör något åt det?

*Svar på
interpellationer*

Anf. 68 GÖTE WAHLSTRÖM (s):

Herr talman! Det är många frågor till finansministern. Låt mig inleda med att ställa den fråga som jag också ställde i mitt förra inlägg. Om ministern erfar att det är något på gång, kan vi då förvänta oss att inte behöva stå här om ett halvår och upprepa frågorna som han nu vid två tillfällen har sagt att något ska hända kring?

Jag är glad över att Gunnar Andrén sade att det finns en stor samsyn i skattefrågorna och att finansministern sade att det finns en stor samsyn i de breda dragen i dessa frågor.

Branschen har själv uppvaktat statsrådet Torstensson i frågan. Alla tycks vara överens om att man måste vidta åtgärder på detta område, och likväl ser vi inget. Man kan inte sitta månad efter månad och vänta på att något ska hända långt bort i fjärran.

År 2006 var det en ledamot som upplyste alla ledamöter om att man skulle vara försiktig vid uttag i bankautomaterna utanför Riksdagshuset. Personen i fråga hade blivit bestulen i samband med uttag. Många taxiresenärer och skattebetalare upplever att de blir bestulna genom att det inte skapas system som håller för att lösa det problem vi här försöker beskriva.

Ska vi behöva vänta ytterligare många månader innan vi kan se ett förslag på åtgärder, finansministern?

Anf. 69 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Först måste jag ge Lars Johansson en eloge för att han inte tog upp debatten om skatteparadiserna. Det var klokt efter den debatt vi hade om Bermuda med mera i förra veckan.

Låt mig diskutera den andra viktiga frågan, nämligen om fakturamodellen är så dålig som ni hävdar. I oktober berättade Mats Sjöstrand för skatteutskottet att Skatteverket har betalat ut mer än 1,6 miljarder i skattereduktion för ROT- och hushållsarbete. Han använde ordet succé med ytterligare någon förstärkning. Skulle vi ha tagit bort allt detta av administrativa skäl och gjort det ännu svårare?

Man har hittat en lämplig avvägning. Jag säger inte att den är optimal; man kanske kan hitta något ytterligare. Men den tolkning som Lars Johansson gjorde, nämligen att Skatteverkets chef Mats Sjöstrand nästan dömde ut detta, var inte korrekt.

Jag fick motsatt uppfattning. Genom den skickliga centraliseringen till Västervik och Bengt Hansson på Västervikskontoret skulle man snabbt kunna se när det förekommer missbruk.

Tyvärr är det så att där det finns pengar finns också alltid sluga individer som försöker komma förbi reglerna och skaffa pengar på oegentligt sätt. Det tror jag förekommer i alla system.

Det här systemet har Skatteverket administrerat på ett bra sätt. Vi kommer säkert att få se några som åker fast för bedrägeri också på den här punkten.

Om ni tycker att det här systemet är dåligt är ni svaret skyldiga. Vad vill ni ha i stället som helt skulle kunna förhindra den här typen av brott? Jag tror inte att det systemet finns.

Anf. 70 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag börjar med att säga till Raimo Pärssinen att det är min bedömning att Näringsdepartementet lyssnar till branschen. Det är min bedömning att man för ärendet framåt. Det är min förhoppning att någon av de två vägar jag skisserade – utan att föregå vidare beredningsarbete och utredningsarbete – kan vara framkomlig. Det är naturligtvis något vi alla borde välkomna.

När det gäller ROT-, RUT- och HUS-avdrag är det naturligtvis glädjande att vi ser att 50 000 ansökningar blir 100 000 och 200 000. Det är klart att det är väldigt glädjande. I grund och botten är ju systemet till för att förstärka arbetet mot svartarbete och fusk.

Vi har ett problem eftersom vi har höga skatter, vilket vi måste ha för att ha råd med en välfärdsstat. Men det innebär belastningar som gör att folk tenderar att byta köpta tjänster och yrkesprofessionalitet mot att man själv snickrar eller köper tjänster svart. Det är naturligtvis bra att man kan få en större del vit sektor.

Samma sak gäller städning och hushållsarbete. Vi ska inte gå in på det nu, men vi vet att vi har mycket betydande bekymmer i städsektorn.

Det är naturligt att vi tar upp den här frågan.

I Lars Johanssons argumentation ligger att det skulle vara enklare att kontrollera 200 000 ansökningar om de kom från privatpersoner i stället för från företag. Det har jag lite svårt att se. Jag tror att det är ungefär samma kostnad att kontrollera 200 000 ansökningar oavsett varifrån de kommer.

Det måste vara rimligt att anta att om företagen sköter det här blir ansökningarna i genomsnitt något bättre. Vi har väl skäl att anta att företagare som åtar sig ansvaret att sköta löneutbetalningar, redovisning och momsregler och som har revisorer med mera till hjälp ska kunna sköta skattesystemet.

Det måste vara rimligt.

Vi vet att småavdragen från hushållssidan ofta innehåller väldigt stora feltal. Såvitt jag minns är det fel på uppemot 90 procent av de småavdrag från hushållssidan som man kontrollerar.

Nu säger Lars Johansson, Raimo Pärssinen och Hans Olsson att regeringen inte har prioriterat arbetet med detta. Jag vill understryka att vi har gjort det. Det var vi som tog fram förslaget om räntesnurrorna. Det är 7 miljarder i förstärkning för statskassan. Det var vi som tog fram Pandoras ask. Det är nästan lika mycket i förstärkning för statskassan.

Vi har skärpt reglerna för underskotts företag. Det minskar möjligheten att undandra sig beskattning.

Vi har reglerat möjligheten till penninglån utomlands ifrån för nyckelpersoner och ägare i bolag.

Vi jobbar vidare med personalliggarna. Nu har vi Krusells utredning som ska vara färdigremitterad den 18 januari. Den föreslår en utvidgning av systemet. Jag föreställer mig att det, om vi får in vettiga remissynpunkter, är ett förslag som vi bör kunna gå vidare med.

Vi måste arbeta med ordentlig budgetprövning på alla myndigheter. Vi har inte särregler för Skatteverket för att det ligger på Finansdepartementet. De har pris- och löneomräkning som alla andra. Som alla andra myndigheter har de krav på produktivitet som vi tar från den genomsnittliga produktiviteten i tjänstesektorn.

Låt oss komma ihåg att många andra verksamheter har tappat stort i intäkter nu. För företag, kommuner och andra är det riktigt tuffa förhållanden.

Skatteverket har fått sina anslag uppräknade med pris- och löneomräkning. De har också via datasystem och en del förändringar i skattesystemet fått minskad belastning som bör göra att de har möjlighet att hantera situationen. Om så inte är fallet får vi naturligtvis noggrant pröva detta i den kommande budgetberedningen, men inte innan och inte utan ett sammanhang. Det är ingen gräddfil och ingen särskild bedömning för Skatteverket.

Anf. 71 RAIMO PÄRSSINEN (s):

Herr talman! Tack för svaret igen. Ibland är det kul att debattera med finansministern.

Tack för den bedömningen. Lyssna ordentligt på transportfacken och Taxiförbundet.

Var också vänlig och bevaka att även Åsa Torstensson förstår vad branschen säger. Jag säger inte det för att vara elak. Jag säger det för att vara tydlig eftersom hon vid tidigare diskussioner inte hade förstått vad frågan handlar om.

Åtgärder kommer snart. Jag noterar det. Jag måste få vara positiv. Finansministern säger att åtgärder för att motverka skattefusk inom taxinäringen kommer snart. Det är jättebra.

Slutligen säger jag: Låt min bedömning få bli fel, men i slutanfördet kommer en lång drapa om alla de fel som vi socialdemokrater har gjort och gör. Låt oss slippa det, men det är min bedömning.

Anf. 72 LARS JOHANSSON (s):

Herr talman! Jag kan tyvärr notera att finansministern inte har velat komma med några besked om de problem som har uppstått med den så kallade fakturamodellen.

Det är intressant att notera att vi inte når varandra i sakfrågan. Finansministern säger att det här ska betalas ut och undrar vilken annan modell man kan ha.

Vi har sagt att det är helt unikt att man via företagen betalar en skattereduktion som kunden ska ha. Det är det unika. Det har inte förekommit tidigare i skattesystemet att man gör på det viset.

Vi har föreslagit att det naturligtvis är den som har begärt att jobbet ska utföras som ska redovisa till Skatteverket hur många timmar det är och att man vill ha avdrag för det. Sedan får man skattereduktionen i efterhand.

Nu talar man om för kunderna att de får skattereduktionen direkt och sedan får företaget pengar utan kontroll.

Den stora skillnaden är att Skatteverket i efterhand granskar om arbetet har utförts och då tar ställning till skattereduktionen. Då kontrollerar man. Det är därför det tar lite tid.

Just nu är det ingen kontroll över huvud taget. Det öppnar naturligtvis möjligheten för skattefusk och bedrägeri.

När vi diskuterar möjligheten för människor att få arbetslöshetsersättning och när det handlar om människor som behöver sjukersättning vid sjukdom är det en enorm kontroll innan de får ut pengarna.

Här behövs ingen kontroll. Det är den stora skillnaden.
Jag kan inte för mitt liv begripa hur man som finansminister kan tycka att det är ett bra system som leder till skattefusk och bedrägeri.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 73 HANS OLSSON (s):

Herr talman! När det gäller skatteintäkter och jakt på skattefusk känns det som om vi befinner oss i en brytningstid och en spännande tid i internationellt samarbete.

Det började med USA som öppnade för skatteavtalen med så kallade skatteparadis. Vi kan nog säga ett stort tack till USA. Efter den 11 september letade man pengar som användes till terrorism.

OECD följde upp det och gjorde ramavtal. Sedan gick vi i Norden tillsammans och jobbade fram sådana här skatteavtal med skatteparadiserna.

I det skede som vi befinner oss i är det väldigt viktigt att ha kompetent folk, för i skatteparadiserna pratar man inte svenska. Det är väldigt krångligt, och det behövs mycket för att komma till rätta med detta.

För att visa hur man prioriterar det här i de andra länderna vill jag säga att i Nordiska rådet har man satt in som en viktig punkt att bekämpa skatteundandragelse och pratar om skatteparadisprojektet. Danmark har ordförandeskapet i ministerrådet. Eftersom jag nu en gång pratat på ett främmande lands språk i kväll vågar jag inte ta det på danska. Men det är ett prioriterat område. Detta är viktigt, och därför avsätter vi 50 miljoner extra från Socialdemokraterna.

Jag skulle vilja avsluta med att säga att jag beundrar finansministerns optimism. Han lovade mig att man i de nya budgetprövningarna skulle titta på andra ramar till Skatteverket. Det kan vara så att det var finansministerns sista budget. Det är val snart.

Anf. 74 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig börja med att säga till Hans Olsson att jag är född 1968. Därmed har jag egenheten att med väldigt stor sannolikhet ha goda förutsättningar att bli finansminister igen, antingen i detta val eller i något annat val. Vi kommer säkert att få återkomma till denna spännande diskussion vid framtida tillfällen.

Raimo Pärssinen efterfrågade som jag uppfattade det kritik eller en genomgång av Socialdemokraternas fel och brister. Jag kan återkomma till det i morgon när vi har debatt kring budgetramarna och avstår från att utveckla det i det här sammanhanget, hur frestande det än månde vara.

RUT och ROT vill jag ändå säga är ett framgångsrikt system. I grund och botten har det minskat fusk. Nettoeffekten av systemet är att mängden svartarbete i ekonomin har minskat. Det ska vi vara glada åt.

Det togs upp en rad frågor om det internationella samarbetet. Låt mig understryka att vi precis har fått en ny undersökning om momsfusket i EU-länderna. Ett av de intressantaste och viktigaste resultaten är att Sverige ligger i den absoluta botten. Genomsnittet ligger väl över 10 procent. I Sverige ligger vi ned mot 3 procent. Man kan ifrågasätta denna undersökning och andra undersökningar, men såvitt vi kan bedöma är det svenska skattesystemet på momssidan mycket välskött jämfört med andra länder.

På senaste Ekofinmötet drev vi också igenom en minimiskattenivå-uppgörelse på tobakssidan, vilket är mycket viktigt. På det första Ekofinmöte jag var på som ny minister försökte vi första gången. Sedan har vi försökt igen. Det här är tredje gången, när vi nu lyckas driva igenom detta. Det är naturligtvis glädjande, för det kommer att minska fusket och momsfusket.

Att vi nu får skatteavtal – vi sluter skatteavtal den ena dagen efter den andra, höll jag på att säga – med olika skatteparadis är naturligtvis väldigt bra. Möjligheten att undandra sig beskattning minskar därmed, och det ska vi naturligtvis välkomna.

Med de orden vill jag tacka för debatten. Jag tackar herr talmannen för en lång och trivsamt kväll!

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på interpellation 2009/10:84 om jämställdhetsintegrering hos Sveriges myndigheter

Anf. 75 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Esabelle Dingizian har frågat mig hur jag avser att hantera de problem som rapporten *Jämställdhetsintegrering i statliga myndigheter* pekar på.

Regeringen delar Miljöpartiets uppfattning att de här frågorna är viktiga. Detta synliggörs också i regeringens politik. Regeringen genomför en historiskt stor satsning på jämställdhetsområdet, och jämställdhetsintegrering är en central del i detta arbete. Under mandatperioden avsätter regeringen närmare 150 miljoner kronor för att främja utvecklingen av jämställdhetsintegrering i stat, kommun, landsting och kommunala samverkansorgan.

Rapporten redovisar att tre av fyra myndigheter som bedriver ett arbete med jämställdhetsintegrering också anser att det är framgångsrikt. Det tycker jag är bra, men inte bra nog. All verksamhet, oavsett var den bedrivs, behöver ständigt vara föremål för uppföljning och utvärdering. Under 2009 har regeringen särskilt fokuserat på att arbetet med jämställdhetsintegrering ska finnas med i myndigheternas mål- och resultatdialog.

Styrningen av myndigheterna har historiskt sett lyfts fram som det centrala verktyget för en effektiv utveckling av jämställdhetsintegrering. I rapporten lyfter myndigheterna själva fram att stöd från ledningen är betydligt viktigare för ett kvalitativt utvecklingsarbete än en stark styrning från regering och departement. Jag tror att vi behöver båda delarna, en tydlig styrning och uppföljning kombinerat med ett starkt ledarskap ute i våra myndigheter som med ansvar driver verksamheten i en riktning så att kvinnor och män, flickor och pojkar får del av verksamheten på lika villkor och med lika hög kvalitet.

Regeringen anser att det behövs stöd för att uppnå en hög medvetenhet om jämställdhetsperspektivets relevans och hur det ska integreras i myndigheternas verksamhet. Det är viktigt att ta del av den forskning som bedrivs på området samt erfarenheter från tidigare stödinsatser,

utvecklingsarbeten i myndigheterna och inte minst erfarenheterna från de utvecklingsprojekt som regeringen möjliggjort genom satsningen på Sveriges Kommuner och Landsting. Därför har Göteborgs universitet fått i uppdrag av regeringen att skapa förutsättningar för ett långsiktigt stöd för myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering, med utgångspunkt i dessa erfarenheter.

Som jämställdhetsminister har jag ett särskilt ansvar för samordningen av arbetet med jämställdhetsintegrering inom Regeringskansliet, och jag följer arbetet inom myndigheterna noggrant.

Anf. 76 ESABELLE DINGIZIAN (mp):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret och börjar med att säga att det inte är någon slump att Sverige är världens mest jämställda land. Det har bedrivits en målmedveten jämställdhetspolitik i snart 40 år. Ska vi fortsätta att vara det ledande landet behöver vi ett starkt ledarskap – inte bara en minister, utan också en regering som står bakom dessa värderingar.

Jämställdhet är en demokratifråga. Därför berör den alla, inte bara dem som brinner för frågan. Om vi ska kunna förändra de orättvisor och ojämställdheter som reproduceras dagligen runt omkring oss och som påverkar våra föreställningar om kön behöver vi ett grundläggande arbete som inte är baserat på frivillighet eller godtycke, för det finns en massa kunskap i frågan, som ministern säger.

För min egen del ser jag att ju mer kunskap jag får, ju mer insikt jag får i studierna, desto tydligare ser jag hur mönstren finns i samhället. Kvinnor och män får olika bemötande och får därmed olika livsvillkor. Jag tror verkligen att vi måste ta krafttag i frågan.

Tanken med att våra myndigheter ska jämställdhetsintegrera sin verksamhet är att de ska bidra till att uppfylla våra jämställdhetspolitiska mål, som vi har antagit här i riksdagen. Men frågan är komplex och svår. Det kan man också läsa i rapporten. Det finns myndigheter som inte ens vet vad jämställdhetsintegrering är, och det är ändå över 20 år sedan jämställdhetsintegrering blev en strategi i jämställdhetsarbetet.

Till skillnad från ministern, som säger att det är bra men inte bra nog, anser jag att rapportens resultat är förödande. Det finns många sätt att läsa rapporten. 216 myndigheter har fått enkäten. Det är 190 som har svarat. 82 av dem säger att de har ett pågående framgångsrikt arbete. 27 har inget framgångsrikt arbete, och 69 har inget arbete alls. Svaren är ändå subjektiva. På s. 22 i rapporten står det: ”Analysen indikerar att myndigheterna beskriver arbetet med jämställdhetsintegrering i mer positiva ordalag än vad de genomförda åtgärderna pekar på.”

Jag tycker bara att det är beklagligt att jämställdhetsministern inte följde utredningen Jämstöd som hade en massa förslag och en helt annan uppbyggnad av hur man skulle jobba med jämställdhetsintegreringen. Vi har nu förlorat en del år på att ministern inte antog utredningens förslag.

Jag vill inte säga att Genussekretariatet inte gör ett bra jobb. Men 13 miljoner kronor på tre år är inte så mycket pengar. Det är inte så goda förutsättningar för dem att arbeta med frågorna. Jag undrar fortfarande: Hur ska det konkreta operativa arbetet fungera? På vilket sätt ska myndigheterna få den hjälp och det stöd som de frågar efter?

Anf. 77 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Som jag sade inledningsvis håller jag med Esabelle Dingizian om att det inte är bra nog utan att fler myndigheter behöver jobba med frågorna. Jag kan också beklaga att kunskapen är väldigt låg hos myndigheterna.

Som du sade har strategin jämställdhetsintegrering nu varit verksam i 20 år. Under större delen av dessa 20 år har jämställdhetsintegrering använts framför allt inom Regeringskansliet och för de propositioner och skrivelser som regeringen har lagt fram för riksdagen och inte riktigt nått ut till myndigheterna.

Det är först de senaste åren när kommittén Jämstöd tillsattes som man började arbetet på riktigt med att stödja myndigheterna och få dem att förstå vad denna strategi gick ut på. Tydligt var inte heller detta tillräckligt eftersom vi ser att kunskapsnivån fortfarande är dålig.

Jämstöd lämnade sitt betänkande som vi hanterade. Det landade i att bästa sättet var att se till att Genussekretariatet på Göteborgs universitet skulle få möjligheter att forska kring metoder för hur man jobbar med jämställdhetsintegrering men också skapa mötesplatser där man kan utbyta erfarenheter och sprida information om hur det fungerar.

Det handlar också om att stimulera en konsultmarknad med kunniga konsulter som kan gå direkt in i verksamheterna hos myndigheterna och ge dem stöd med hur de ska kunna jobba för att kunna utveckla sin verksamhet. Det behövs så att vi vet att den samhällsservice vi bekostar med våra skattemedel når lika ut till både flickor och pojkar, kvinnor och män. Det är ett viktigt arbete som har satts i gång.

Esabelle Dingizian säger att det bara är 13 miljoner till Genussekretariatet och att det inte räcker. Det är bara en liten del i forskningen och för att ge möjligheter att skapa mötesplatserna och erfarenhetsutbyte. Det viktigaste görs inom ramen för SKL där 150 miljoner har avsatts.

Det handlar också om hur vi som departementschefer med vår mål- och resultatdialog, regleringsbrev och så vidare kan ställa krav på hur myndigheterna ska jobba. Detta är en sak som har satts i gång de senaste åren. Nu år 2009 är det en av nyckelfunktionerna i den dialog som ska hållas.

Det är jätteviktigt med till exempel könsuppdelad statistik för att förstå hur det ser ut. Det är väldigt mycket som behöver göras. Det är lite orättvist att beskylla denna regering för misstag som har begåtts de senaste 20 åren som gjort att jämställdhetsstrategi inte ens är en strategi som har förankrats hos myndigheterna.

Denna regering gör vad den kan för att sprida kunskap och forska om metoder. Den ser också till att myndigheterna kan få det stöd som de behöver. Det är precis som rapporten visar. Det är nog viktigare med en myndighetsledning som vet vad det innebär och har kunskap att kunna jobba med detta än vad ett statsråd skriver i en instruktion.

Självklart är det viktigt för regeringen att påpeka att det är viktigt och att alla måste jobba med det. Jag ska göra precis vad jag kan för att arbetet ska fortsätta på bästa sätt.

Anf. 78 ESABELLE DINGIZIAN (mp):

Herr talman! Det gläder mig att ministern verkligen tar krafttag med detta. Sedan delar jag inte ministrarnas uppfattning att det är bättre att ge 13 miljoner till sekretariatet än att anta Jämstödutredningens förslag. Jag tror att vi egentligen skulle behöva både och.

Jag vet inte riktigt vad sekretariatet ska göra och hur det över huvud taget ska jobba. Det kostar som bekant pengar att anlita konsulter. Man kan fråga sig var de pengarna finns.

Ministern talar om SKL och de 150 miljoner som det har fått. Det går till kommuner och regioner. Det har inte våra statliga myndigheter någonting med att göra. I min egen hemkommun har vi fått 1 miljon av dessa 150 miljoner.

Det räcker bara till att få en uppdelad statistik i kommunens alla dokument. Ett anslag på 1 miljon kronor är ingenting när det handlar om så otroligt viktiga frågor. Dess värre är det alltid jämställdhetsfrågorna som får ta smällen.

Jag vill gärna fråga ministern om styrningen och uppföljningen. Ministern säger att det är en tydligare styrning. Men på JämO:s hemsida säger statssekreterare Hallerby att det är cheferna som är viktigare än regleringsbrev. Han säger vidare att det inte i första hand handlar om regleringsbrev utan om myndighetsdialog och att statssekreterarna ska ta upp det en gång per år.

Jag undrar om det stämmer. Är det ministrarnas åsikt att man ska sätta sig med myndighetschefen en gång om året och ta upp de här frågorna? Det är inte för att jag misstror att ministern kan dessa frågor. Men i min värld jobbar man på ett annat sätt än att bara sitta och ha en dialog.

Det krävs krafttag i de här frågorna. De tjänstepersoner som jobbar med frågorna behöver hjälp. Självklart måste myndighetschefen jobba med de frågorna. Det finns en lag som säger att de ska göra det. Det kan inte bero av någons godtycke om man ska jobba med dessa frågor. Det finns en lag som säger att vi har jämställdhetspolitiska mål, och då måste myndighetscheferna jobba med detta.

Jag efterfrågar mer operativ hjälp. Det handlar snarare om det än huruvida vi ska ha regleringsbrev eller inte. Det är en självklarhet för mig. Jag vill fråga ministern hur hon har tänkt att jobbet ska fortskrida. Det är likadant med uppföljningen. Jag vill höra hur ministern har tänkt i den frågan. Hur vet vi om vi är på rätt väg? Ska du ta fram indikatorer? Hur vet vi efter ett år om vi är på rätt väg?

Anf. 79 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Det ena jag vill säga är att det handlar om en strategi för att utveckla sin verksamhet. Det är som Esabelle Dingizian säger. Det är enligt lag någonting som myndigheterna ska jobba med.

Jag tycker inte att vi ska stå här och till myndigheterna ge sken av att de måste ha mer pengar för att kvalitetssäkra sin verksamhet. Det ska de göra för befintliga anslag. De pengar som avsatts är bara för att stimulera att forska fram ytterligare metoder.

Strategin jämställdhetsintegrering är en strategi. För att genomföra en strategi måste man ha vissa arbetsmetoder. Detta verkar än så länge vara

väldigt nytt för myndigheter. Vi har missat många år där vi bara jobbat med strategin inom Regeringskansliet. Därför är detta behövt.

Vi lägger in lite stimulanspengar. Men det är inte så att det ska bli några permanenta pengar. Varje myndighet har till uppdrag att kvalitets-säkra sin verksamhet så att den når lika ut till medborgarna oavsett kön. Man måste utgå från de behov som finns hos medborgarna i samhället oavsett kön. Det är det första.

Det andra är att det är via regleringsbrev, via dialog varje år och via årsredovisningar från myndigheter varje år som vi kan styra myndigheternas verksamhet. Då kan vi uttala de mål vi vill se med den verksamhet som bedrivs. Vi har inget ministerstyre i Sverige. Vi kan inte gå in hur som helst och säga: Nu får ni göra så här, eller nu måste ni göra på det här viset.

Det är via dialogen som vi uttrycker och formulerar vilka mål vi vill uppnå med våra verksamheter. Det är också vad statssekreterare Hallerby uttrycker i intervjun. Det är någonting naturligt som sker. Det är inte dialog varje dag. Denna dialog handlar om att det återrapporteras till regeringen vad det är som sker och vad det ger för resultat.

Och hur vet vi om det ger resultat? En del är att öka kunskapen hos myndigheterna om vad som är väsentligt att mäta. I dag vet vi. Det var först 2001, tror jag, som man inom landstingen började mäta hur vården faller ut för män och kvinnor inom vissa diagnoser. Man kunde se hur det såg ut till exempel inom psoriasisverksamheten. Utanför männens omlädningsrum låg det en massa handdukar. Utanför kvinnornas låg det inga handdukar. En enskild person upptäcker detta och undrar varför det ser ut som det gör. Jo, männen får behandling inom sjukhusen men kvinnorna måste hem och behandla sig själva.

Det är jätteviktigt med könsuppdelad statistik så att man upptäcker detta. Då inställer sig frågan: Är det nödvändigt att mäta hur vården inom sjukhusens väggar eller kan de själva göra detta hemma? Eller får kvinnor sämre vård eftersom de måste göra detta själva hemma? Ska vi se till att kvinnor får denna behandling inom sjukhusen?

Jag tror att det både av kvalitetsskäl och av ekonomiska skäl är viktigt med denna typ av könsuppdelad statistik och uppmärksamhet för att servicen ska falla ut likadant för män och kvinnor.

Då menar jag att det inte är framför allt mer pengar som behövs. Inledningsvis kanske man måste ta in en kunnig konsult som vägleder en: Vad är det vi ska titta på? Vad är det vi ska mäta? Hur kan vi mäta? Det kan man göra med hjälp av den kunskap som nu byggs upp bland annat på Genussekretariatet. Men detta måste man klara av med de befintliga anslagen. Om man inte gör det är det just i mål- och resultatdelen som man också kan lägga fram önskemål om större anslag till myndigheten för att leva upp till de mål som regeringen vill se med myndighetsverksamhet.

Anf. 80 ESABELLE DINGIZIAN (mp):

Herr talman! Jag tror att det är just därför man inte har klarat uppgiften hitintills – därför att man har haft uppfattningen att man ska göra det inom ramen. Jag tror nämligen inte att vi kommer att lyckas med det. I så fall kommer vi att stå här om fem år igen och bara konstatera att ingenting händer.

Det här handlar inte bara om en vanlig kvalitetsförbättring som inte berör människor. Jämställdhet handlar om makt. Det berör alla människor. Det är en fråga som verkligen går in hos var och en och tangerar våra föreställningar om kön. Det är saker som har gjorts i hundratals år. Vi kan inte bara tro att det kommer att ordna sig. Det handlar om att vi måste omfördela makt och resurser. Det är inte bara så att det handlar om vad som helst.

Var och en som jobbar med människor vet själv hur vi gör skillnad på män och kvinnor. Men det är inte en enkel fråga att kunna gå in och bryta det här. Man kan inte bara få en instruktion och tro att det sedan har löst sig. Det här kräver ett gediget arbete.

Jag tror att det kommer att ta lång tid även om vi sätter oss och gör detta med en gång, i dag. Jag är verkligen orolig för att det inte kommer att hända så mycket om vi bara låter det hela fortskrida som det gör, tyvärr.

Anf. 81 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO
SABUNI (fp):

Herr talman! Nej, det kommer inte att få fortskrida som det gör. Det är därför vi har avsatt en hel del pengar för att just utveckla metoder, utveckla forskningen och se till att vi har mötesplatser för att utbyta erfarenheter. Det är just för att visa på att det här är viktigt och att myndigheterna måste jobba med det. Det är därför rapporten görs.

Utan rapporter som visar hur verkligheten ser ut och utan den kunskapen kan vi inte heller utvecklas. Allting som har hänt under de senaste åren är bara ett bevis på att regeringen tycker att detta är viktigt och att detta måste göras. Det gjorde redan den förra regeringen när de tillsatte Jämstöd; det måste jag säga. De visade på att detta är viktigt. Det gör också denna regering när vi fördelar pengar till SKL och deras verksamhet.

Man får inte glömma att den verksamhet som styrs via kommuner och landsting är väldigt viktig för människor – många gånger kanske viktigare än det myndigheterna gör inom statens ram. Det är mycket viktigt att SKL har fått pengarna för att stimulera den här typen av arbete, långsiktigt tänkande, kvalitetssäkring och verksamheter. Universitetet i Göteborg har också fått pengar för att utveckla arbetsmetoderna.

Jag är övertygad om att det här kommer att bli bättre. Men då handlar det om att vi som politiker visar att detta är viktigt. Det gör vi genom rapporterna, genom mål- och resultatdialogen och genom opinionsbildning generellt.

Jag menar att vi ska ha ledningar som är kompetenta nog att ta sig an detta kvalitetsarbete. Det måste ske inom den befintliga ramen de har. Man måste inte alltid ha extra pengar så fort man ska börja tänka på kvinnors behov. Varför ska det alltid till så mycket extra pengar? Det är väl bara att tänka rätt från början, se till att det finns statistik och se till att göra rätt från början. Det är min inställning till detta.

Men om det visar sig att det absolut behövs pengar för någon särskild sak eller ett led i detta arbete får regeringen vara beredd att göra den typen av bedömningar också. Tack för denna debatt!

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds- sammanträden

Förste vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträden fredagen den 23 och onsdagen den 28 oktober inkommit.

10 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
2009/10:49 till arbetsmarknadsutskottet

EU-dokument
KOM(2009)614 till näringsutskottet
KOM(2009)622 till konstitutionsutskottet

11 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Finansutskottets betänkanden 2009/10:FiU1 och FiU11
Skatteutskottets betänkanden 2009/10:SkU14, SkU19 och SkU20
Finansutskottets betänkanden 2009/10:FiU6 och FiU15
Trafikutskottets betänkande 2009/10:TU5
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2009/10:UFöU1

12 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
2009/10:57 Behovsbedömning av annat än ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen

EU-dokument
KOM(2009)624 Grönbok om inhämtande av bevis som ska användas i straffrättsliga förfaranden från en medlemsstat till en annan och om säkerställande av att sådana bevis tillåts i domstol

Kulturutskottets betänkanden
2009/10:KrU3 Radio och tv i allmänhetens tjänst 2010–2013
2009/10:KrU4 Kyrkoantikvariska frågor

Civilutskottets betänkande
2009/10:CU2 En ny Luganokonvention

Justitieutskottets betänkanden
2009/10:JuU6 Den enskildes val av rättsligt biträde
2009/10:JuU8 Immunitet och privilegier för Europol
2009/10:JuU9 Övergångsbestämmelserna till polisdatalagen

Prot. 2009/10:31
17 november

Konstitutionsutskottets betänkanden
2009/10:KU4 Kommunal demokrati och kompetens
2009/10:KU6 Sammanträdesarvode till tillfälliga ersättare i EU-nämnden
m.m.
2009/10:KU7 Trossamfund
2009/10:KU8 Förenklat trossamfundsregister

13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 17 november

2009/10:180 Försäljning av Vattenfalls elnät
av *Eva-Lena Jansson* (s)
till näringsminister *Maud Olofsson* (c)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 24 november.

14 § Kammaren åtskildes kl. 19.25.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott	1
2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
3 § Svar på interpellationerna 2009/10:68 och 78 om en samlad regionalpolitisk utvecklingsstrategi för hela Sverige	3
Anf. 1 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	3
Anf. 2 HANS STENBERG (s).....	4
Anf. 3 PETER HULTQVIST (s).....	5
Anf. 4 BERIT ANDNOR (s).....	7
Anf. 5 STEFAN TORNBERG (c).....	7
Anf. 6 ÅKE SANDSTRÖM (c)	8
Anf. 7 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	9
Anf. 8 HANS STENBERG (s).....	11
Anf. 9 PETER HULTQVIST (s).....	11
Anf. 10 BERIT ANDNOR (s).....	13
Anf. 11 STEFAN TORNBERG (c).....	13
Anf. 12 ÅKE SANDSTRÖM (c)	14
Anf. 13 FÖRSTE VICE TALMANNEN	14
Anf. 14 JASENKO OMANOVIC (s).....	15
Anf. 15 RAIMO PÄRSSINEN (s)	15
Anf. 16 MARIE NORDÉN (s).....	16
Anf. 17 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	17
Anf. 18 HANS STENBERG (s).....	18
Anf. 19 PETER HULTQVIST (s).....	19
Anf. 20 JASENKO OMANOVIC (s).....	20
Anf. 21 MARIE NORDÉN (s).....	20
Anf. 22 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	21
4 § Svar på interpellationerna 2009/10:72 och 86 om den svenska djurskyddslagstiftningen	21
Anf. 23 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	21
Anf. 24 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	23
Anf. 25 STAFFAN DANIELSSON (c)	24
Anf. 26 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	25
Anf. 27 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	26
Anf. 28 STAFFAN DANIELSSON (c)	27
Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	28
Anf. 30 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	29
Anf. 31 STAFFAN DANIELSSON (c)	29
Anf. 32 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	30
5 § Svar på interpellationerna 2009/10:14 och 37 om effekter av avskaffad förmögenhetsskatt	30
Anf. 33 Finansminister ANDERS BORG (m)	30
Anf. 34 PETER HULTQVIST (s).....	31
Anf. 35 HANS OLSSON (s).....	32
Anf. 36 LENNART HEDQUIST (m)	33

Anf. 37	RAIMO PÄRSSINEN (s)	33
Anf. 38	Finansminister ANDERS BORG (m)	34
Anf. 39	PETER HULTQVIST (s)	35
Anf. 40	HANS OLSSON (s)	36
Anf. 41	LENNART HEDQUIST (m)	37
Anf. 42	RAIMO PÄRSSINEN (s)	37
Anf. 43	Finansminister ANDERS BORG (m)	38
Anf. 44	PETER HULTQVIST (s)	39
Anf. 45	HANS OLSSON (s)	40
Anf. 46	Finansminister ANDERS BORG (m)	40
6 §	Svar på interpellationerna 2009/10:33 och 36 om	
	uteblivna effekter av jobbskatteavdraget	41
Anf. 47	Finansminister ANDERS BORG (m)	41
Anf. 48	MONICA GREEN (s)	42
Anf. 49	LARS JOHANSSON (s)	43
Anf. 50	Finansminister ANDERS BORG (m)	44
Anf. 51	MONICA GREEN (s)	45
Anf. 52	LARS JOHANSSON (s)	46
Anf. 53	Finansminister ANDERS BORG (m)	47
Anf. 54	MONICA GREEN (s)	48
Anf. 55	Finansminister ANDERS BORG (m)	48
	Ajournering	49
	Återupptagna förhandlingar	49
7 §	Svar på interpellationerna 2009/10:39, 76 och 82 om	
	Skatteverkets resurser för skattekontroll	49
Anf. 56	Finansminister ANDERS BORG (m)	49
Anf. 57	RAIMO PÄRSSINEN (s)	50
Anf. 58	LARS JOHANSSON (s)	51
Anf. 59	HANS OLSSON (s)	52
Anf. 60	KRISTER ÖRNFJÄDER (s)	53
Anf. 61	GÖTE WAHLSTRÖM (s)	54
Anf. 62	GUNNAR ANDRÉN (fp)	54
Anf. 63	Finansminister ANDERS BORG (m)	56
Anf. 64	RAIMO PÄRSSINEN (s)	57
Anf. 65	LARS JOHANSSON (s)	57
Anf. 66	HANS OLSSON (s)	58
Anf. 67	KRISTER ÖRNFJÄDER (s)	59
Anf. 68	GÖTE WAHLSTRÖM (s)	59
Anf. 69	GUNNAR ANDRÉN (fp)	60
Anf. 70	Finansminister ANDERS BORG (m)	60
Anf. 71	RAIMO PÄRSSINEN (s)	62
Anf. 72	LARS JOHANSSON (s)	62
Anf. 73	HANS OLSSON (s)	63
Anf. 74	Finansminister ANDERS BORG (m)	63
8 §	Svar på interpellation 2009/10:84 om	
	jämställdhetsintegrering hos Sveriges myndigheter	64
Anf. 75	Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	64

Anf. 76 ESABELLE DINGIZIAN (mp)	65
Anf. 77 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	65
Anf. 78 ESABELLE DINGIZIAN (mp)	66
Anf. 79 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	67
Anf. 80 ESABELLE DINGIZIAN (mp)	68
Anf. 81 Integrations- och jämställdhetsminister NYAMKO SABUNI (fp)	69
9 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU- nämndssammanträden	70
10 § Hänvisning av ärenden till utskott	70
11 § Förnyad bordläggning	70
12 § Bordläggning	70
13 § Anmälan om skriftligt svar på fråga	71
14 § Kammaren åtskildes kl. 19.25.	71

